

వనిత

15-5-77

పదిహేను : 1977

విడి ప్రతి : ఒక రూపాయి

హెయిర్ డైవాడే మీరు కోరుకునేదేమిటి?

అలా గుర్తు పెట్టుండి :

- ☐ సహజ రూపం ☐ సులభంగా వ్యాపించడం ☐ ఎక్కువ కాలం
అలాగే ఉండడం ☐ షాంపూలాగే వాడెయ్యగలగడం ☐ హెయిర్
కండిషనర్ తో కూడినది అవడం ☐ సులభంగా వాడే వీలు
☐ సువాసన ☐ అదనపు డైని ఇట్టే వదిలించుకునే అనువు.

కొత్త నేచురిన్

అసలైన షాంపూ-ఇన్ హెయిర్ డై

సమకూరుస్తుంది మీ కోసం అవే కాదు మరింకా ఎన్నో మరి

సాటిలేని సువాసన

గొప్ప ఆహ్లాదాన్ని గొల్పే సువాసన—ముక్కు
మూసుకోవానిపించే కృత్రిమమైన వాసన లేనిది.

బొట్టుగా కారదు, గజిబిజి కాదు
వాడకం ఎంతో సులభం.

ప్రత్యేకమైన హెయిర్ కండిషనర్ తో కూడినది
ఒక్క నేచురిన్ లోనే ఉంది ఎమైడ్—హెలిన్ కర్టిస్

వారిచే ప్రత్యేకంగా రూపొందించబడిన కండిషనర్
మీ జుట్టును నిజంగా మెత్తగా, హాయిగా
చువ్వుకునేందుకు వీలుగా రూపొందిస్తుంది.

ఔక్కొక్క ప్యాక్ లో ఎక్కువ సదుకు
మీ డబ్బుకు 25% అదనపు విలువ.

దీనిని ఒక్క సారి వాడి చూడండి. మీరిక మరో
షాంపూ హెయిర్ డై కావాలనుకోరు.

సహజమైన నలుపు
మరియు డార్క్ బ్రౌన్ లలో
చొరుకుతుంది—పురుషుల
కోసం, స్త్రీల కోసం కూడా.
దీనికి కేశసంరక్షణ విషయాల్లో
ప్రపంచనాయకులైన హెలిన్
కర్టిస్ వారి గ్యారంటీ ఉంది
ఇ.కె. హెలిన్ కర్టిస్ లిమిటెడ్,
బొంబాయి 400 038

లోపల
ఉపయోగం
గొప్ప
ఉన్నాయి.

నేచురిన్—జపాన్ మరియు

అమెరికా దేశాల్లో ఇచ్చే విజయాన్ని సాధించిన హెయిర్ డై

వివరాలకు సంప్రదించేందుకు : ప్యారి & కంపెనీ లిమిటెడ్,

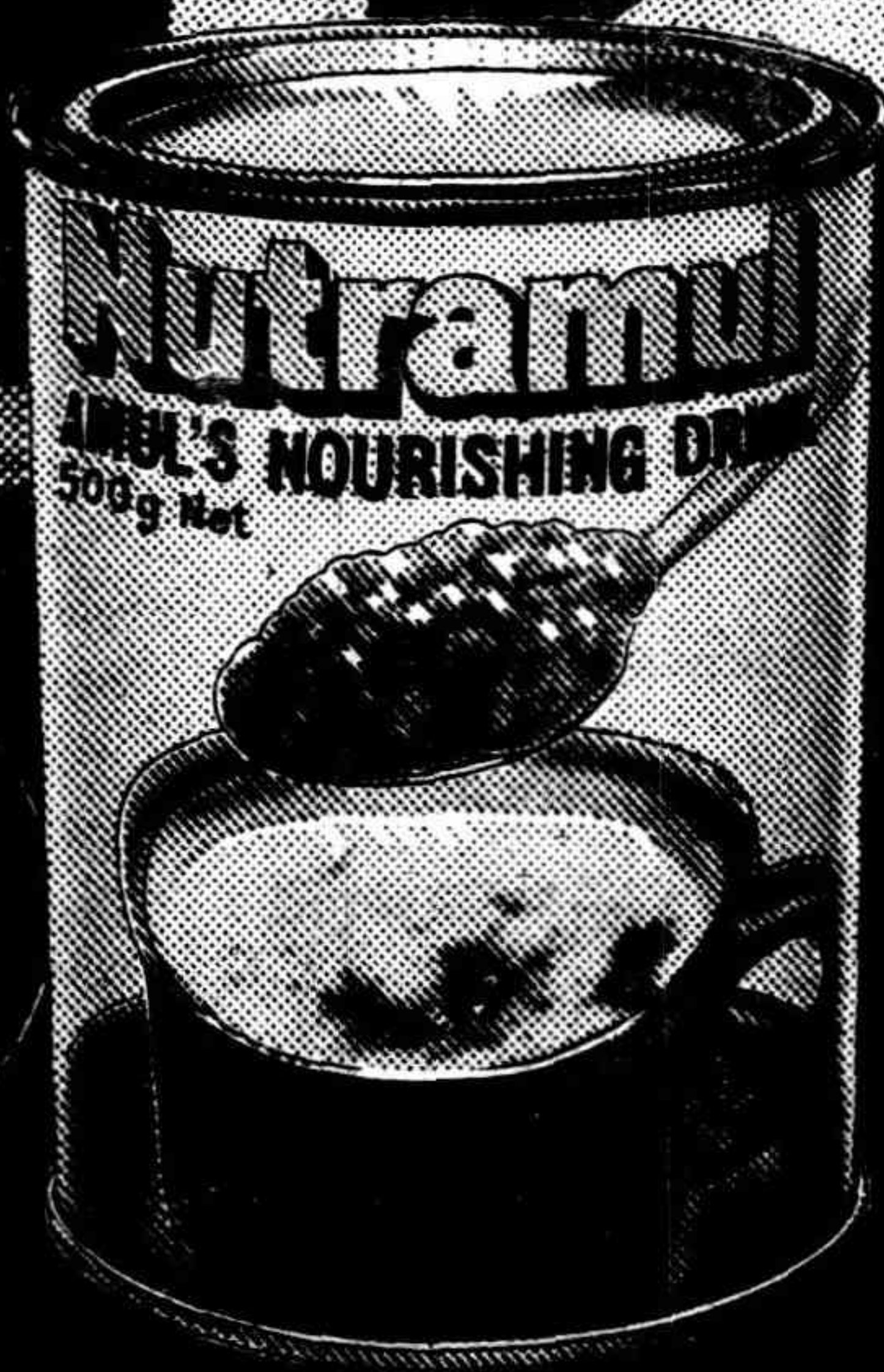
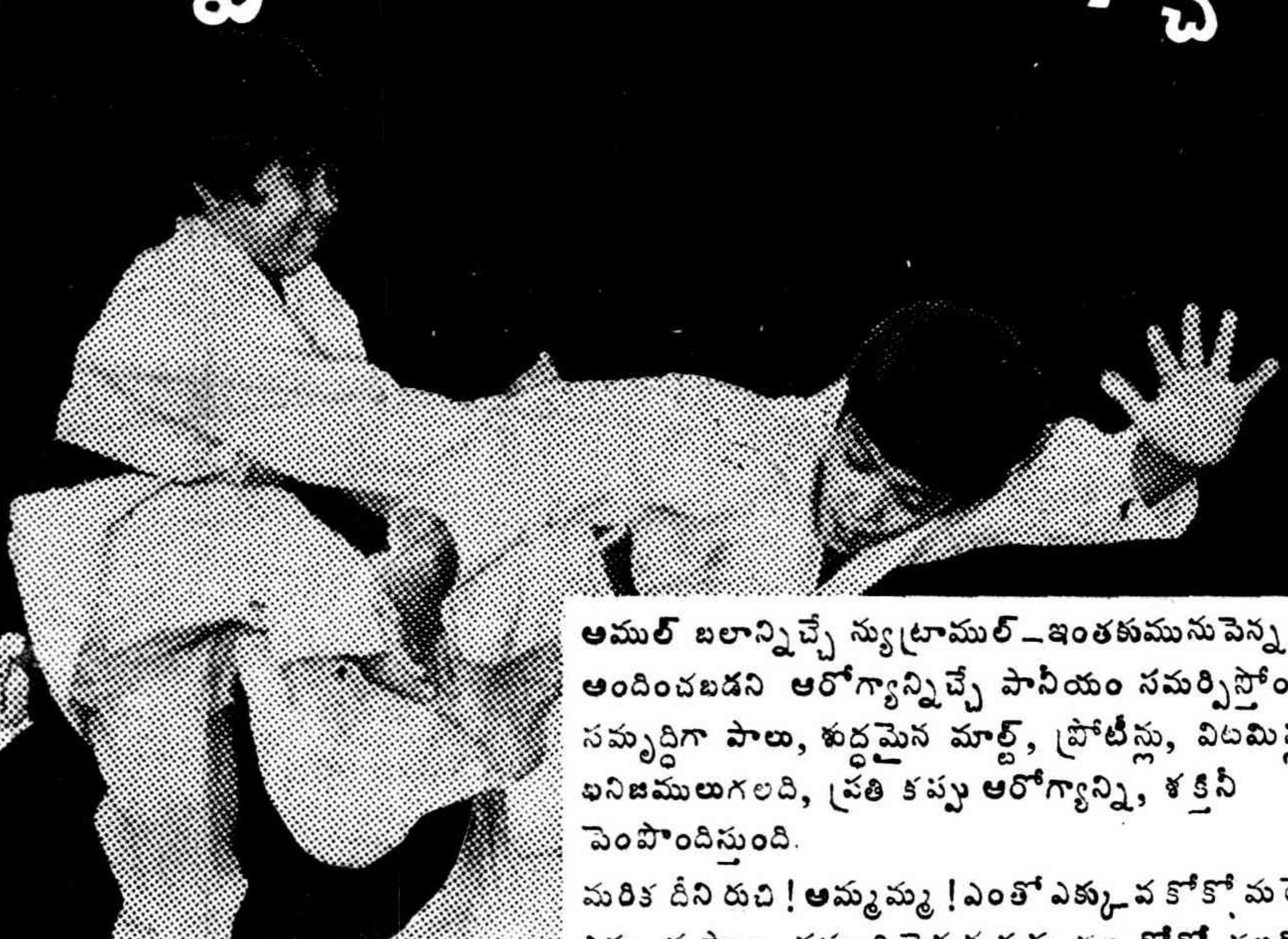
మద్రాసు, కోయంబత్తూర్, మదురై, తిరుచ్చి, సికింద్రాబాద్, విజయవాడ, విశాఖపట్నం, కాలికట్, కొచ్చిన్, బెంగళూరు, మంగళూరు.

కోట్లాది!

అముల్ మాల్ట్-కోకో పానీయం

స్వత్రాముల్

ప్రతి కప్పు మీకు పోషణను ఇచ్చు

ప్రతి డబ్బాలో
50 గ్రాముల
ఎక్కువ
సరుకు

అముల్ బలాన్నిచ్చే స్వత్రాముల్-ఇంతకుమునుపెన్నడూ అందించబడని ఆరోగ్యాన్నిచ్చే పానీయం సమర్పిస్తోంది. సమృద్ధిగా పాలు, శుద్ధమైన మార్ట్, ప్రోటీన్లు, విటమిన్లు, ఖనిజములుగలది, ప్రతి కప్పు ఆరోగ్యాన్ని, శక్తిని పెంపొందిస్తుంది.

మరిక దీని రుచి! ఆమ్లమృ! ఎంతో ఎక్కువ కోకో మరెంతో ఎక్కువ పాలు. సమృద్ధియైన సరుకు గల కోకో గలది.

స్వత్రాముల్, అముల్ వారి కొత్త పాలు మరియు ఆహారాల ప్రోసెసింగ్ కేంద్రంలో—ప్రపంచంలో మేరైన వాటిలో ఇది ఒకటి—రూపొందించబడుతోంది.

ప్రతి స్వత్రాముల్ డబ్బాలో 500 గ్రాముల సరుకు ఉంటుంది. అంటే ఇతర వాటికన్న 50 గ్రాములు (5 కప్పులు) అదనం అన్నమాటేగా.

స్వత్రాముల్ నేడే వాడి చూడండి.

మార్కెట్ చేయువారు :
గుజరాత్ కో-ఆపరేటివ్
మిల్క్ మార్కెటింగ్
ఫెడరేషన్ లిమిటెడ్
ఆనంద్, గుజరాత్

‘వనిత’ ప్రగతిని మనసారా ఆకాంక్షించే వ్యక్తిగా నాదొక చిన్న సూచన. ‘వనిత’ నిస్సందేహంగా ప్రీతి పత్రిక. ప్రీతికి అన్ని విధాలా ఉపయుక్తమైన వ్యాసాలు, కథలు, రచనలు ఇందులో ఉన్నాయి. ఇంతవరకు బాగానే ఉంది. అయితే ఆ రచనలన్నీ ప్రీతి చేసినవే అయి ఉండాలనడం అంత బాగా లేదు. ప్రీతికి ఉపయుక్తంగా ఉన్న రచన ప్రీతి చేస్తే ఏమిటి, పురుషుడు చేస్తే ఏమిటి? పోనీ ప్రీతిని ప్రోత్సహించడానికే ఈ నిబంధన పెట్టారా అనుకుంటే, దానివల్ల పెద్ద లాభం ఏమీ లేదు. ఈ రోజుల్లో ఏ పత్రికలో చూసినా ప్రీతి రచనలే ఎక్కువగా కనిపిస్తున్నాయి. ఎన్నో పిల్లల పత్రికలున్నా ఈ కాలంలో వాటిల్లో కథలన్నీ కేవలం పిల్లలే వ్రాయాలంటే, ఆ కథల స్థాయి ఏ మాత్రం ఉంటుంది? ప్రీతి పురుషులకి సమాన హక్కులంబున్న ఈ కాలంలో ఇటువంటి పక్షపాతం చూపించకుండా, ప్రీతికి ఉపయోగంగా ఉండే రచనలని అడ, మగ భేదం లేకుండా ‘వనిత’లో ప్రచురిస్తే, ‘వనిత’ స్థాయి మరింత పెరుగుతుందని నా అభిప్రాయం.

—ఎం. వి. రత్నకుమారి, రాజమండ్రి

వనితలో మీరు ప్రవేశపెట్టిన పజిల్ పాఠకుల మెదడుకు పదును పెట్టేలా ఉంది. దానికి మీరు ప్రకటించిన బహుమతి కూడా ప్రోత్సాహకరంగా ఉంది. అలాగే సంరక్షక గృహాలు శీర్షికలో యువతుల జీవితాలు ఎలా బుగ్గి అవుతున్నాయో తెలిపి వనితా లోకానికి సరియైన దోవ చూపుతూ కనువిప్పు కలిగిస్తున్నారు. ఇదెంతైనా హర్షించదగ్గ విషయమే. ఐతే, పిండివంటలు, కుట్లు, చీరకట్టు, తలకట్టు మొదలైన వాటికి ఇంకా మీరిచ్చే ప్రాధాన్యం చూస్తే, వనితలను విజ్ఞాన పథం వైపు నడిపించ తల పెట్టిన మీరు, ఇంకా ఇంకా ఆ పాఠ వాసనను కోల్పోలేదేమోననిపిస్తోంది. అంటే వాటిని పూర్తిగా విస్మరించాలని కాదు, నా ఉద్దేశం. వాటి ప్రాధాన్యం తగ్గించి, అస్థానే ఒకరి అనుభవా

వనిత

స్త్రీ జన పక్ష పత్రిక

సంపుటి : 2 సంచిక : 22

మే పదిహేను, 1977

విడి ప్రతి : ఒక రూపాయి

సం||ర చందా : ఇరవైనాలుగు రూపాయిలు

క్రిలంక : రూ. 1. 15

మలేసియా : 65 సెంట్స్

చిరునామా :

చందమామ బిల్డింగ్స్

మద్రాసు-600 026

వచ్చే సంచికలో

ముఖ చిత్రం :

నాట్య శిక్షణాలయం నడుపుతున్న సుప్రసిద్ధ

నాట్యకారి

వైజయంతిమాల

గోష్ఠి :

‘జస్టిస్’ అమరేశ్వరి

(వర్ణచిత్రంతో)

రెండు కథలు :

శ్రీ (వారి) మతి

(దేవరకొండ పద్మకాంతి)

అద్దుగోడ

(బులుసు రామలక్ష్మి)

ప్రత్యేక వ్యాసం :

“అమ్మాయి పెద్దమనిషయింది !”

(కమలా వసంతకుమార్)

జీవిత విశేషాలు :

అంతర్జాతీయ ఖ్యాతి గడించిన

కమలాదేవి చటోపాధ్యాయ

లను వ్యక్తీకరించే శీర్షికలను (అవి కూడా విజ్ఞాన దాయకమైన వాటినే) పెడితే బాగుంటుందేమో !

—తన్నేటి అహల్యాదేవి, వరంగల్

వేదవతిదేవిగారు ‘గృహిణిగా ప్రీతిద్యుత’ వ్యాసంలో అన్ని విషయాలను పరిశీలించి తమ అభిప్రాయాన్ని చక్కగా వ్యక్తీకరించారు. వారు చెప్పినట్లుగా ప్రీతి ప్రీతి అన్యాయం చేస్తున్నది. పురుషుడు ఇంటి పనులకు సాయపడితే విమర్శలు, వేళాకోళాలు తప్పవు. అదే విద్యావతి అయిన ప్రీతి తన భర్తకి చేయూతనిస్తే దానిని ఎవరూ గమనించరు. విద్యావంతులైన ప్రీతి అనేక విషయాలలో భర్తకు చేదోడుగా వుంటున్నారు. నేత పనివారు, కుమ్మరులు, బుట్టలూ అవీ అల్లెవారు భార్య, భర్త ఇద్దరూ కలిసి పని చేసి సంపాదిస్తారు. అటువంటి పురుషుడు ఇంటి పనులకు సాయం చేయకూడదు అనే అభిప్రాయం మారాలి. అలా అని భర్త 24 గంటలూ వంటింటినే అంటి పెట్టుకుని వుండాలని ఏ ప్రీతి కోరదు. ఈ విషయంపై అతిశయోక్తిగా, విపరీతంగా ఉండే కార్టూన్లు ఎంతమటుకు నిజాలు కావు. భారతీయప్రీతి ఇంకా అటువంటి స్థితికి దిగజార లేదు. నూటికి ఏ ఒక్కరో, ఇద్దరో అటువంటివారై వుంటారు. అవీసు నుంచి అలసివచ్చిన భర్తకు తనకు చేతనైనంతమటుకు సహాయం చేసి, చక్కని సలహాలనందిస్తున్నది నేటి ప్రీతి. అందువల్ల ఇద్దరూ కలిసిమెలిసి ఇంటి పనులు చేసుకున్నందు వల్ల తప్పేమీ లేదు.

—ఎల్. రమాప్రసాద్, పాల్యంప

గమనిక

గత సంచికలో వచ్చిన ‘వనిత మాటల కొలువు-23’ లో ఒక పొరపాటు జరిగింది. 24 వెంబడు వున్న గది ఎడమ వక్క బాళిగా వుంది. కానీ, అక్కడ ‘వువ్వ’ వుండాలి. జరిగిన పొరపాటుకు చింతిస్తూ, ‘మాటల కొలువు-23’ పూర్తిచేసి వంట పాఠకులు ఈ విషయాన్ని గమనించ వలసిందిగా కోరుతున్నాము. ఆ గదిలో X మార్కు చేస్తే చాలు. ఇందువల్ల ‘మాటల కొలువు 23’ వంపవలసిన తేదీని మే నెలాఖరు కాక, జూన్ 10వ తేదీ వరకూ పొడిగిస్తున్నాము. ఫలితాలు యథాప్రకారం, జూలై 1వ తేదీ సంచికలోనే వస్తాయి.

—వ. సం.

ముఖచిత్రం:

మోటార్ బైసికిల్ ఛాంపియన్ నిషా సుతారియా

రెండు నెలల క్రితం ఒకరోజు. అవాళ బొంబాయి లోని ఇండియన్ ఆటోమోటివ్ రేసింగ్ క్లబ్ వారి రెండవ సమావేశంలో 'మోటార్ సైకిల్ పోటీలలో మొదటిసారిగా ఒక స్త్రీ పాల్గొంటున్నది' అని ప్రకటించారు. ఆ ప్రకటన విన్నప్పుడు చాలా ఆశ్చర్యం కలిగింది. మోటార్ సైకిల్ ముఖ్యంగా పురుషులకే అలవి కానట్లుగా కనిపిస్తాయి కదా.....!

భారతదేశం మొత్తం మీద మోటార్ సైకిల్ పోటీలలో పాల్గొన్న తొలి వనిత నిషా సుతారియా. సినిమాలలో-మోటార్ సైకిల్ మీద స్వారి చేసే కథానాయికలూ, స్టంట్ కారలూ కనిపిస్తూనే ఉంటారు. కాకపోతే వారిది నటన. నిషా సుతారియాకు మోటార్ సైకిల్ స్వారి చెయ్యడం జీవితాశయం అన్నట్లు కనిపిస్తుంది. అందువల్లే కొన్ని పత్రికలు ఆమెను 'మోటార్ సైకిల్ స్వారి చేస్తున్న తొలి భారతీయ వనిత'గా పేర్కొన్నాయి.

"నాకు పదహారేళ్ళప్పుడు మా అన్నయ్య మోటార్ సైకిల్ నడుపుతుంటే వెనుక కూచుని 'విలియం రైడర్'గా మోటార్ సైకిల్ కు చేరువయ్యాను. ఆ తర్వాత మా నాన్నగారు మోటార్ సైకిల్ కు అమర్చిన 'సైడ్ కార్'లో కూచుని ప్రయాణాలు చేసి అనుభవం గడించాను. మా నాన్నగారు ఇచ్చిన తర్ఫీదులో ప్రస్తుతం 175 సి. సి. రజిమాత్ గ్రాండ్ టూరింగ్ స్పోర్ట్స్ మోడల్ మోటార్ సైకిల్ మీద స్వారి చేస్తున్నాను" అన్నది నిషా. ఆ మోటార్ సైకిల్ కొనడానికి కావలసిన డబ్బును ఆమె స్వయంగా కూడ జేర్చిందట!

"ఈ మోటార్ సైకిల్ ను నా వశంలోకి తెచ్చుకోవడానికి, దాని తత్త్వం అర్థం చేసుకోవడానికి నాకు రెండు నెలలు పట్టింది. అయినా నేను మంచి మోటార్ సైక్లిస్టు అని చెప్పుకోలేను" అంటుంది ఆమె.

ఆ మాటల్లో ఆమె వినయం ద్వనించింది. పోటీలో అనుభవం గడించిన చాలామంది పురుషులతో పోటీచేసి 5.4 కిలోమీటర్ల పోటీలో ఆమె మూడవ స్థానం సంపాదించింది. అది మామూలు విషయం కాదు.

"మోటార్ సైకిల్ తొక్కడం కాస్త శ్రమతో కూడిన విషయం. అయితే ఆ శ్రమ నా ఆరోగ్యాన్ని, నా ఆకారాన్ని ఏమీ చెయ్యలేక పోయింది" అంటుంది నిషా. ఇప్పటికీ మూడుసార్లు ప్రమాదాలకు గురైనా ఆమెకు మోటార్ సైకిల్ పట్ల వ్యూహాంశం తగ్గలేదు. ముందు ముందు ఇంకా పెద్దగానూ, దృఢంగానూ ఉండే మోటార్ సైకిల్ సంపాదించాలన్నది ఆమె ఆశయం.

నిషా సుతారియా బి. ఫార్మ్ పాసయింది. ప్రస్తుతం ఆమె బొంబాయిలోని 'రోచ్' సంస్థ లోని ఇంజక్షన్స్ శాఖలో 'ఫిల్లింగ్ అండ్ పాకింగ్' విభాగంలో 'సూపర్ వైజర్'గా పని చేస్తున్నది. ఆమె ఇంటి నుంచి ఆఫీసుకూ, ఆఫీస్ నుంచి ఇంటికి - దాదాపు 30 కి. మీ. దూరం మోటార్ సైకిల్ మీదే వెళ్ళి వస్తూ ఉంటుంది.

బొంబాయి వీధుల వెంటిడి ఆమె మోటార్ సైకిల్ మీద వెళుతున్నప్పుడు కొందరు యువకులు ఆమెను పేరు పెట్టి విలవడం, ఆమెకు ఏ మాత్రం తెలివి ఇవ్వకుండా తమ వాహనాలను

ఆమె దారికి అడ్డంగా తీసుకురావడం వంటివి చేస్తూ ఉంటారట! "వాళ్ళ మీద నాకు కోపం కాపాలు లేవు. వాళ్ళవల్ల నాకు మోటార్ సైకిలును సరిగా అడుపు చెయ్యడం అలవాటయింది. అందుకు వాళ్ళకు నా కృతజ్ఞతలు" అంటుంది నిషా.

ఆమె మొదట మోటార్ సైకిల్ పట్ల ఉత్సాహం చూపించినప్పుడు ఆమె కుటుంబ సభ్యులు అజేపణ చెప్పలేదు. ఆమె పెద్దన్నయ్య మహారాష్ట్ర రాష్ట్రంలో ఒకప్పుడు సైకిల్ ఛాంపియన్ గా పేరు తెచ్చుకున్న వాడు. ఆమె మరో సన్నిహిత బంధువు మోటార్ సైకిల్ రేసుల్లో పాల్గొనేవాడు. అందువల్ల ఆమె మోటార్ సైకిల్ రేసులో పాల్గొంటానని చెప్పినప్పుడు కూడా ఇంట్లో వాళ్ళు ఆశ్చర్యపడలేదు. ఆమెకు ఏ అటంకం కల్పించలేదు.

ఐతే—

పోటీ రోజుకు వారం రోజుల ముందే ప్రాక్టీస్ చేస్తుండగా ఒక మలుపు దగ్గర ఆమె బైక్ జారి పోయి ఆమె కంకర మీద పడిపోయింది. "దాదాపు గంటకు 90 కి. మీ. వేగంతో నేనూ, నా బైక్ నేల మీద పడ్డాము. నాకు అంతగా దెబ్బలు తగలలేదుగానీ నా బైక్ మాత్రం బాగా దెబ్బతిన్నది. ఆ దెబ్బలు నయం చెయ్యడానికి మెకానిక్ లకు రెండు రోజులు పట్టింది" అన్నది నిషా. ఆమె ముఖం మీదా, చేతుల మీదా ఉన్న ఆరని గాయాలు ఆమె సాహసానికి చక్కని గుర్తులు!

"కారు పందాలలో కూడా పాల్గొనవచ్చు కదా అని ఎవరన్నా నన్ను అడగవచ్చు. కానీ నేను కారు

జోలికి పోను. కారు సురక్షితంగా ఉంటుంది. నాకు ప్రమాదాలను ఎదుర్కోవాలన్న ఆసక్తి ఉంది. అందువల్ల మోటార్ నైకిల్ మీద ప్రయాణం చెయ్యడమే ఇష్టం. అదీకాక మరో విషయం ఉంది. మోటార్ నైకిల్ అయితే ఏదన్నా ప్రమాదం జరిగినా ఏ ఇద్దరికో దెబ్బలు తగులుతాయి. కారుకు ప్రమాదం జరిగితే ఎందరి జీవితాలో ఇరుకున పడతాయి కదా?" అంటుంది నిషా సుతారియా. "మోటార్ నైకిళ్ళు కార్లవేగాన్ని అధిగ 'మించే' రోజు దగ్గరలోనే ఉంది" అన్నది-ఆమె జోస్యం.

మరి రేస్ సందర్భంలో ఆమెను ఎక్కువగా ఉత్తేజపరిచిన విషయం ఏమిటి? ఆ పోటీలో పాల్గొంటున్నప్పుడు. ఆమెకు 'సా హా సంచేస్తున్నాము' అనిపించిందా? అప్పుట్లో ఆమె అభిప్రాయాలు ఎలా ఉన్నాయి?—

ఇన్ని ప్రశ్నలు ఒక్కసారిగా గుప్పించినా నిషా సుతారియా కంగారు పడలేదు; చిరాకూ పడలేదు. చిరునవ్వు నవ్వుతూ "రేస్ సందర్భంగా నేను ఏమీ అనుకోలేదు. కాకిపోతే నన్ను బాగా ఉత్తేజపరిచిన విషయం—నా జుట్టును, దూసుకు వస్తున్న గాలి చెదరగొట్టడమే" అన్నది ఆమె.

తన ఆశయం గురించి వివరిస్తూ "ఏనాటికైనా 'మోటార్ నైకింగ్'ను నా వృత్తిగా తీసుకుని అలా పోటీలలో పాల్గొని పురుషులను కూడా జయించాలని ఉంది" అన్నది ఆమె. "ఇందులో ప్రవీణురాలు కావడానికి బోలెడంత

వార్తలు:

విభావట్నం అంధ్రా యూనివర్సిటీ విద్యార్థినులు కొందరు కలిసి స్థాపించిన "ప్రోగ్రెసివ్ విమెన్స్ ఆర్గనైజేషన్" (ప్రగతి కీల మహిళా సమాజం) ఏప్రిల్ నెం 13వ తేదీన తన మొదటి సభ జరుపుకున్నది. సభలో ప్రసంగిస్తూ శ్రీకాకుళం మహిళా సంఘం కార్యదర్శి అయిన శ్రీమతి దిగుమర్తి కమలమ్మ మహిళా ఉద్యమాలు—మధ్య తరగతి స్త్రీలకే పరిమితమవక శ్రామికవర్గ స్త్రీలకు కూడా విస్తరించాలని అన్నారు. ప్రముఖ సంఘసేవిక శ్రీమతి కృష్ణాబాయి ప్రసంగిస్తూ మహిళలను "కాల్ గరల్స్" గాను, అటు వస్తువుగాను ఉపయోగిస్తున్నారని, యీ పరిస్థితుల నుండి స్త్రీని విముక్తి చేయాలని అన్నారు. సైకాలజీ రీసెర్చ్ అసిస్టెంటు కుమారి వింధ్య వాసినిరావు మాట్లాడుతూ, స్త్రీలకు మానసిక, ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యాలను సమకూర్చడం ద్వారా వారికి రాజకీయ, సాంఘిక, సాంస్కృతిక రంగాలలో పురుషులతో సమానత్వం కలిగించాలని, తద్వారా స్త్రీలలో సాంఘిక చైతన్యాన్ని కలుగజేయాలని అన్నారు. కుమారి విజయలక్ష్మి వందన సమర్పణ చేశారు.

లా విద్యార్థిని కుమారి పుణ్యవతి కన్వీనరు గాను, కుమారి విజయలక్ష్మి, శారద, వింధ్యవాసిని, శ్రీమతి వద్దిని కార్యనిర్వాహకవర్గ సభ్యులుగాను ఎన్నికయ్యారు.

—విలేకరి

దైర్యం కావాలి. ఓర్పు కావాలి. ప్రధానంగా 'పోస్టింగ్ స్పిరిట్' కావాలి. ఇప్పటికి ఈ శక్తి యుక్తులతో నేను ముందంజ వేస్తున్నాను" అని చెప్పింది ఆమె.

"నేను ఇప్పటికికా మోటార్ నైకిల్ స్వారిలో సమర్థురాలని కాను. నేను నేర్చుకోవలసింది చాలా ఉంది" అని, మలుపులు తిరగడంలో తనకు ఇంకా అనుభవం లేదని చెప్పింది ఆమె.

నిషా సుతారియాకు మోటార్ నైకిల్ స్వారిలో బాటు జూడో కూడా వచ్చు. ఆమె తబలా వాయిచడంలో కూడా సిద్ధహస్తురాలే. అయితే "ఏదైనా మోటార్ నైకిల్ స్వారి తర్వాతే తక్కినవి" అంటుంది ఆమె.

తన భావి కార్యక్రమాల గురించి చెబుతూ "జహూకా నేను పని చేస్తున్న రోడ్ సంస్థవారే నన్ను వారి తరపున ఈ మోటార్ నైకిల్ రేసుల్లో పాల్గొనమని చెప్పగలరని ఆశిస్తున్నాను" అని చెప్పింది ఆమె.

మరి ఆమె పెళ్ళిమాట ఏమిటి? పెళ్ళి ప్రసక్తి వినగానే "నా తల్లిదండ్రులు నిర్ణయించిన వరుని పెళ్ళాడడానికి నేను సిద్ధమే. ఐతే ఇప్పటికిప్పుడు ఘాత్రం—నాలాగే మోటార్ నైకిల్ మీద వేగంగా దూసుకు వెళ్ళే అబ్బాయి ఎవరన్నా నన్ను అపహరించుకుని వెళ్ళిపోతే బావుండు నేమో—అని అనుకుంటూ వుంటాను." అన్నది నిషా నవ్వుతూ.

—పెరిన్ నికల్సన్

చీరాలలో ఇటీవల 'మహిళామండలి సూపర్ బజార్'కు ప్రారంభోత్సవం జరిగింది. శ్రీమతి పోలవరపు అనసూయ 'రిబ్బన్' కత్తిరించి-ప్రారంభించారు. మహిళామండలి అధ్యక్షురాలైన-శ్రీమతి జాగర్లమూడి లక్ష్మి వద్దావతమ్మ వద్ద నుంచి ఆనాటి ఉత్సవ సభకు అధ్యక్షత వహించిన శ్రీమతి పి. సీతా రామారావు-వస్తువులను 'తొలిసారిగా' కొనుగోలు చేశారు.

హైదరాబాదులోని ఆమీర్ పేటలో శ్రీ సారదీ స్టూడియోస్ కు పక్కగా గల తారురోడ్డు వెంట ఒక ఫర్లాంగు దూరం వెళితే రోడ్డు అక్కడ ఎడమ పక్కకు తిరుగుతుంది. ఆమలుపులో కుడి పక్కగా 11 ఎకరాల స్థలం మధ్యలో రాష్ట్ర సదన భవనం ఉన్నది. 1959లో కేంద్ర ప్రభుత్వ సహాయంతో శ్రీమతి భగవాన్ దాస్ అధ్యక్షతను స్థాపించబడ్డ మేనేజింగ్ బోర్డు ఆధ్వర్యంలో ఈ సదనం స్థాపించబడింది. వారి వసతికై ఆరు పెద్ద రూములు, పనిని నేర్చుకోవటానికి షెడ్లులు, దాదాపు పది ఎకరాల ఖాళీస్థలం, అందులో గేదెలు కోళ్ళు పెంచడానికి అనువైన చోట్లు, సాగుబడి చేసే చేను, కొంతభాగం ఫూల్ తోట చూడటానికి ముచ్చటగా వుంటాయి.

జీవితంపై విరక్తి పుట్టి ఆత్మహత్యకు పాల్పడబోయిన వనితలు, యుక్త వయస్సు వల్ల మోసపోయి గర్భవతులై నిరాశ్రయులైన వారు, ఇష్టంలేని వివాహం నుంచి తప్పించుకోవడానికి ఇంటినుంచి పారిపోయేవారు, భర్తల క్రూరత్వానికి బలియై ఇల్లు విడిచినవారు—ఇలా

హైదరాబాదులోని రాష్ట్ర సదనము అవ్వలవ్వల

రకరకాల కారణాలవల్ల నిరాశ్రయులైన స్త్రీలను ఈ గృహంలో చేర్చుకుంటారు.

రాష్ట్ర సాంఘిక సంక్షేమ శాఖ ఆధ్వర్యంలో పనిచేస్తున్న ఈ సదనం ఒక అనిస్టెంట్ డైరెక్టరు నిర్వహణలో వుంది.

ఈ సదనంలో చేరిన స్త్రీలకు 3 సంవత్సరాల పాటు వారివారి అభిరుచిని బట్టి రకరకాల పనులు నేర్పుతారు. మూడు సంవత్సరాల తర్వాత ఈ గృహం నుంచి వారిని పంపించి వేస్తారు.

రెడీమెడ్ దుస్తులు తయారు చేయటం; గ్లాస్

పరికరాలు, బెస్ట్ బ్యూబులు వంటివి తయారు చేయటం; చాపలు అల్లటం, గాజులు చేయటం, గేదెల పెంపకం — పాల వ్యాపారం, కోళ్ళ పెంపకం మొదలైనవి ఇక్కడ నేర్చుతున్నారు. ఇవికాక మెట్రిక్ వరకు విద్యను నేర్పే శాఖ కూడా వుంది.

ఇటువంటి సదనాలు హైదరాబాదులోనే గాక మహబూబ్ నగర్, రాజమండ్రి, కర్నూలులలో కూడా వున్నాయి. ఆరంభంలో ఒక బోర్డు ఆధ్వర్యంలో వున్న ఈ రాష్ట్ర సదనాలు 1965 నుంచి రాష్ట్ర ప్రభుత్వ విభాగాలుగా మార్చబడ్డాయి.

హైదరాబాదు 'రాష్ట్ర సదనం' అధికారిణి శ్రీమతి చెరుకూరి కమలమ్మతో 'వనిత' ఇటీవల గోష్టి జరిపింది.

ఈ హోమ్ లో ఎంతమంది ఉన్నారు? ఇక్కడ ఎటువంటి వారిని తీసుకుంటుంటారు?

ఈ హోమ్ లోకి 100 మందిని తీసుకోవచ్చు. ఇప్పుడు 80 మంది వున్నారు. మూడు సంవత్సరాలు పూర్తవగానే వెళ్ళిపోతారు గనక ఎప్పటి

కప్పుకు ఖాళీలు ఏర్పడతాయి. 25 సంవత్సరాల లోపు వయస్సువున్న స్త్రీలెవరైనా ఇందులోకి రావచ్చు. ఇది-మొదట్లో సర్టిఫైడ్ స్కూల్స్ నుంచి వచ్చిన వాళ్ళకై ఏర్పడింది. ఈనాడు నైతిక సమస్యలు కలవారిని, అనాథలైన వారిని తీసుకుంటున్నాం. అయితే బయటి ప్రపంచంలో వుండటానికి అటు మాత్రమైనా అవకాశం లేనివాళ్ళే ఈ గృహానికి వస్తారు. అటువంటి వారికోసమే ఈ గృహాలు స్థాపించబడ్డాయి. అంతకు మించి వేరే అర్హతలు ఏమీ అవసరంలేదు.

సామాన్యంగా మీ నదనంలోకి స్త్రీలు వివిధంగా వస్తారు ?

కొందరు సరాసరి ఇక్కడికి వస్తారు. రాత్రి 12 గంటలకు వచ్చినా మేం చేర్చుకుంటాం. ఇక్కడికి రాదలుచుకున్న వాళ్ళు - ఏసమయంలో నన్నా రావచ్చు. చాలామందికి ఈరాష్ట్ర సదనం వున్నట్టు తెలియదు. వాళ్ళు చదువుకున్నవాళ్ళు, తెలిసినవాళ్ళు ద్వారా వస్తారు. ప్రతి జిల్లా ముఖ్య కేంద్రంలోను మా స్త్రీ శిశు సంక్షేమ శాఖ జిల్లా అధికారిణి వుంటుంది. ఆమె ద్వారా కొందరు వస్తారు. అలాగే బ్లాకు స్థాయిలో 'బ్లాక్ వెల్ ఫేర్ ఆఫీసర్

వర్ వుమన్' అని, గ్రామాల్లో 'విలేజ్ రివెల్ వర్కర్' అని వుంటారు. వారి ద్వారా కొందరు వస్తారు.

మీదగ్గరికి వచ్చిన వారిని చేర్చుకునేముందు ఏమయివా అనవాయితీలు అనుసరించాలా ?

లేదండీ. ఉత్త కట్టుబట్టలతో రావచ్చు. అలాగే వస్తారు కూడా. ప్రభుత్వం అటువంటి వారితై తల సరి వంద రూపాయలు ఖర్చు చేసే అధికారం మాకు ఇచ్చింది. వాళ్ళ గురించి వాళ్ళ పుట్టు పూర్వోత్తరాల గురించి కూడా మేము అప్పుడు అడగం. చివరికి సంతకం కూడా పెట్టించుకోము. వాళ్ళ పేరు రాసుకుని అడ్మిట్ చేసుకుంటాం. అయితే తర్వాత మా కేస్ వర్కర్ వాళ్ళతో సంభాషించడం ద్వారా, వారి వివరాలన్నీ తెలుసుకుని కేస్ చరిత్ర రాస్తారు.

మీ నదనంలోకి స్త్రీలతోబాటు పిల్లలు కూడా రావచ్చా ?

ఇక్కడికి వచ్చేవారిలో చాలామంది సామాన్యంగా పిల్లలతోపాటే వస్తారండీ. వాళ్ళని తల్లితోపాటుగానే వుండనిస్తాం. పిల్లలు 5 సంవత్సరాల

లోపువారై వుండాలి. మా హోమ్ కు వచ్చే స్త్రీలను మేము లోనికి తీసుకునే ముందుగా- 'ఇదివరలో వేరే ఏ ప్రదేశంలోనైనా ఎక్కడైనా ఇటువంటి హోమ్స్ లో వున్నారా ?' అని అడుగుతాము. అటువంటి వాళ్ళని అడ్మిట్ చేసుకునే అవకాశం లేదు గనక ఆ ప్రశ్న అడుగుతాం. అలాగే కొద్దిరోజుల్లో-అడ్మిట్ చేసుకున్నతర్వాత- ఆమె గార్డియన్ ఎవరో తెలుసుకుంటాం. అవసరమయితే ఎంక్వయిరీ కూడా చేస్తాం.

నదనంలో చేర్చుకున్నవారికి మీరు ఇచ్చే వనరులు ఏమిటి ?

ప్రభుత్వం ఒక్కొక్కరికి నెలకు రు. 40 చొప్పున ఇస్తుంది. అదిగాక కొత్తగా చేరినవారికై వందరూపాయలు ఇస్తుంది. దానితో ప్రతి ఒక్కరికీ ఒక దిండు, రెండు బెడ్ షీటులు, చాప, జంపకానా, ఒక బ్లాంకెట్, టవలు కొంటాం. నలభై రూపాయలు వారి ఆహారానికి వినియోగిస్తాం.

ఇక్కడివారి దినచర్య ఎలా వుంటుంది ?

ఉదయం 5 గంటల 30 నిమిషాలకు అందరూ లేస్తారు. కాలకృత్యాలు పూర్తిచేసుకుని ప్రార్థనలో

“లోధ్ర” టానిక్ వనితలకు మాత్రం!

ప్రకృతి సిద్ధమైన పద్ధతి ద్వారా ఆరోగ్యంగా ఉండడానికి నెలలో ప్రతిరోజూ బాధలేని రోజుగా గడపడానికి “లోధ్ర” టానిక్ తీసుకోండి! ఏ బాధా లేకుండా ఆరోగ్య మయమైన జీవితాన్ని గడపండి.

75 సంవత్సరాల నుంచి స్త్రీల విశ్వాసానికి పాత్రమైన టానిక్.

“లోధ్ర” మందుల షాపులలో దొరుకుతుంది.

Sistas

ఉచితమైన వైద్య సలహాలకు క్రింది చిరునామాకు ఈ కూపనును పూర్తిచేసి, మీ ఉత్తరంతోబాటు జతచేసి పంపండి.

కేసరి కుటీరం (ప్రై) లిమిటెడ్

15, వెస్ట్ కాట్ రోడ్, రాయపేట, మద్రాసు-600 014

విజంట్లు: శీతారామ జనరల్ స్టోర్స్ ఏజన్సీస్, విజయవాడ, సికింద్రాబాదు, బెంగళూరు

పేరు : _____

చిరునామా : _____

PIN _____

పార్లొంటారు. క్రైస్తవ, హైందవ, మహమ్మదీయ గీతాలు పాడతారు. తర్వాత కూర, అన్నం తింటారు. 8 గంటలకు పని నేర్చుకోవటానికి వెళతారు. మధ్యాహ్నం 12-1 గంటల మధ్య కూర, అన్నం, మజ్జిగ ఇస్తాము. తిరిగి పని నేర్చుకోవటానికి వెళతారు. 5 గంటల తర్వాత పని నేర్చుకోవటం పూర్తవుతుంది ఆ రోజుకి. రాత్రి 7, 8 గంటల మధ్య చారు, కూర, అన్నం తింటారు. తర్వాత చదువుకునే వాళ్ళు చదువు కుంటారు. 9 గంటలకల్లా పడుకుంటారు.

వంటకై మీరు పనివాళ్ళను పెడతారా ?

లేదండీ. సదనంలోని వారినే కొన్ని బృందాలుగా విభజిస్తాం. వారం వారం ఒక్కొక్క బృందంలోని వాళ్ళు, ఊడవటం, నీళ్ళుపట్టటం, వంటచెయ్యడం- వంటులవారిగా చేస్తూ ఉంటారు.

పనిని నేర్చుకున్న తర్వాత ప్రతివారికీ మీరు ఉద్యోగాలు చూపిస్తారా ?

మా శాయశక్తులా వాళ్ళకి ఉద్యోగాలు ఇప్పించటానికి ప్రయత్నిస్తాం. గతంలో మెట్రిక్ పాసయిన వాళ్ళని నర్స్ ట్రైనింగ్ కి, టీచర్స్ ట్రైనింగ్ కి పంపించాం. ఇప్పుడు వృత్తి విద్యలు నేర్చుకున్న వారికి బయోలాజికల్ రిసెర్చ్ సెంటర్ లోను, ఐ. పి. యమ్ లోను ఉద్యోగాలు యిప్పించి పంపిస్తున్నాం. కొందరు ఆయాలగా, ప్యూనులుగా వెళుతున్నారు. ఎంప్లాయిమెంట్ ఎక్స్చేంజ్ లో నమోదు ఐతే చాలు - మా ఇన్ మేట్సుని పనిలోకి తీసుకోవచ్చు.

మూడు సంవత్సరాలవగానే మీరు వెలుపలికి పంపేస్తారు గదా ! మరి ఉద్యోగాలు దొరకనివారి మాటేమిటి ?

మూడు సంవత్సరాలు పూర్తయినా పని నేర్చుకోవటం పూర్తి చేసుకున్న వారిని 15 శాతం ఇన్ మేట్సుగా ఉండనిచ్చే అవకాశం ఉంది. ఆ పథకం క్రింద కొందరు వున్నారు. వృత్తి విద్యను పూర్తి చేసుకున్నవారిని వర్క్ లెస్ గా తీసుకుంటాం. మాకు వివిధ సంస్థల నుంచి ప్రభుత్వశాఖల నుంచి వచ్చే ఆర్డర్లకు సంబంధించిన పనిని వారికి యిస్తాం. రోజుకు వారు చేసిన పనినిబట్టి లాభం ప్రాతిపదిక లేకుండా అయిదు రూపాయలుకు తక్కువలేకుండా యిస్తాం. అందులో నెలకు రు. 40 ఇక్కడ వున్నందుకు గాను, భోజనాదులకుగాను తీసుకుంటాం. కొందరు వర్క్ లెస్ బయట వుంటూ

చిన్న ప్రశ్నకు సమాధానం

ఏప్రిల్ 15వ తేదీ సంచికలో ఇచ్చిన 'చిన్న ప్రశ్న'కు వచ్చిన సమాధానాలలో తృప్తికరమైన సమాధానం ఇది :

అమె కోరిక : "మగవాడన్నవాడెవడూ నా కంటికి కనిపించకుండా చెయ్యాలి!"

ఇది పంపినవారు :

మొగలి లక్ష్మీదేవి, కేరాఫ్ మొగలి వెంకటరావు, మొగలివారి వీధి, గొల్లపొలు

ఇస్తామన్న 'చిన్న బహుమతి' అమెకు పంపబడింది.

పని దొరక్క మావద్ద పని చేసి (వారు మావద్దే పని నేర్చుకున్నవారై వుండాలి) అలా సంపాదించుకుంటారు.

మూడు సంవత్సరాలు పూర్తయిన తర్వాత వాళ్ళను పంపివేసేటప్పుడు మీరు ఏం చేస్తారు ?

ఆ మూడుసంవత్సరాలలో వాళ్ళకు సంబంధించిన వివరాలన్నీ తెలుసుకోవటం జరుగుతుంది. వాళ్ళకు సంబంధించి ఎవరైనా 'గార్డియన్స్' వుండి వారి బాధ్యతలు స్వీకరిస్తామని ముందుకు వస్తే వారికి అప్పగిస్తాం. అప్పుడు ఆ గార్డియన్ల వద్ద ఆ మేరకు కాగితం రాయించి తీసుకుంటాం. ఒక నెల ముందుగానే వారికి ఆ విషయం తెలపటం జరుగుతుంది.

మధ్యలో ఎవరైనా వెళ్ళిపోవచ్చా ?

చేరిన ఆరు నెలల లోపుగా అయితే, అసలు అడ్డు వుండదు. వెంటనే గార్డియన్ గానీ, ఇక్కడున్న అమె గానీ కోరిన విధంగా పంపించటం జరుగుతుంది. రెండు కిలోమీటర్ల పైబడ్డ దూరానికి అమె వెళ్ళవలసివుంటే మా ఖర్చుమీదే పంపిస్తాం. ఆరు నెలల తర్వాత అయితే వృత్తి విద్య నేర్చుకోవటం వల్ల లాభాలు తెలిపి, అప్పటికే వెళ్ళిపోతానంటే-పంపివేస్తాం.

ఇక్కడివారికి ఆ మూడేళ్ళకాలంలో విశ్రాంతి సమయంలో 'రిక్రియేషన్' సౌకర్యాలు ఎలా వుంటాయి ?

రేడియో వుంది. వార్తా పత్రికలు తెప్పిస్తాం. నెలకొకసారి సినిమాకు పంపిస్తాం. సమాచార శాఖవారు, ఫిలిమ్స్ డివిజన్ వారు యిక్కడే కొన్ని చిత్రాలు చూపిస్తారు. ఏవైనా సమావేశాలకు పంపిస్తాం. ఎగ్జిబిషన్ వంటివాటికి తీసుకువెళతాం.

వీరివల్ల మీకు ఏర్పడే సమస్యలు ఎలా వుంటాయి ?

ఒకళ్ళతో ఒకళ్ళు పోట్లాడుకోవటం ముఖ్యమైన సమస్యండీ! అలా జరక్కుండా చూస్తాం. ఇక్కడి క్రమశిక్షణ ఓర్పుకోలేక కొందరు మారాం చేస్తారు. వాళ్ళకు అర్థమయేట్టు నచ్చచెబుతాం. మానసికంగా వారిలో పరివర్తన కలిగించటానికి ప్రయత్నిస్తాం.

తప్ప చేసిన వారికి శిక్ష వేస్తారా ?

శిక్షగా మేం ఏమీ చెయ్యము. అయితే కొందరు మరీ అడుపు తప్పితే వాళ్ళచేత విశ్రాంతి సమయంలో వూడిపించటం వంటివి చేస్తాంగానీ మరే విధమయిన శిక్ష వుండదు. ఇన్ మేట్సులో ఎక్కువమంది ఇక్కడే రోజంతా వుండాలంటే బాధపడతారు. బయట ఒక గంటైనా తిరిగి వద్దామని అనుకుంటారు. వాళ్ళకి నచ్చచెబుతాం.

వీళ్ళను ఎవరైనా వివాహమాడతామని ముందు కొస్తే మీరేం చేస్తారు ?

లోకాన్ని పూర్తిగా అవగాహన చేసుకునే శక్తి లేకపోవటంవల్ల వారిలో కొందరు 'మోసపోయే' అవకాశం వుంది. అయితే, కొందరు సంస్కార హృదయులు మాత్రం ఎవరైనా పిల్లను వివాహం చేసుకుంటామని మా వద్దకే సరాసరి వస్తారు. వాళ్ళను గురించిన వివరాలన్నీ గ్రహించి, దృఢ పరుచుకుని అప్పుడు మేమే ఆ వివాహం జరిపిస్తాం. అలా జరిపించిన వివాహాలు చాలా వున్నాయి. మామూలు వివాహాలకన్న ఆ వివాహాలు ఎక్కువ సఫలీకృతమయ్యాయని వాటిని బట్టి అనిపిస్తుంది. ఆ వివాహాలకై ఒక్కొక్కదానికి ప్రభుత్వం 300 రూ.ల చొప్పున యిస్తుంది.

స్వచ్ఛంద సంస్థలు వీరికి సహాయపడే అవకాశం వుందంటారా ?

చాలా వుంది. జెసీన్ వారు అప్పుడప్పుడు వీరికి భోజనాలు పెట్టటం, కార్పెట్సు యివ్వటం; వారం వారం మోడరన్ బేకరీవారు అందరికీ బ్రెడ్ ఇవ్వటం జరుగుతుంది. ఇలాగే ఏ సంస్థ అయినా, వ్యక్తయినా మా ద్వారా వీరికి సహాయం చెయ్యవచ్చు. అప్పుడు సమాజంపై వీరికి విశ్వాసం, ఆత్మ విశ్వాసం ఏర్పడతాయి. వీరికై ఇచ్చిన ప్రతి వాటిని మేము ఖాతాలో నమోదు చేసి అకౌంట్ వుంచుతాం.

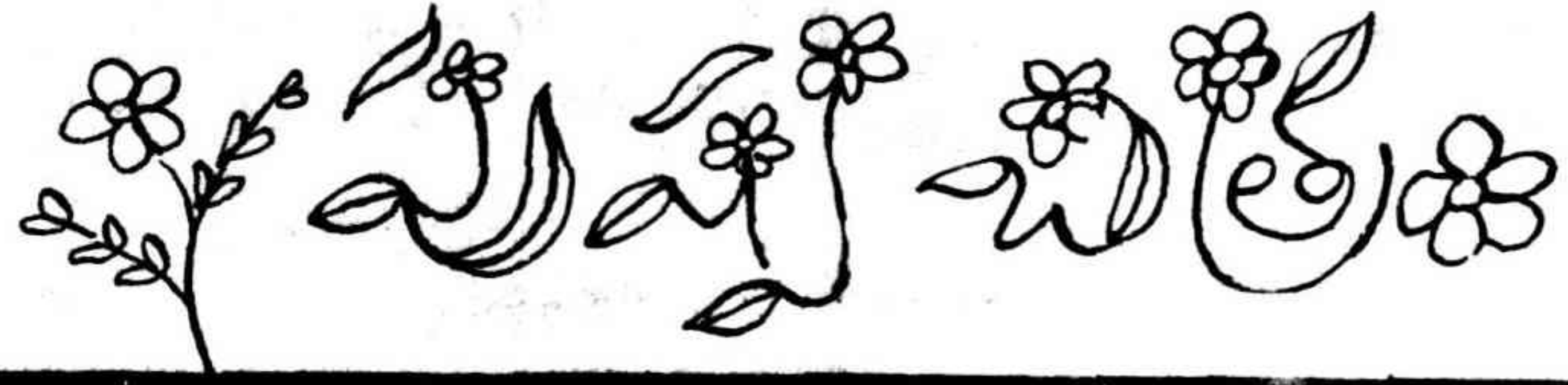

ఇంటిని అందంగా తీర్చిదిద్దుకోవాలన్న ఆసక్తి అందరికీ వుంటుంది. ఆసక్తి అయితే ఉంటుంది గాని, దాన్ని అమలు జరిపే అవకాశాలు అందరికీ ఉండదు. అలా ఆసక్తి ఉన్నా, తమ ఆసక్తిని కార్యరూపంలో అమలు చెయ్యడానికి అవకాశాలు లేవే అని బాధపడేవారు తమకున్న వీలులోనే స్వయంగా గృహాలంకరణకు పూనుకోవచ్చును. ఇక్కడ వివరిస్తున్న 'పుష్పచిత్రం' కూడా ఇంటి అందాన్ని పెంపొందించడానికి సాయ పడుతుంది. ఇలాటి చిత్రాలతో ఇంటిని ఆలంకరిస్తే బావుంటుంది. ఈ రకం చిత్రాలను రూపొందించి సన్నిహితులకు కానుకలుగా ఇచ్చినా బావుంటుంది:

24 అంగుళాల పొడవు, 18 అంగుళాల వెడల్పుగల క్రీమ్ రంగు జనుముగుద్ద (జూబ్ క్లాత్) ఒకటి సిద్ధం చేసుకోవాలి. దాంతోబాటు లేత గులాబీరంగు (నెం. 050), ముదురు గులాబీ రంగు (నెం. 054), మరూన్ లేదా జేగురు రంగు (నెం. 0897), నిమ్మపండు వన్నెగల పసుపు రంగు (నెం. 0298), క్రోమ్ రంగు (నెం. 0291), గోధుమవన్నె (నెం. 0289), లేత పచ్చరంగు (నెం. 0255), ముదురు పచ్చరంగు (నెం. 0258) ఎంబ్రాయిడరీ దారాల కండెలు కూడా కావాలి. రంగుల పక్కన ఇచ్చినవి 'అంకర్' కంపెనీవారి నెంబర్లు. ఈ నెంబర్ల దారాలు దొరక్కపోతే వాటిని పోలిన తక్కిన దారాలు ఉపయోగించవచ్చు.

ఇక్కడ విడిగా యిచ్చిన పువ్వుల నమూనాను ట్రేన్ చేసి, దాన్ని మూడు రెట్లు పెద్దదిచేసి, అలా పెద్దగా తీసుకున్న నమూనాను జనుముగుద్ద మీద సరిగా ఉంచాలి. కార్పన్ పేపర్ ఉపయోగించి ఆ నమూనాను జనుముగుద్ద మీద గీసుకోవాలి.

గీసుకున్న నమూనాను అసలు నమూనాతో సరి చూడాలి. అలా చూశాక నమూనాలో ఒకటి అన్న అంకెతో సూచించిన పువ్వును ఎంబ్రాయిడరీ చెయ్యడానికి ప్రారంభించాలి. ఈ ఒకటవ పువ్వును మరూన్, ముదురు గులాబీ, లేత గులాబీ రంగుల దారాలు ఉపయోగించి ఎంబ్రాయిడరీ చెయ్యాలి. ఈ ఎంబ్రాయిడరీకి గొలుసు కుట్టు ఉపయోగించాలి. మొదట మరూన్ రంగు దారంతో పువ్వులోని రేకును కుట్టాలి. తర్వాత ఆ పక్కనున్న రేకును ముదురు గులాబీరంగు దారంతో కుట్టాలి. ఇలా ముదురు గులాబీ రంగు

'పుష్ప చిత్రం' నమూనా

కేశ సంపదకు

రీటా

దారంతో కుట్టిన రేకుకు ఆవతల ఉన్న రేకును రేత గులాబీ రంగు దారంతో కుట్టాలి. ఈ విధంగా (అంటే క్రమంగా మొదట మరూన్, రెండవదిగా ముదురు గులాబీ, మూడవదిగా రేత గులాబీ రంగు రేగులు వచ్చేలా) ఆ పువ్వునంతా కుట్టాలి. పువ్వు మధ్య భాగాన్ని ముదురుపచ్చ, రేతపచ్చ రంగు దారాలు ఉపయోగించి ఎంట్రా యిడరీ చెయ్యాలి. ఇందుకు ఫ్రెంచి నాట్ను ఉపయోగించాలి.

నమూనాలో సూచించిన రెండవ పువ్వులోని రెమ్మలను నిమ్మపండు వన్నెగల పసుపురంగు, క్రోమ్, గోధుమవన్నె దారాలను ఉపయోగించి

భాగాన్ని ముదురుపచ్చ, రేతపచ్చ రంగు దారాలతో రూపొందించాలి. (11వ పేజీలోని వర్ణచిత్రం చూస్తే ఈ పువ్వు ఎలా రూపొందించాలో తెలుస్తుంది.)

ఇక నాలుగవ పువ్వును కుట్టే విధానం గురించి తెలుసుకుందాము. ఈ పువ్వుకు కూడా మొదటి పువ్వును రూపొందించినట్టే మరూన్, ముదురు గులాబీ, రేత గులాబీ రంగుల దారాలతో రూపొందించాలి. ఈ పువ్వు మధ్య భాగాన్ని ముదురు పచ్చ, రేత పచ్చరంగుల దారాలతో ఉపయోగించి రూపొందించాలి.

పువ్వుల కాడలను పచ్చరంగు దారంతో రెండు వరుసల కాడ కుట్టు ద్వారా రూపొందించాలి.

శాసనసభ సభ్యురాలు :

శ్రీమతి కె. ప్రభావతమ్మ

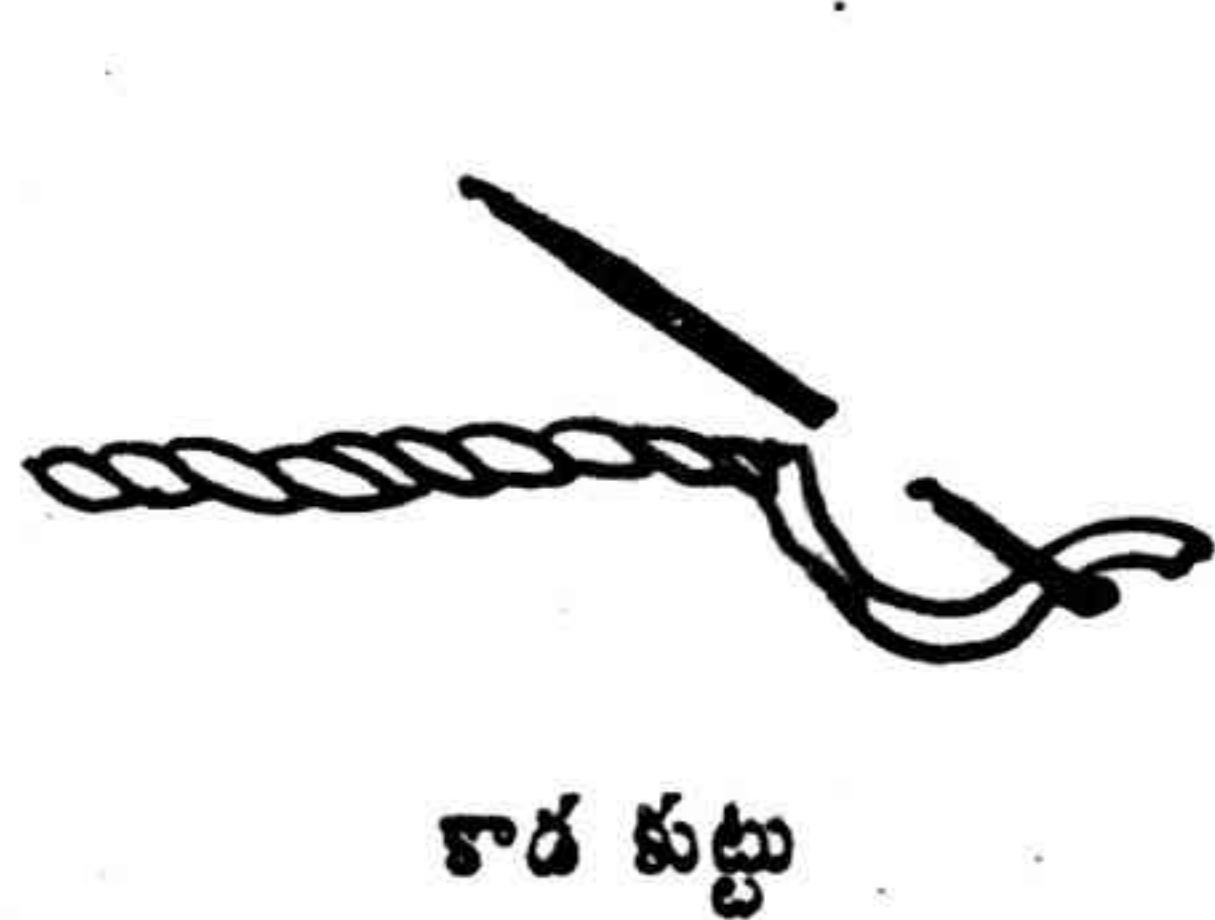
1974వ సంవత్సరంలో జరిగిన ఉప ఎన్నికల్లో కాంగ్రెసు తరపున రాజంపేట (కడపజిల్లా) నియోజక వర్గం నుంచి, ఎన్నికైవారామె. రాజంపేట తాలూకా పాటూరు గ్రామంలో జననం. మదరాసు సెయింట్ థామస్ కాన్వెంట్ లోను, స్టెల్లామారిస్ లోను, ఆ తర్వాత తిరువతి వద్దావతి కళాశాలలోను చదువుకుని బి. ఎ. ప్యాసైనారు. 1960వ సంవత్సరంలో శాసన సభ్యుడు శ్రీ కొండూరు మారాద్ది గారికో వివాహం జరిగింది.

'కష్టంలో ఉన్నవారిని ఆదుకోవడమే నా కర్తవ్యం' అంటారామె. '16 వేల ఎకరాలను పొగులోకి తీసుకుని రాగల ఒక మధ్య తరగతి నీటి పారుదల పథకాన్ని, ఒక పైర్ ఫ్రేషనును మూ తాలూకాకు సమకూర్చగలిగాను' అంటారామె. రాజంపేటలో శ్రీ సంక్షేమ సహకార సంఘాన్ని స్థాపించి దాని ద్వారా వదిపేను మండికి కుట్టుమిషన్లు, 90 మందికి పాడి వళవులూ యిప్పించడంలో సాయపడ్డారు.

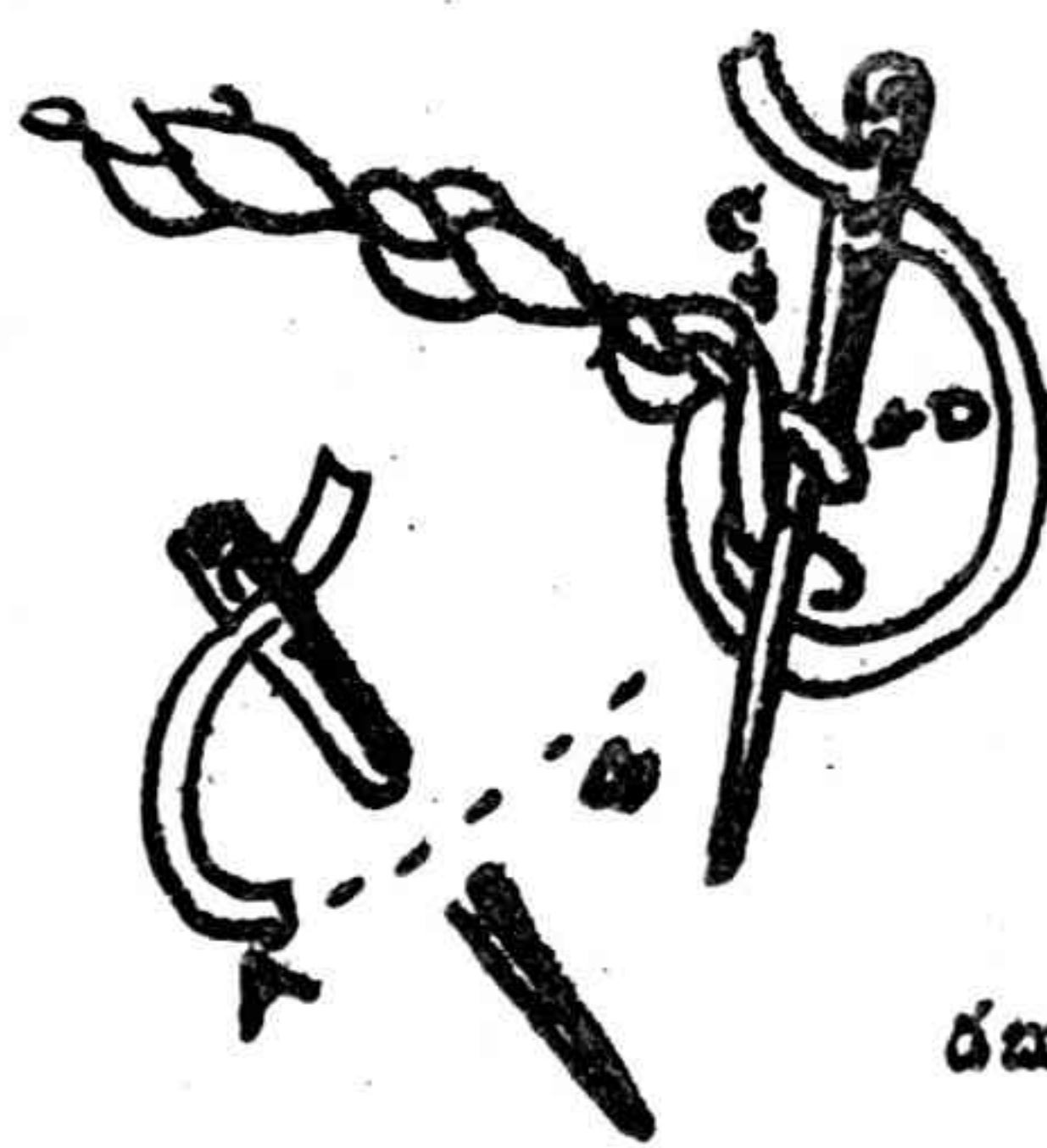
వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయం బోర్డ్ మెంబరుగా 1970 నుంచి 1976 వరకు పనిచేశారు. ఇవ్వుడు విమెన్స్ ఎడ్యుకేషన్ సొసైటీ మెంబరుగా ఉన్నారు.

ఆమెకు యిద్దరు కుమారులు. తీరిక సమయాల్లో పుస్తకాలు చదవడం, గొర్రెలు, కోళ్ళ పెంపకం, వ్యవసాయం-ఆమె సరదాలు.

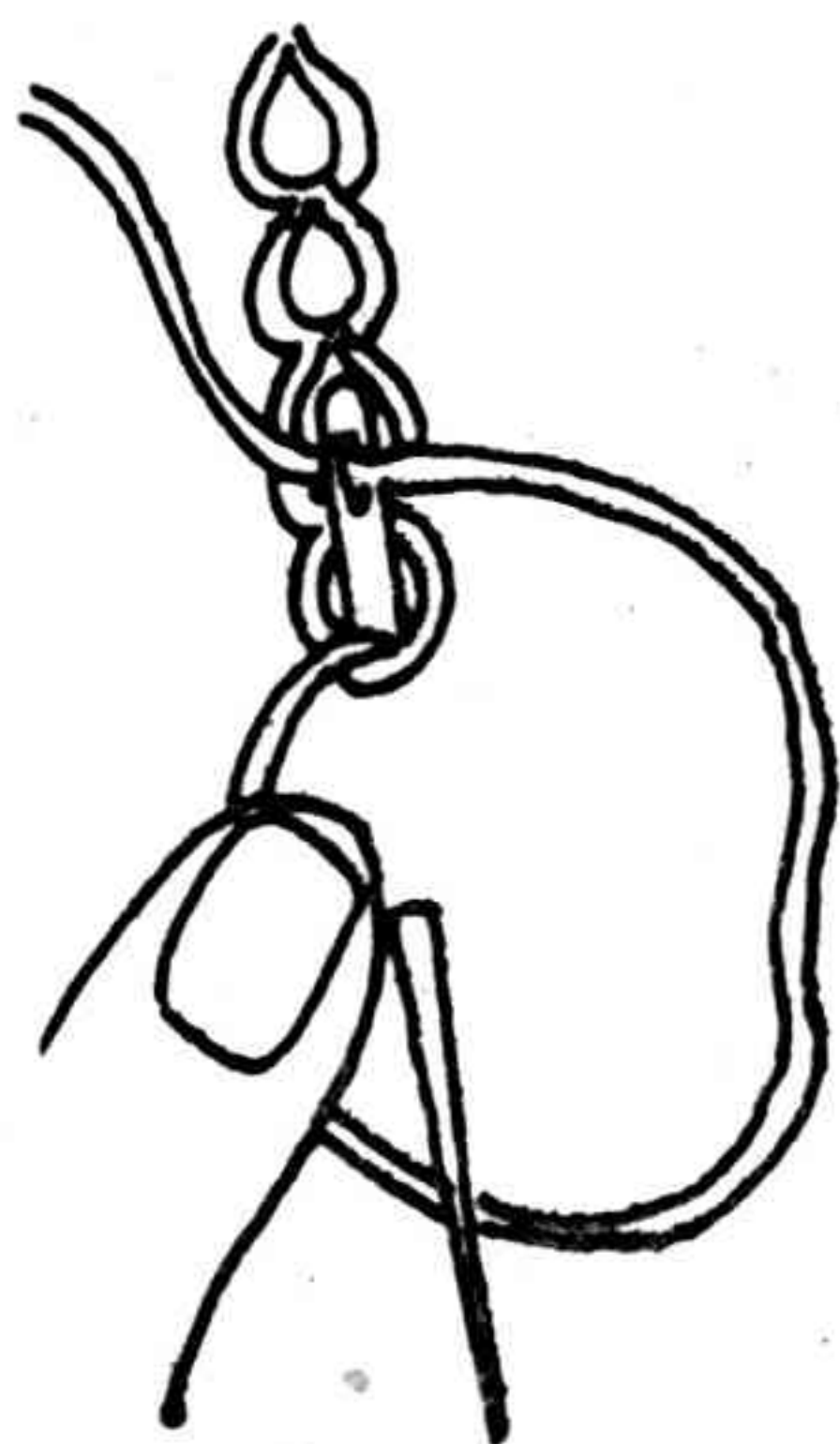
—జె. ఆర్.

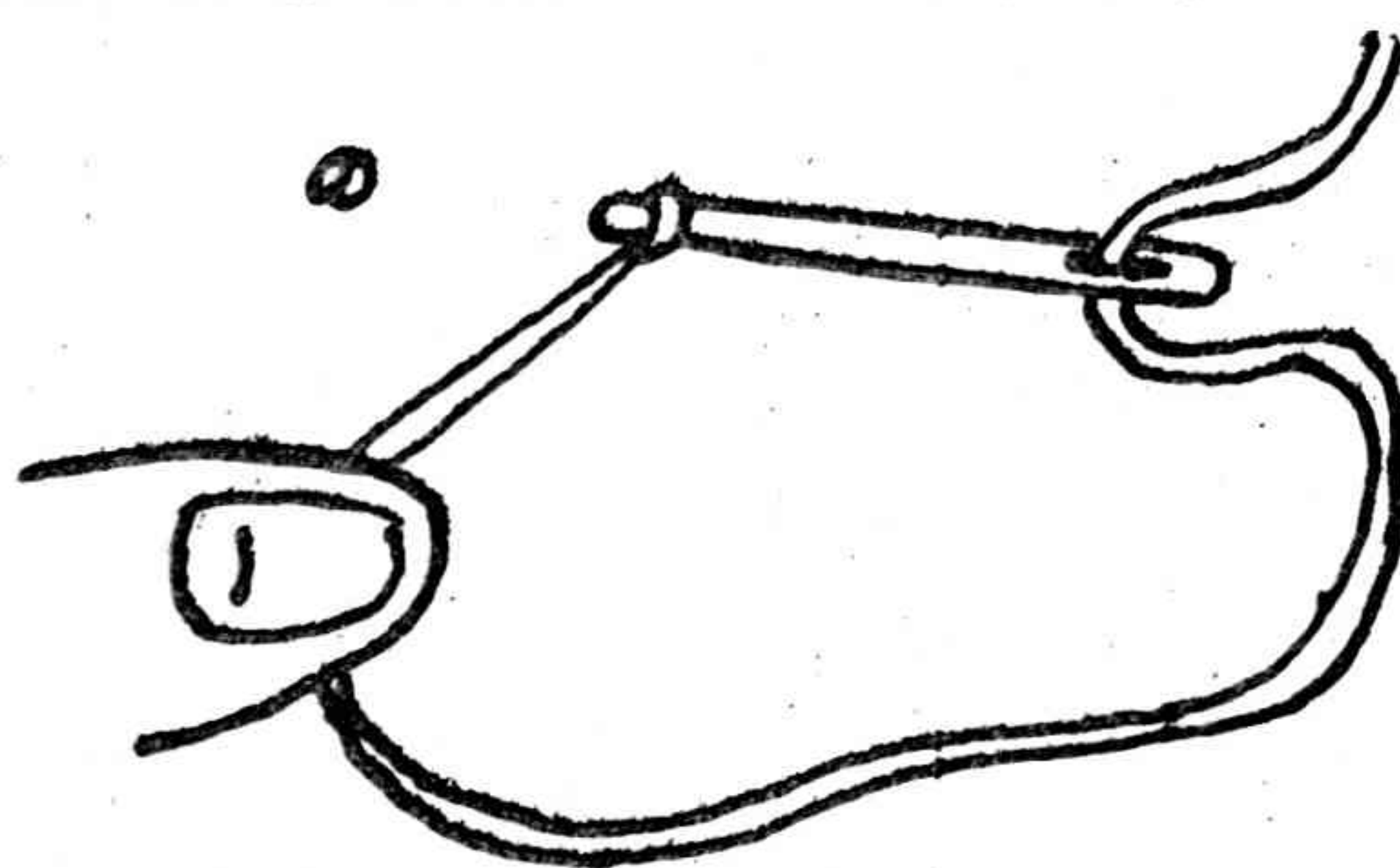
కాడ కుట్టు

దబుల్ నాట్ కుట్టు

గొలుసు కుట్టు

ఫ్రెంచి నాట్

ఎంట్రా యిడరీ చెయ్యాలి. మొదటి రేకును పసుపు రంగు దారంతోను, రెండవరేకును క్రోమ్ రంగు దారంతోను, మూడవ రేకును గోధుమవన్నె దారంతోనూ గొలుసు కుట్టుద్వారా కుట్టాలి. ఇలా ఈ రంగుల క్రమాన్ని అనుసరించి పువ్వునంతా కుట్టాలి. ఈ పువ్వు మధ్య భాగాన్ని కూడా ముదురు పచ్చ, రేతపచ్చ రంగు దారాలను ఉపయోగించి, ఫ్రెంచి నాట్ను ఉపయోగించి రూపొందించాలి.

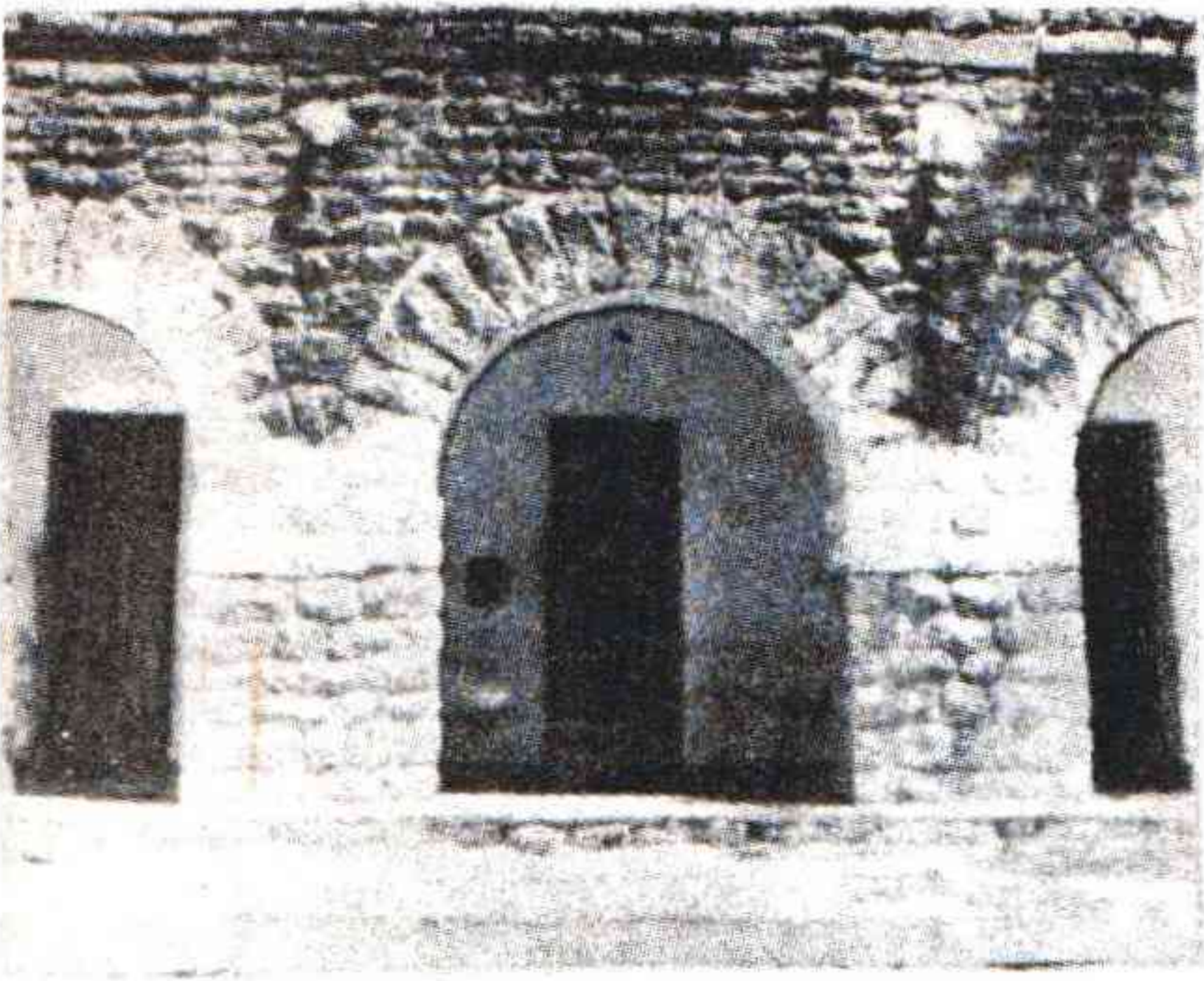
మూడవ పువ్వు రేకులను కూడా నిమ్మపండు వన్నెగల పసుపు, క్రోమ్, గోధుమవన్నె దారాలను ఉపయోగించి రూపొందించాలి. ఈ పువ్వు మధ్య

ఆకులను కూడా పచ్చరంగు దారంతోనే కుట్టాలి. ఆకులను కుట్టడానికి 'దబుల్ నాట్' కుట్టు ఉపయోగించాలి. ఆకుల మధ్య ఉండే ఈనెలను ఒక వరుసలో కాడ కుట్టువేసి రూపొందించాలి.

ఈ విధంగా మొత్తం నమూనాను ఎంట్రా యిడరీ చేస్తే అందమైన, ఆకర్షణీయమైన 'పుష్ప చిత్రం' లభిస్తుంది.

ఈ చిత్రాన్ని చక్కని ఫ్రేమ్ లో బిగించి, ఇంట్లో తగిలిస్తే బావుంటుంది.

ఫ్రేమ్ చేకాక ఈ చిత్రం 21 అంగుళాల పొడవు, 17 అంగుళాల వెడల్పు ఉంటుంది.

స్త్రీలు కూడా నేరాలు చేస్తారా?

నెక్లస్ దొంగిలించిన కోకిల కథ....

“గ్రీచిన గీత దాటడం వల్ల నీత అన్ని కష్టాలు అనుభవించింది. నేను నా భర్త అజ్ఞను మీరి గడపదాటినందుకు ఇవాళ శిక్ష అనుభవిస్తున్నాను. బాగా పరిచయం లేనివారితో-వారు ఎవరైనా సరే- ఏ రకమైన బేరమూ చెయ్యకూడదు. భర్త వెంట లేనప్పుడు అపరిచితుల ఇళ్ళకు అసలు పోకూడదు. భర్తకు తెలియకుండా ఏదీ చెయ్య కూడదు”-వేలూరు జైలులో మూడేళ్ళ జైలు శిక్ష అనుభవిస్తున్న కోకిల అన్న ఇల్లాలు వెల్లడి చేసిన అభిప్రాయాలు ఇవి. ఆమె ఒక నెక్లస్ దొంగిలించిన నేరానికి శిక్ష అనుభవిస్తున్నది.

*

కోకిల, రాఘవన్ లది అన్యోన్య దాంపత్యం. వాళ్ళకు పెళ్ళయి మూడేళ్ళయింది. రాఘవన్ ప్రభుత్వాధికారి. బదిలీమీద అతను తిరుచ్చి నుంచి మద్రాసుకు వచ్చాడు. మద్రాసుకు వచ్చాక ఒక ఇల్లు అద్దెకు చూసి భార్యను తీసుకొచ్చాడు.

ఒకరోజు మధ్యాహ్నం పాలు తీసుకురావడానికి పాల డిపోకు వెళ్ళింది కోకిల.

“ఇవాళ పాల సంచీలు రాలేదమ్మా! మీ దగ్గర సీసా ఉండే తెండి. సీసా పాలు వచ్చాయి” అన్నాడు డిపోలో మనిషి.

“సీసా లేదే....!” అని తటపటాయించింది కోకిల.

“ఇదిగో” అంటూ ఒక అభయహస్తం ముందుకు వచ్చింది.

ఆ అభయహస్తం పేరు పంకజం. నడి వయసులో ఉన్న పంకజం తన దగ్గర ఉన్న రెండు పాల సీసాలలో ఒకటి కోకిలకు ఇచ్చి సమయానికి అదుకుని ఆమె అభిమానం సంపాదించింది.

ఆ తీణం నుంచీ పంకజం-కోకిలకు తల్లికాని తల్లి అయింది.

పంకజం - అందరితోనూ గలగలా మాట్లాడుతూ, అందరి యిళ్ళకూ వెళ్ళి కుళల ప్రశ్నలు వేస్తూ, విచారిస్తూ ఉండేరకం మనిషి. (పంకజం భర్త, ఆమె మరిది రకరకాల కారణాలవల్ల గొడవలు పడి ఒక ఇంట్లోనే-గోడకు అటూ ఇటూ ఉండి కాపురం చేస్తున్నారు. పంకజం, ఆమె తోడికోడలు పార్వతి ఎప్పుడన్నా పక్క వాటాలోకి వెళ్ళి మాట్లాడుకునేవాళ్ళు. అంతే.) అలాంటి మనిషి కోకిలను ఆకర్షించడంలో విశేషమేమీ లేదు.

అద్దె యింటికి వచ్చాక కొన్నాళ్ళలోనే రాఘవన్ కు తన స్నేహితుణ్ణి కలుసుకోవలసిన ప్రమేయం ఏర్పడింది. భార్యతో “నేను తాంబరం దాకా వెళ్ళి తొమ్మిది గంటలకు వచ్చేస్తాను. నువ్వు మాత్రం తలుపు గడియవేసుకుని ఇంట్లోనే జాగ్రత్తగా ఉండు.” అని చెప్పి ఉదయం ఆరు గంటలకే వెళ్ళిపోయాడు.

అతను వెళ్ళిపోయిన కానేపటికి పంకజం-కోకిల యింటి తలుపు తట్టింది. “ఏమ్మా! ఒంటరిగా ఎందుకున్నావు? రాఘవన్ వచ్చేదాకా మా యింట్లో ఉండవచ్చుగా! రా-మా యింటికి వెడదాం” అని కోకిలను తన యింటికి తీసుకు వెళ్ళింది పంకజం.

మాటల మధ్య పంకజం కోకిలకు ఒక నెక్లస్ చూపించింది. “ఈ నెక్లస్ చూశావా? ఈ మధ్య మూడువేలుపెట్టి నా కోసం చేయించుకున్నాను. అయినా ఏం చేసేదమ్మా? ఇప్పుడేమో డబ్బుకు ఇబ్బందిగా ఉంది. అవతల అర్జెంటుగా డబ్బు కావాలి. నా కూతురులాంటిదానివి. ఇంద-ఈ

నెక్లస్ తీసుకో! నీకు గనక పదిహేను వందలకే అమ్మేస్తాను. ఈ నెక్లస్ నీకు బావుంటుంది కూడా. తీసుకో!” అని బలవంతగా నెక్లస్ ను కోకిల చేతుల్లో కుక్కింది పంకజం.

కోకిల ఆ నెక్లస్ ను చూసింది. కొత్త నమూనాలో రాళ్ళు తాపడం చేసిన ఆ నెక్లస్ ను చూస్తూ ఉన్న కొద్దీ, కోకిలలో ఆశ కదలాడసాగింది. ‘ఇంత మంచి నెక్లస్-ఇంత చౌకగా మళ్ళీ దొరుకుతుందో దొరకదో’ అన్న ఆలోచన ఆమెను ‘ఎలాగైనా ఈ నెక్లస్ కొని తీరాలి’ అన్న నిర్ణయానికి తీసుకువెళ్ళింది.

“ఆయన తాంబరం వెళ్ళాడు. తొమ్మిది గంటలకల్లా వచ్చేస్తాడు. ఆయనరాగానే నెక్లస్ చూపించి మీకు డబ్బు ఇస్తాను. సరేనా?” అని అడిగింది కోకిల. ఆ మాటలకు తన సమ్మతం తెలియజేస్తున్నట్లు కోకిలకు దిష్టి తీసి మెటికలు విరుస్తూ “మా బంగారు తల్లి” అన్నది పంకజం. నెక్లస్ తీసుకుని ఇల్లు చేరింది కోకిల.

*

తొమ్మిది గంటలయింది. తలుపు చప్పుడు కావడంతో భర్త వచ్చి ఉంటాడనుకుని, అతనికి నెక్లస్ చూపించి ఆశ్చర్యంలో ముంచెత్తాలని పరుగు పరుగున వెళ్ళి తలుపు తెరిచింది కోకిల.

తలుపు తెరిచిన కోకిలకు ‘షాక్’ తగిలి నట్లయింది. ఆమె ఎదుట నిలబడి ఉన్నది రాఘవన్ కాదు. ఒక పోలీస్ ఇన్ స్పెక్టర్. ఇన్ స్పెక్టర్ తోబాటు పంకజం కూడా ఉంది.

“ఉదయం ఈవిడే మా యింటికి వచ్చింది. ఇదిగో-ఈ నెక్లస్ నే నాకు చూపించింది” అన్నది పంకజం-కోకిల చేతుల్లో మెరుస్తున్న నెక్లస్ ను ఇన్ స్పెక్టర్ కు చూపుతూ.

కోకిలా నిలువెల్లా వణికిపోయింది. నెక్లస్ ఆమె చేతుల్లోంచి జారి కిందపడింది.

ఇన్స్పెక్టర్ ఆమెను ఖైదు చేశాడు.

*

త్రాంబరం నుంచి తిరిగి వచ్చిన రాఘవన్ తన భార్యను పోలీసులు ఆరెస్ట్ చేశారని తెలిసి అదిరి పడ్డాడు. 'లాకప్'లో ఉన్న భార్యను కలుసుకుని ఏం జరిగిందో తెలుసుకున్నాడు.

*

కోకిల నెక్లస్ తీసుకుని పంకజం ఇంటి నుంచి వచ్చేసిన కాసేపట్లోనే పంకజం మరదియింట పెద్ద గగ్గోలు చెలరేగింది. పార్వతి నెక్లస్ కన బడలేదు. ఆమె ఆ విషయం తన భర్తకు తెలియ జేసింది. ఇల్లంతా వెతికినా నెక్లస్ కనిపించక పోవడంతో అతను పోలీసులకు ఫిర్యాదు చేశాడు.

సబ్ ఇన్స్పెక్టర్ దర్యాప్తు ప్రారంభించాడు. పక్క వాటాలోని పంకజాన్ని కూడా నెక్లస్ గురించి అడిగాడు.

పంకజం ఏమనుకున్నదో ఏమో తెలియదు. ఆమె-కోకిల తనకు కొత్త నెక్లస్ చూపించిందని బహుశా ఆ నెక్లస్ ను ఆమె దొంగిలించి ఉండ వచ్చని చూడాయగా సబ్ ఇన్స్పెక్టర్ కు చెప్పింది. వెంటనే అతణ్ణి తీసుకుని కోకిల యింటికి బయలుదేరింది.

(ఇది కోకిల చెప్పిన వృత్తాంతం.)

కోకిల నిర్దోషి అని ఋజువు చెయ్యడానికి తగిన సాక్ష్యాలు లేవు. నెక్లస్ ఆమె చేతుల్లో ఉండగానే- పోలీసులకు దొరకడంతో ఆమెమీద బలమైన కేసు రూపొందింది. ఒకవేళ తాను దొంగతనం చెయ్యలేదని చెబితే అది తన భర్త ఉద్యోగానికి ముప్పు తేవచ్చు; తీరా అతను కూడా దొంగ తనంలో భాగస్వామి అనుకునే ఆ స్కూరం ఉంటుందనుకుని కోకిల తాను నెక్లస్ దొంగిలించి నట్లు ఒప్పుకుంది. ఫలితం-జైలు శిక్ష.

జైలునుంచి విడుదల పొందితే, భర్త కాళ్ళ మీద పడి తన తప్పును క్షమించమని అతణ్ణి ప్రార్థించడానికి కోకిల నిర్ధంగా ఉంది. భర్తతో మళ్ళీ కాపురం చెయ్యగల మంచిరోజు కోసం- ఆమె రోజులు రెక్కపెడుతూ ఉన్నది.

వచ్చే సంచికలో: 'కట్టుకున్న భర్తనే చంపిన కమల' కథ

మంటలు

ఎగ్-మైనస్

కావలసినవి కోడిగ్రుడ్లు 8, సలాడ్ ఆయిల్ $\frac{1}{2}$ సీసా, పాలు $\frac{1}{2}$ గ్లాసు, బంగాళాదుంపలు 6, బొమేబోలు 10, కారెట్ దుంపలు 6, బీన్స్ 6, ఉల్లిపాయలు 4, మిరపకాయలు 6, నిమ్మకాయలు 4, వెల్లుల్లి, కొత్తిమీర, ఆవాల పొడి 1 స్పూను, మిరియాలపొడి 1 స్పూను, పంచదార 2 స్పూన్లు, ఉప్పు-కారం తగినంత.

ఇవన్నీ నిద్దంచేసుకున్నాక, ముందుగా ఆరు గ్రుడ్లను తీసుకొని స్టా మీద ఉడకబెట్టాలి. తర్వాత ఒక గిన్నెను తీసుకుని దానిలో మిగిలిన రెండు గ్రుడ్లను పగులగొట్టి తెల్లసొనను తీసివేసి పచ్చ సొనను మాత్రమే ఉంచి, దానిలో రెండు నిమ్మ కాయలు పిండి, కొద్దిగా ఉప్పు, కారం, పంచ దార, ఆవాలపొడివేసి, కొద్దిగా పాలు పోసి గిల కొట్టాలి. తర్వాత ఈ గిల కొట్టిన దానిలో కొంచెం కొంచెంగా సలాడ్ ఆయిల్ పోసుకుంటూ గిల కొట్టూ, సలాడ్ ఆయిల్ మొత్తం పోనేసి బాగా గిలకొట్టిన తర్వాత ఒక ముద్దలాగ తయారవు తుంది. దీనినే 'మైనస్' అంటారు. ఈ మైనస్ ను రిఫ్రిజిరేటర్ లోగాని, మంచుగడ్డలమీదగాని ఉంచు కోవాలి. ఉడికిన గ్రుడ్లను దింపివేసి ఒలిచి, నిలువుగా రెండు ముక్కలుగాచేసి పెట్టుకోవాలి. బంగాళాదుంపలను ఉడకబెట్టి, బాగా ఉడికిన తర్వాత గరిచెతో బాగా నొక్కి, అందులో కొద్దిగా పాలుపోసి, ఉప్పువేసి కలిపి ముద్దలా తయారు చేసుకోవాలి. బొమేబోలను, బీన్స్ ను కూడా అలాగే ఉడకబెట్టి, బొమేబోల మీది తొక్క లను తీసివేసి, బీన్స్ పీచుతీసి, సగం బొమేబో లను చక్రాలా కోసి ఉంచుకోవాలి. ఉల్లిపాయలను, పచ్చిమిరపకాయలు, కొత్తిమీర, వెల్లుల్లి, బీన్స్ లను కూడా చాలా సన్నగా తరిగి ఒక గిన్నెలో వేసి, మిగిలిన సగం బొమేబోలను కూడా సన్నగా తరిగి ఇందులో కలిపి బాగా పిసికి ఉప్పు, కారం వేసి రెండు నిమ్మకాయలు పిండాలి. ముందు తయారు చేసుకున్న మైనస్ ను కూడా ఇందులో కలపాలి. ఒక పెద్ద పళ్ళెం తీసుకుని దాని మీద బంగాళా

దుంప ముద్దను పలుచగా పేర్చాలి. దానిపై గ్రుడ్ల ముక్కలను అటొకటి, ఇటొకటి చొప్పున ఆరు వరుసలలో అమర్చాలి. దానిపై మిరియాల పొడి, ఉప్పు చల్లి - దానిమీద, మైనస్ తో కలిపిన ఉల్లిపాయ మొదలైనవి కలిపిన ముద్దను అమర్చాలి. చుట్టూ చక్రాలా ఉన్న బొమేబో ముక్కలను అందంగా అమర్చాలి. ఈ పళ్ళాన్ని కొద్దిసేపు రెఫ్రిజిరేటర్ లో ఉంచి తర్వాత తింటే చాలా రుచిగా ఉంటుంది. ఈ ఎగ్ - 'మైనస్'ను చెయ్యడం కొద్దిగా కష్టమే అయినా తినడానికి చాలా బాగుంటుంది.

—పలనల భాగ్యలక్ష్మి నాయుడు

గోధుమ పిండితో మైసూర్ పాక్

ఒక కప్పు గోధుమపిండి, ఒక కప్పు నెయ్యి కాని, డాల్డాకాని (కప్పుకన్నా ఎక్కువ వేసుకుంటే పరవాలేదు), 2 కప్పులు పంచదార ముందు నిద్దం చేసుకోవాలి.

గోధుమ పిండిని మెత్తగా జల్లించి ఒక కప్పు తీసుకుని, అడుగు భాగం దళసరిగా ఉండే గిన్నె తీసుకుని పొయ్యి మీద పెట్టి బాగా కాలాక, కొద్దిగా డాల్డావేసి, ఈ గోధుమపిండిని దోరగా వేయించి, ఒక పళ్ళెంలోకి తీసుకోవాలి. తరువాత రెండు కప్పుల పంచదార ఈ గిన్నెలో పోసి, అందులో కొద్దిగా నీరుపోసి పొయ్యిమీద పెట్టాలి. వేరే పొయ్యి మీద డాల్డాను సన్నని నెగ మీద మరగనివ్వాలి. పంచదార లేత తీగపాకం రాగానే, కొద్దిగా మరగిన డాల్డాను వేసి, వెంటనే దోరగా వేయించి ఉంచిన పిండిని (ఉండలు లేకుండా చూసుకుని) పాకంలో వేసి బాగా కలపాలి. అలా కలుపుతూ, దగ్గర పడుతుండగా-మరిగిన డాల్డాను అంతా పోసి బాగా కలపాలి. (ఒక కంచానికి, నెయ్యి రాసుకు ఉంచుకోవాలి.) సన్నని నెగమీద పెట్టి కలపగా కొద్దిగా గట్టిపడుతుంది. వెంటనే దాన్ని నెయ్యిపూసిన కంచంలో పోసి పరవాలి. కొద్దిగా చల్లారిన తరువాత, మనకు కావసిన ఆకారంలో ముక్కలు కోసుకోవాలి. ఇవి చాలా బాగుంటాయి. తక్కువ ఖర్చులో అవుతాయి. వారం, పదిరోజులు నిలవ ఉంటాయి.

—శ్రీమతి పి. అనంతలక్ష్మి వెంకట్రావ్

“వికలాంగులైన పిల్లల తలిదండ్రులకు ఆ పిల్లల వల్ల ఏ విధమైన సహాయమూ అందదు సరిగదా, వాళ్ళవల్ల ఎన్నో ఇబ్బందులు కూడా పడుతూ ఉంటారు; ఎన్నో సమస్యలు ఎదుర్కొంటూ ఉంటారు. ఆ పిల్లల వల్ల, తలిదండ్రులు అన్నివిధాలా వేదన అనుభవిస్తూనే ఉంటారు!”

ఈ మాటలు “తప్పు” అనీ, అందులో ఏ మాత్రం ‘నిజం’ లేదనీ – చిన్నతనం నుంచీ కదలలేని పరిస్థితుల్లో ఉంటూ “డాక్టరేట్” పుచ్చుకున్న చంద్ర అనే అమ్మాయి నిరూపించింది.

ఇవాళ ఆ అమ్మాయి – డాక్టర్ చంద్ర! ఎందుకూ కొరగానిదైపోయిందన్న అందరి నమ్మకాలనూ వమ్ముచేసి, ఏ మాత్రమూ కాళ్ళు కదిలించలేని ఆ అమ్మాయి – ఈ విధంగా తన ‘కాళ్ళ మీద నిలబడగలగడం’ చూసినప్పుడు అందరికీ ఆశ్చర్యంగా, వింతగా కనిపిస్తుంది. ఆమెకూ ఆమె తలిదండ్రులకూ ‘గర్వం’ గా కనిపిస్తుంది! తక్కిన వికలాంగు లెందరికీ ‘ఆకాశోతి’లా కనిపిస్తుంది!!

చంద్రకు 18 మాసాల వయసులో, నడుము కింది భాగానికి మొత్తం పక్షవాతం వచ్చింది! ఆమె నిలబడలేదు; నడవలేదు! నడుము కింద భాగంలో వున్న తొడలూ, కాళ్ళూ నిర్జీవమై పోయాయి! చంద్ర తండ్రి శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యం ఆమెను ఎందరో డాక్టర్లకు చూపించారు. డాక్టర్లు చెప్పిన ప్రకారం ‘పిజియోలిరీ’ చేయించారు. అంటే, కొన్ని ‘ఎక్స్‌రేజ్’లు చెయ్యడం! ఆమె తల్లి అవి నేర్చుకుని, అమ్మాయి చేత చేయించేది. దానివల్ల చంద్ర కూర్చో గలిగేది; చంకల్లో కర్రలు పెట్టుకుని నెమ్మదిగా అడుగులు వెయ్యగలిగేది! వెన్నెముక ప్రాంతం కూడా బలహీనం కావడం వల్ల, ‘స్పైనల్ జాకెట్’ను వేసుకునేది; మోచేతుల దగ్గర్నుంచి ‘కర్రలు’ తొడుక్కునేది!

ఎర్క్స్-రే కివసీన్ వీల్ చైర్ క్లబ్ (పెని సిర్వేనియా, యు.ఎస్.ఎ.) వారు ఆమెకు చక్రాల కుర్చీ ఉచితంగా ఇచ్చారు. అందులో కూర్చుని ఆమె తిరుగాడేసి, ఆ కుర్చీ చాలా తేలికైనది; మడతపెట్టి ఎక్కడికన్నా సులభంగా తీసుకెళ్ళ వచ్చు!

ఆ పక్షవాతం వల్ల చంద్రకు చదువు లేకుండా

వికల్పాలకు ఆశాకరణం డాక్టరీ-చంద్ర

పోయింది. “నా అంతట నేను ఎక్కడికీ వెళ్ళలేని కారణంగా, బడికి వెళ్ళలేదు. పైగా, ‘పిజియోలిరీ’, నడవడం, ఈదడం వంటి ఎక్స్‌రేజ్‌లు చెయ్యవలసి రావడం వల్ల కూడా స్కూలుకు వెళ్ళి చదువుకోవడం అన్నది-కుదరలేదు!” అన్నది-చంద్ర.

ఆ పక్షవాతం చంద్ర జీవితాన్ని నాశనం చెయ్యకూడదు! ఆ వికలాంగాలు ఆమెను మానసికంగా క్రుంగ దీయరాదు!! అదే భావించారు-ఆమె తలిదండ్రులు.

ఇంట్లో-చంద్రకు చదువు చెప్పడం మొదలు పెట్టారు....

చంద్రకు పదమూడున్నర సంవత్సరాలు వచ్చాయి. గుంటూర్లో ‘ప్రైవేట్ కాండిడేట్’గా ఆంధ్ర మెట్రిక్ పరీక్షకు కూచున్నది!

“మా నాన్నగారు, అమ్మగారూ నాచదువుకు ఎన్నో జాగ్రత్తలు తీసుకున్నారు. ఇంట్లోనే ఇంగ్లీషు, రెక్కలు, పిజిక్స్-కెమిస్ట్రీ అన్నీ నేర్చుకున్నాను. మాస్టర్లు ఇంటికి వచ్చి అన్నీ నేర్పేవారు. పరీక్షల ముందయితే, నా శ్రద్ధ, వాళ్ళ జాగ్రత్త ఎంతో ఎక్కువయింది” అన్నది చంద్ర ఆ రోజులు గుర్తుకు తెచ్చుకుంటూ.

‘ఫస్ట్ క్లాస్’లో చంద్ర మెట్రిక్ పరీక్షలో పాసయింది!

పి. యు. సి. చదవడానికి చంద్ర బెంగుళూరు లోని మౌంట్ కార్మర్ కాళేజీలో చేరింది. చంద్ర తల్లి ఆమెను నీడలా అంటి పెట్టుకుని, కాళేజీకి తీసుకెళ్ళేది. క్లాస్ క్లాస్‌కి ఆమె చక్రాల కుర్చీని నడుపుతూ చంద్రకు సహాయపడేది. మెట్లు వున్న చోట, కుర్చీని సాయంపట్టి దాటించవలసి వచ్చేది. అలా, ఆమె తల్లి తోడుతో అక్కడ చదువుకుని,

బి. యస్‌సి చదవడానికి బి. ఎమ్. యస్ ప్రీల కళా కాలలో చేరింది.

బి.ఎస్‌సి లో కూడా ‘ఫస్ట్ క్లాస్’లో పాసయింది; రాష్ట్రంలో ‘ప్రథమ స్థానం’ సంపాదించింది చంద్ర!

చంద్రకు ‘మెడిసిన్’ చదవాలని వుండేది. చదువులో ఆమెకు వున్న అర్హతలనుబట్టి కాళేజీలో సీట్ వచ్చినా, అందుకు కావలసిన ‘వైద్య పరీక్ష’లో వికలాంగత్వం వల్ల ఆమె ఓడిపోవలసి వచ్చింది!

అయితే, అందుకు చంద్ర నిరుత్సాహపడలేదు. బెంగుళూరులోనే నెంట్రిల్ కాళేజీలో ఎమ్. ఎస్‌సి లో చేరింది.

ఇక్కడ కూడా చంద్ర ‘ఫస్ట్ క్లాస్’ లోనే నెగ్గింది! రాష్ట్రం మొత్తం మీద ‘రెండవ స్థానం’ సంపాదించింది!

ఎమ్.ఎస్‌సి. తర్వాత ఇండియన్ ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఆఫ్ నైన్స్‌లో చేరి ‘రిసెర్చ్’ చేసి – 1976లో డాక్టరేట్ సంపాదించింది! (ఆమె సబ్జెక్ట్: “Research work on Oxalate and Formate Decomposing Bacteria”)

“అయితే చేరేముందు నాకు కొన్ని ఇబ్బందులు లొచ్చాయి. పి హెచ్. డి. కి కావలసిన ‘కఠినమైన శిక్షణ’కు నేను తట్టుకోలేనని కొందరు పెద్దలు అన్నారు. అయితే, నా పట్టుదల చూసి-ప్రొఫెసర్ జె. వి. థట్, డాక్టర్ వై. ఐ. సేత్ నా నన్ను ప్రోత్సహించారు. వారి ప్రోత్సాహం లేకపోతే నాకు అక్కడ ప్రవేశమే లభించి వుండేది కాదు. అందుకు నేను ఆ ప్రొఫెసర్లకు ఎల్లకాలం కృతజ్ఞురాలినై వుంటాను” అన్నది-చంద్ర.

రిసెర్చ్ చేస్తున్న నాలుగేళ్ళ కాలంలో చంద్ర

ఆ విషయానికి సంబంధించిన పలు పత్రికల్లో ఎన్నో వ్యాసాలు రాసింది.

“ఇన్స్టిట్యూట్లో చేరేముందు ఒక నభ్యుడు నన్ను ఎన్నో ప్రశ్నలు వేశారు—ఎక్కువ గంటల సేపు పరిశ్రమించడానికి కావలసినంత శక్తి నాకు ఎక్కడ వున్నదనీ, కెమికల్స్ అవీ కావలసి వచ్చినప్పుడు ఎవరు అందిస్తారనీ, మేడమీద వున్న లెక్చర్ హార్స్కు ఎలా వెళ్ళగలుగుతాననీ, డిపార్ట్మెంట్కు బాగా దూరంగా వున్న రైబ్రరీకి మాటి మాటికీ వెళ్ళవలసి వస్తుందిగదా—ఎలా వెళ్ళగలననీ—ఇలా అడిగారు. ‘నాకు కావలసిన సహాయం అంతా మా అమ్మగారే చేస్తారు’ అని సమాధానం చెప్పాను” అన్నది చంద్ర. అలా చెబు తున్నప్పుడు—తన తల్లి తనకోసం పడిన శ్రమను తలచుకుంటూ వుంటే—ఆమె కళ్ళు చెమ్మగిల్లాయి. చంద్రకు చదువు మీద వున్న శ్రద్ధనూ ధ్యేయాన్నీ కొనసాగించడానికి తల్లి చూపిన ఓర్పు, భక్తి, శ్రద్ధ ఇంతా అంతా కాదు! లాబరేటరీలో చంద్రతోపాటు ఆమెకూడా ఎన్ని గంటలసేపొ కూర్చునేది. చంద్రతో ఇన్స్టిట్యూట్కు రావడానికి, ఆమె తొందర తొందరగా ఇంటి పనులన్నీ

ముగించుకునేది. చంద్ర కోసం—తానే ఒక ‘స్టూడెంట్’ అయింది! తల్లి చెయ్యవలసిన ఇంటి పనల్లో తండ్రి కూడా సహాయపడేవారు; అలాగే అబ్బాయి శంకర్ (చంద్రకు తమ్ముడు) మీద—తల్లి ఎక్కువ కాలాన్ని వినియోగించలేకపోయేది కాబట్టి—ఎక్కువ శ్రద్ధ తండ్రి తీసుకునేవాడు.

శంకర్ ఆరోగ్యవంతమైన అబ్బాయే అయినా, అతన్ని శ్రద్ధగా పెంచడంలో కొన్ని త్యాగాలు చెయ్యవలసి వచ్చేది. వికలాంగుల పట్ల ఎక్కువ శ్రద్ధ చూపాల్సిన అవసరం వుంది గనక, సాధారణంగా ఇలాంటివి జరగక తప్పదు. ఐనా, శంకర్ కూడా జాగ్రత్తగా చదువుకుంటూనే వచ్చాడు. ఈ విషయాన్ని చెబుతూ—“ఆ విధంగా నా తమ్ముడు కూడా నాకు ఎంతగానో సహకారం అందజేశాడు. అమ్మ నాపట్ల ఎక్కువ శ్రద్ధ వహించడంలో, తన పనులన్నీ తానే చేసుకునే వాడు” అన్నది చంద్ర.

చదువులో ఆమె శ్రద్ధాభక్తులు అలా వున్నా. తక్కిన విషయాల్లో కూడా చంద్ర ముందంజ వేసింది. బి. యస్ సి. చదువుకుంటున్నప్పుడు, ‘గర్ల్ గైడ్’గా తనపేరు నమోదు చేసుకుని, అందులో పనిచేసి, ‘ప్రెసిడెంట్స్ గర్ల్ గైడ్ ప్రొఫిషెన్సీ అవార్డ్’కు అర్హత సంపాదించింది. కాంపింగ్, నర్సింగ్, ప్రథమ చికిత్స, సాంఘిక సేవలలో శిక్షణ పొందింది.

“1968లో—ఆప్పటి రాష్ట్రపతి డాక్టర్ జాకీర్ హుసేన్ దగ్గర్నుంచి ‘ప్రొఫిషెన్సీ బాడ్జ్’ని

చంద్ర తలిదండ్రులు

అందుకుంటున్న షణాలు—నేను ఎన్నటికీ మరవలేని మధుర షణాలు!” అని చెప్పింది డాక్టర్ చంద్ర.

1976 డిసెంబర్లో కాలికట్లో ఇండియన్ జేసీన్ జాతీయ సమావేశం జరిగింది. అప్పుడు వాళ్ళు—భారతదేశంలోని “పదిమంది గొప్ప యువతీ యువకులు”ను ఎన్నుకున్నారు. ఆ పది మందిలోనూ చంద్ర ఒకతే!

చదువులో ఆమెకున్న ఉత్సాహం, శ్రద్ధల కారణంగా చదువుకుంటున్నప్పుడు ఆమెకు ‘స్కాలర్షిప్’ లభించాయి.

డాక్టర్ చంద్ర జర్మన్ భాష కూడా నేర్చు కున్నది. తన ‘రిసెర్చ్’ పని చేస్తూనే జర్మన్ భాషలో అడ్వాన్స్డ్ కోర్స్ పూర్తిచేసి, మాక్స్ ముల్లర్ భవన్ వారి ‘డిస్టింక్షన్’ సంపాదించింది!

చంద్రకు స్టాంప్స్ పోగు చెయ్యడంలో ఆసక్తి ఎక్కువ. అలా ఆమె ఎన్నో స్టాంప్స్ సేకరించింది. కుట్టుపని చెయ్యడంలోనూ, బొమ్మలు పెయింట్ చెయ్యడంలోనూ, పద్యాలు రాయడంలో కూడా ఆమెకు ఉత్సాహం వున్నది.

ప్రస్తుతం చంద్ర చేస్తున్న ‘ఫెలోషిప్’ కాగానే తనకు సరైన ఉద్యోగం చూసుకుని అందులో జేరాలనుకుంటున్నది.

చంద్ర వంటి వారి జీవితాల్ని చూసినప్పుడు, వాటి గురించి విన్నప్పుడూ—ఆవి, అటువంటి అశక్తులలో ఉత్తేజం కలిగిస్తాయి; చైతన్యం కలిగిస్తాయి. తలిదండ్రులు సాధారణంగా అలాంటి అశక్తులైన పిల్లలను నిర్లక్ష్యం చేస్తారు. చంద్ర తలిదండ్రుల్ని చూసినప్పుడు వారు ఎంత ఆదర్శ వంతంగా తమ అమ్మాయిని పెంచారో చూసు కుంటే, ఎంతో అర్థం అవుతుంది.

ప్రకృతి అందర్నీ అన్నివిధాలా సవ్యంగా వుట్టించదు. కొందరికి కొన్ని కొన్ని లోపాలు వుంటాయి. అంతమాత్రంచేత వాళ్ళు ప్రపంచానికి పనికిరారు—అనుకోకూడదు. తలిదండ్రులే అలా అనుకుంటే—ఆ అభాగ్యులు ఇంకా కుమిలిపోయి జీవితాలమీద నిరాశలను పెంచుకుంటారు. ప్రాకృతికంగా జన్మించిన అటువంటివారి మీదనే తలిదండ్రులూ, సంఘమూ ఎక్కువ శ్రద్ధ తీసుకోవాలి. తీసుకుంటే, వారికి తమ జీవితాల మీద నమ్మకమూ, ధైర్యమూ కలుగుతాయి. దేశంలో వున్న వేలాది అశక్తుల జీవితాలకు చంద్ర జీవితం ఎంతైనా చైతన్యం కలిగిస్తుంది!

—కమలా కుమార్

అమె భీకర రూపం చూచి కాస్త భయం కలిగింది మాధవ్ కు. వెంటనే సర్దుకుని, “నీకేదేం క్రొత్త గాదుగా! కొట్టు నేను చిన్నవాణ్ణి. పెద్దదానివి దండించాల్సిందే! నీవే కొట్టదలచుకుంటే నేను ఎన్నో దెబ్బలు తినాల్సివుంది.... త్రాగుతున్నాను పేకాడుతున్నాను వ్యభిచరిస్తున్నాను. నాలో లేనివి రెండేరెండు. దేశద్రుమిరిసి, హంతకుణ్ణి మాత్రం కాదు. నీ మొగుణ్ణి ఏ దుర్గుణాలకైతే ద్వేషించేదానివో అవన్నీ నేనూ నేర్చుకున్నాను. నీ భర్తను ఎన్ని దెబ్బలుకొట్టి మార్చుకుంటావో....మార్చుకో! నేను రూసీ భర్తను....” చాతీ మీద గర్వంగా చేత్తో చిన్నగా కొట్టుకున్నాడు మాధవ్ — ఆమెను వ్యంగ్యంగా చూస్తూ.

పరాభవం తన అణువణువును దహించి వెయ్యగా....దాన్ని బలవంతంగా అణచుకుంటూ, “నువ్వు చెప్పింది కటిక నిజం మాధవ్! ఈనాడు నీవు నాకేం కావు. నాకా హక్కులేదు. అనాడు నావాడివనుకుని కొట్టాను. చెయ్యని తప్పుకే అవమానాలు భరిస్తున్న నేను, తెలిసి తప్పుచేసి సంఘం చేత నిందలు సహించలేక కొట్టాను....పాపిష్టి....దాన్ని....” అంటూ తన చేతిని గోడకేసి కసిగా కొట్టుకుంది రాధ-ఆక్రోశం, ఆవేదనా కన్నీరై కారగా.

మాధవ్ మనసు బాధతో మూగగా మూర్ఛింది. అతను ద్రవించిపోయాడు.

‘ఆ శోకమయ జీవితాన్ని ఆ నంద భరితం చెయ్యాలి. లోకంలో దుఃఖానికి ప్రతీకగా నిలిచిన రాధను సంతోషానికి ప్రతిరూపంగా చిత్రించాలి. జనసంచారంలేని నిర్జన ప్రదేశాలకు తీసుకుపోయి ఆకులు కాయలు తినేనా బ్రతకాలి. ఆమె కన్నీటి కడలిని ఆనందసాగరం చెయ్యాలి....నా హృదిలో ఆమె....ఆమె మనోమందిరాన నేను ఒకే దేహంగా....’ అనుకుంటూ అన్నీ విస్మరించి ముందుకు అడుగువేసేడు మాధవ్.

వెన్నుమీదెవరో గట్టిగా చరిచినట్టైంది. ఉలిక్కిపడి చివుక్కున వెనక్కునడిచాడు.

“రాధ ప్రాణాలతో వుండాలంటే ఆమె జోక్యం పెట్టుకోవద్దు. ఇదే ఆమె మాట.”

శేఖర్ మాటలు, బెదిరింపులు తన చెవుల్లో మారుమ్రోగినట్టైంది మాధవ్ కు.

కేవలం బెదిరింపేనని నిర్లక్ష్యం చేస్తే....శేఖర్ పగబట్టిన నాగు. నమ్మడమెలా? అందుకే తను

కఠిన శిలగా మారిపోవాలి. గత్యంతరం లేదు. రాధ మనసు విరిగేలా ప్రవర్తించి మరెన్నడూ తనను తలచని విధంగా నిండించాలి. దృఢ నిశ్చయం జేసుకున్నాడు.

అతడి జాలిని పసికట్టింది రాధ.

“మాధవ్! నీకేం అపచారం చేసేనని నాకి శిక్ష? నా మనసుతో ఎందుకు చెలగాట మాడుతున్నావ్! ఆరిపోయిన నా బ్రతుక్కు ఎందుకు ఆళలు రేపేవ్! ఆనంద శిఖరాల అంచుల నుంచి పాతాళానికి త్రోయ్యడానికా! నీవు పెంచిన ఆళల తను వ్రేళ్ళతో పెకిలించి వెయ్యడం న్యాయంగా వుందా? చెప్పు....మాధవ్! నీవు లేకుండా నేనెలా బ్రతకను మాధవ్ నే నెలా....” ప్రేగులు తెగి పడేలా వెక్కి వెక్కి ఏడ్వసాగింది.

ఆమె ఆక్రందనకు మాధవ్ మనసు గిలగిల్లాడి పోయింది. కన్నీళ్ళు చివ్వన లేచాయి.

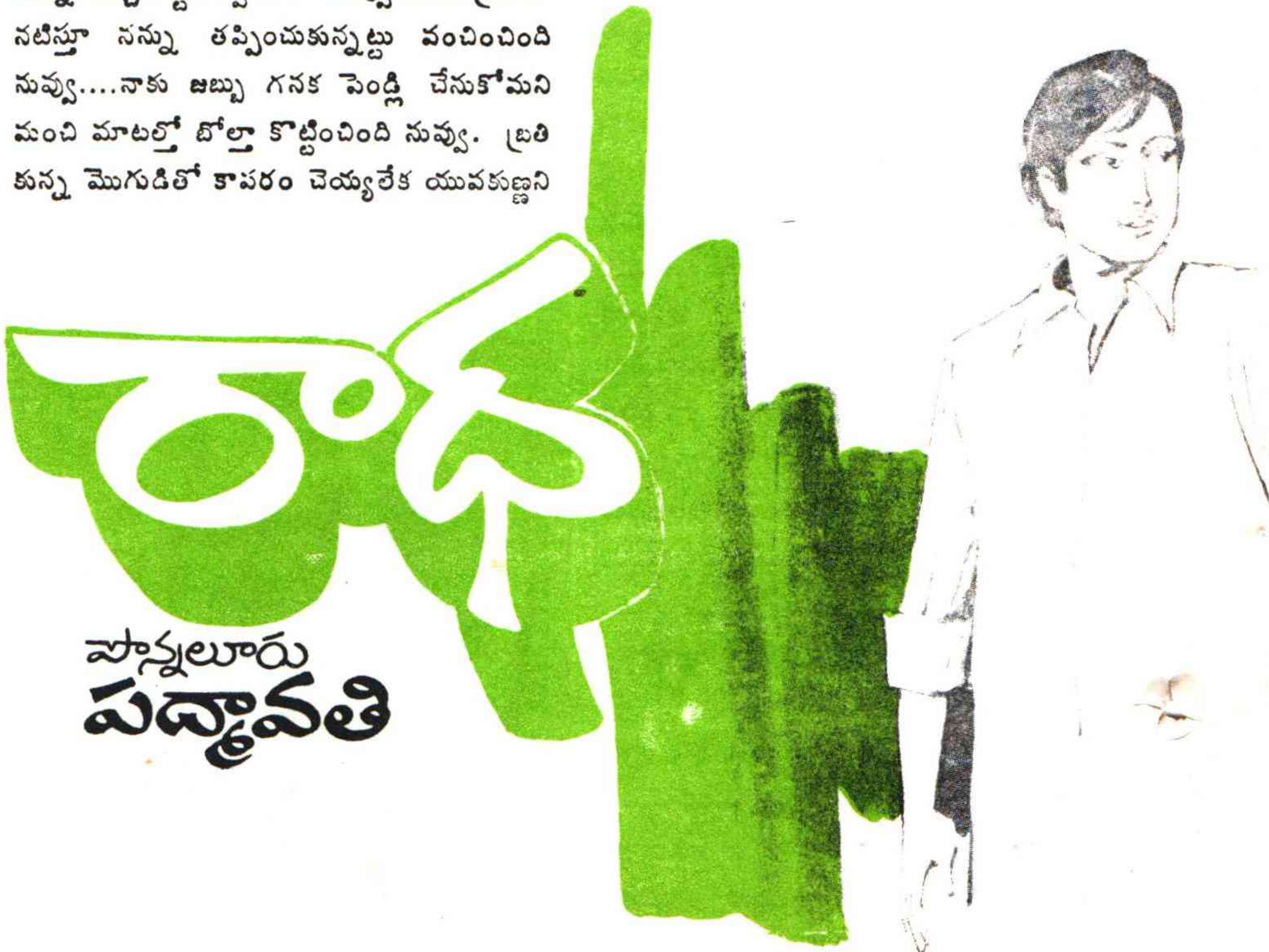
చటుక్కున ముఖం ప్రక్కకు త్రిప్పుకుని కన్నీరు తుడుచుకున్నాడు. ఇంక లాభం లేదనుకుని జారిపోతున్న దైర్యాన్ని పుంజుకుంటూ “రాధా! నీ తప్పుల్ని నా మీద రుద్దకు! సౌదను ఎరగా జూపి నన్ను వల్లో వేసుకోవాలనుకున్నది నువు. నువ్వు చనువుగా వుండడం జూచి సౌధ నాకు కాకుండా పోయింది. మాయ మాటలతో నన్ను రెచ్చగొట్టి కవ్వించింది నువ్వు....పతివ్రతలా నటిస్తూ నన్ను తప్పించుకున్నట్టు వంచించింది నువ్వు....నాకు జబ్బు గనక పెండ్లి చేసుకోమని మంచి మాటల్తో బోల్తా కొట్టించింది నువ్వు. బ్రతికున్న మొగుడితో కాపరం చెయ్యలేక యువకుణ్ణి

నన్ను లోబరుచుకుని స్వార్థంతో నా సదవ కాళాన్ని దుర్వినియోగపరచింది నీవే....నాకంటె పెద్దదానివి....టి. బి. పేషంటువి. మొగుడున్న ఆడదానివి దురాళగా నన్ను ఆశించావు. సిగ్గులేక నా మీద అభాండాలేస్తున్నావు. అఘాయిత్యం జేసి నన్ను అల్లరిపెట్టి అందరిచేత చీవాట్లు పెట్టించి లొంగించుకుందామని ఎత్తు వేసేవేమో! ఆ పప్పులేం వుడకవు....నీవే చీ కొట్టించుకుని పోవా లొస్తుంది ఆలోచించుకో!” అన్నాడు మాధవ్—నాటకంలో పోర్షన్ దైలాగు చెప్పినట్టుగా.

మాధవ్ అంటున్న ఒక్కొక్క అక్షరం కూలాల్లా మెదడును తొలిచి వెయ్యగా....మాయ పొరలేవో చేదించబడినట్టైంది.

మాధవ్ నిరసించిన దానికన్నా తన మీద మోసిన నేరాలు తను అనుకోని విధంగా.... ఎదురు దెబ్బలు తీసాయి.

విద్యుద్ధాతం తగిలినట్టైంది. కొంతసేపటికి స్పందన నిలిచిపోయింది.

అమె వదనంలోని విచారరేఖలు తొలిగి పోయాయి. వొట్టిపోయిన చెరువులాగయ్యాయి— నయనాలు. మనసంతా తడారిన బెండులా తయారైంది. కొంతసేపటికి కాస్త చలనం కలిగింది.

చకచక పని చెయ్యసాగింది మెదడు.

చెక్కిళ్ళ మీద కన్నీటి చారికలు తుడుచు కుంది.

స్థిర నిశ్చయంతో బ్యాగ్ చేతబట్టుకుని నిలుచుంది. విరాగిలా తయారైంది క్షణంలో. ఏదో మహత్తర శక్తి ఆమెలో ప్రవేశించినట్టు గోచరించింది మాధవ్ కు.

అత్యంత వ్యధలో మనిషి బాహ్యాన్ని మరుస్తాడని అది ప్రమాదకరమని ఎక్కడో విన్నాడు. అదొక నిర్వికార స్థితి.

అమె కళ్ళలో గాలించినా ఏ భావమూ స్ఫురించడం లేదు. స్వచ్ఛమైన ఓ చిత్తరువులా నిలిచి వుంది.

అమె దగ్గరకెళ్ళి కాళ్ళమీద పడి క్షమించమని

వేడుకుండా మనుకున్నాడు. కాని ఆమెలోని మహత్తర ప్రవృత్తి దేన్నీ భాతరు చెయ్యదని విరమించుకున్నాడు.

కొన్ని క్షణాలు అక్కడ నిశ్శబ్దం రాజ్యం చేసింది. మౌనభంగం చేసుకుని మాట్లాడసాగింది రాధ.

నాగస్వరం వింటున్న నాగుపాములా, మంత్ర ముగ్ధుడై వినసాగాడు మాధవ్.

“మాధవరావు! నా మాటలు సావధానంగా విను. నీ కిప్పుడు నన్ను నిందించే అధికారంలేదు. మన సంబంధమల్లా....యిప్పుడు ఒకే జాతికి చెందిన మానవులం మాత్రమే. ఓ మిత్రురాలిగా భావించి నా చివరి కోర్కె నెరవేర్చు. అదే నాకు మాహోపకారం చేసినట్టు. మన జీవిత చరిత్ర కథగా రాయ. చదివే పాఠకుల్లో మనలాంటి వారుంటే కనువిప్పు కలుగుతుంది. ఆదర్శం లేని పిరికివాడు అభిమానం పేరుతో నా స్థితిలో వున్న ఏ ఆడపిల్లకూ ఆశలు కల్పించి ఆమెను అశించ

కూడదు. నాస్థితిలో వున్నస్త్రీ అసమర్థుడైన మగ వాడిని నమ్మరాదు.

ఆడపిల్ల తన పరిధిని దాటి ఒక్క అడుగు ముందుకు వేసినా సంఘం హర్షించలేదు. ఆడదాని ఆంక్షలు తొలిగిపోలేదు. మారింది కాలం, చట్టాలు. కాని మనుష్యులు, మనసులు కాదు. పాతుకపోయిన వృద్ధేకాలు విడిపోలేదు. ముందంజ వేసేవారికి, సమాజం ప్రోత్సాహమివ్వకపోగా పాతాళానికి త్రొక్కుతుంది. దానికి భయపడి మనిషి తనను తను ఆత్మ వంచన చేసుకుని ప్రేమను చంపుకుని బ్రతుకుతున్నాడు. నా జీవితం నాశనమైనా ఫరవాలేదు. ఆలోచన లేకుండా వేరెవ్వరూ నాలా గోతిలో పడరాదు. నా కథోక నిదర్శనగా, గుణపాఠంగా వుంటే నాకదేచాలు. గుడ్ బై....” జవాబుకై నా ఎదురు చూడకుండా గుమ్మం దాటింది రాధ.

మాధవ్ నోటివెంట ఒక్కమాట కూడా పెగల్లేదు. నిర్వికారంగా చూస్తూ వుండిపోయాడు. సర్వం త్యజించి సన్యాసాశ్రమంలో చేరబోతున్న

41 42 43 44

మనోహర్ తల్లి చెప్పిన మాటలు విని భారదమ్మ— మారవ్ తో యూన్నీ పెళ్ళి జరపడానికి నిర్ణయించింది. మాధవ్ వివాహ వార్త విన్న రాధ నెల్లూరికి వచ్చిన మాధవ్ ను కలుసుకుంది. తాను ఏదిచేసినా అమె మేలుకోరే చేస్తానన్నాడు మాధవ్. మాధవ్ పెళ్ళిలో శేఖర్ ప్రమేయమేమీ లేదని తెలిసి రాధ మాధవ్ ను చూడడానికి హైదరాబాదు వెళ్ళింది. అక్కడ మాధవ్ తాగి వచ్చి ఆమెతో అసహ్యంగా మాట్లాడాడు. ఆ మాటలు రాధను రెచ్చగొట్టాయి.

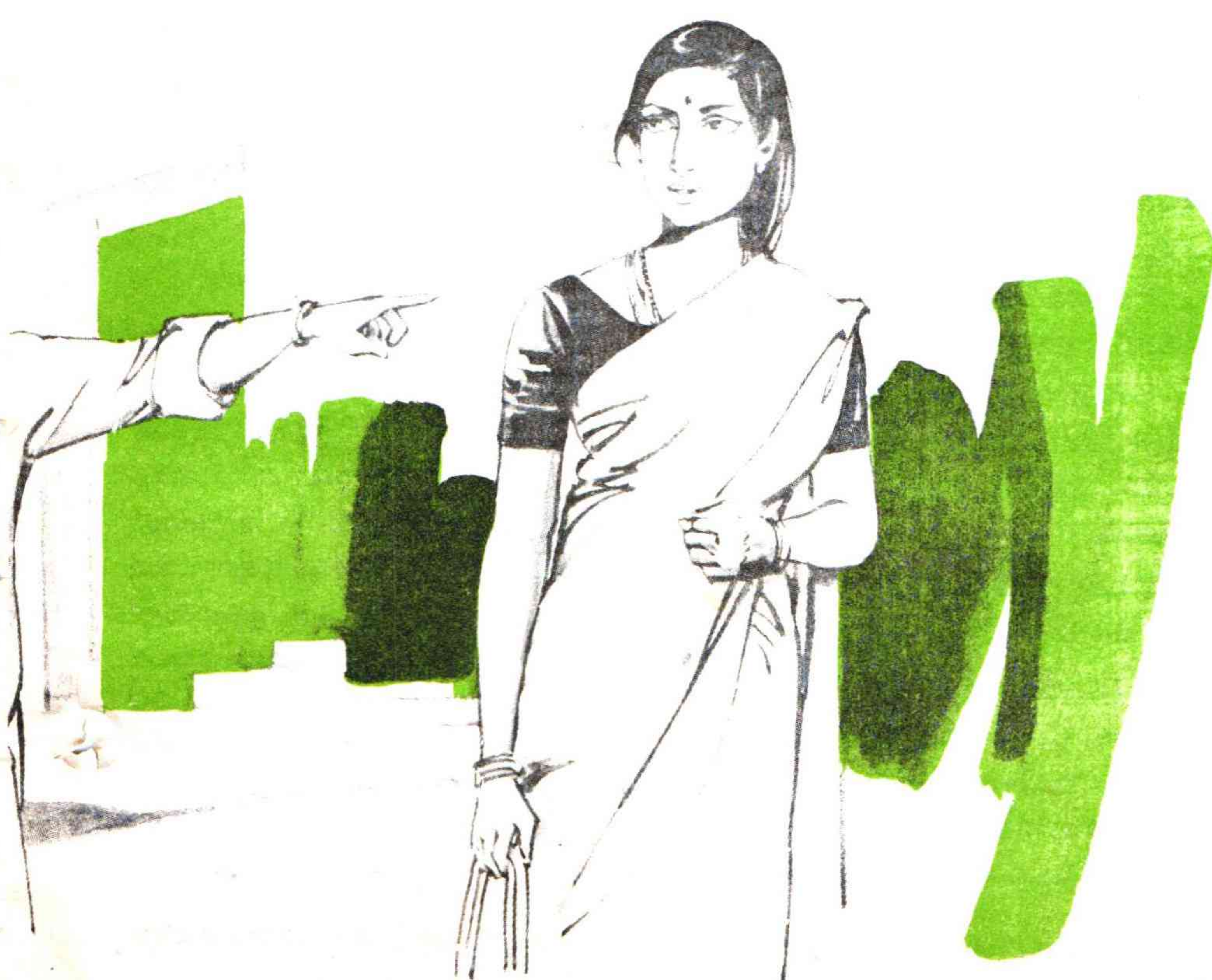
ఓ యోగినిలా గోచరించింది రాధ — మాధవ్ కు. అంతకంటే అతడి మేధాకేమీ అందలేదు. ఒక దీర్ఘనిశ్వాస వదలి రూములోకి నడిచాడు.

రోడ్డు టర్నింగ్ తిరిగి రాధకు సుధీర్ ఎదురై పకపకమని వికటాట్టహాసం చేసాడు.

పగతీర్చుకుంటున్న కోడెత్రాచు మసలా విని పించిందా నవ్వు రాధకు. మామూలు స్థితిలో అయితే ఏ రివాల్యూతోనో “షూట్” చేసి వెయ్యాలన్నంత ఆగ్రహం కలిగేది. కాని, తను దేనికి బాధపడే స్థితిలో లేదు.

“ఏం రాధాదేవి! సన్మానం బాగా జరిగిందా? మరి పెళ్ళెప్పుడూ?....”

“మిష్టర్ సుధీర్!” బిగ్గరగా అరిచింది.

“ఏం రోషం వచ్చిందా! పెండ్లి పెండ్లి.... ఒకసారి పెట్టిన ఆడదానికి మళ్ళీ పెళ్ళి? ఆశించిన మగవాడల్లా పెళ్ళి చేసుకుంటాడూ? నేనప్పుడే చెప్పాను. నిన్నీ జన్మలో ఎవ్వరూ వివాహం చేసుకోరని.... అష్టాష్టాష్టా....” విరగబడి నవ్వేడు వికృతంగా.

“చూడు సుధీర్! చచ్చిన పామును చంప బోవడం మాత్రమే నీవు చెయ్యడం. కాయకాచిన చోట నొప్పి వుండదు. నామీది విజయం-విజయం కాదు. నా వోటమికి వగచటంలేదు. జీవితంలో చిత్తుగా ఓడిపోయిన నాకు చింతేముంటుంది? మనం ఒకరినీ సుఖపెట్టాలంటే ఎంతో కష్ట పడాలి. అలాంటిది కష్టం కలిగించడం సులభమని వేరే చెప్పక్కర్లేదనుకుంటాను. కాని నిన్ను నమ్ముకున్న మారవరావును ముంచబోకు.... అదే పదివేలు. నమస్తే....” కదిలింది ముందుకు.

“ప్రియుడి మీద ఈగవాలరాదంటావు. అంతేగా? కాని వాడు ప్రగల్భాలు పలికి నాకే నీతులు బోధించబోయాడు. తనే గోతిలో పడ్డాడు. నా పంజాలో చిక్కేడు. వీలైనంతవరకూ పతనానికి దించి, వాడి రక్తం పిండి మరీ వదులు తాను. నా రక్తం కళ్ళజూచేవే—నీ కంటినీళ్ళు. నీ బాధ నాకెక్కువా? నన్ను కొట్టినవాడు ‘టపా’ కట్టేడు. బ్రతికి నువ్వు కుళ్ళి కుమిలి ఏడుస్తున్నావ్! నా మాట విననందుకు అనుభవిస్తున్నావు. నీవా నాకు నామాట ఆమోదిస్తే....”

“నెల్లార్లో రాధనే మరో వుంపుడుగత్తె వుందని ఘనంగా చెప్పుకునే వాడివి. ఆడదాన్ని విలాస పస్తువుగా చేసి వాడుకునే మగవాళ్లు వున్నంతకాలం ప్రీజాతికి సుఖంలేదు; ప్రపంచం బాగుపడదు....”

మధ్యలో మాటందుకున్నాడు.

“హూ! చాలించు నీ శ్రీరంగనీతులు! పిల్లి శాపాలకు వుట్టు తెగవు! నెల్లారు దారిపట్టు. మళ్ళీ మరొకరి కోసం వుచ్చులు పన్ను.... రివాజేగా....” నిరసనగా రాధవైపు చూచి చేతిలోని సిగరెట్ విసురుగా నేలకేసి కొట్టి చరచరా అంగలేసుకుంటూ వెళ్లేడు సుధీర్.

*

రిక్తాలో ఎక్కి కూచుని ‘హునేన్ సాగర్’కి పోనీమంది రాధ. విస్తుపోయి చూచాడు రిక్తావాలా.

“ఏంటయ్యా! విచిత్రంగా చూస్తున్నావ్” అంది వాడివైబరి అర్థంకాక.

“అమ్మా! ఓ బహుత్ దూర్ హై....టాన్ బస్ మే జావో....వైసా కమ్ హోతా హై....” అన్నాడు ఆమెవైపు సంశయంగా చూస్తూ.

“టాన్ బస్సులో వెళ్లే స్థిమితం లేదు నాకు. డబ్బు లెక్కువై నా ఫరవాలేదు....పోనీ రిక్తా!” విసుగు వ్యక్తం చేసింది.

దీనికి ముందయితే మారవ అంత పతనానికి దిగజారేదన్నందుకు ఆగ్రహవేదనలు జనించేవి. కాని సుధీర్ పాత జ్ఞాపకాలను వెలికిలాగేడు. గతావలోకనం చేసుకోసాగింది రాధ.

*

తను పి. యు. సి.కి కట్టి చదువుతున్నప్పుడు సుధీర్—అన్నయ్య దగ్గరికి ప్రయివేటుకు వచ్చే వాడు.

ప్రథమంలో ప్రశంసలు మొదలుపెట్టి క్రమేణా శ్రుతిమించి ప్రేమిస్తున్నానంటూ వేదించేవాడు. ఎన్నోసార్లు “నాకలాంటి అభిప్రాయం లేదు. నీ అభిలాషని వదులుకో”మని నచ్చ జెప్పింది. మరీ మితిమీరబోతే మృదువుగా దండించింది. కాని ఆతడు పట్టు వీడలేదు. పదేపదే వత్తిడి చెయ్యడం ప్రారంభించాడు. విసిగిపోయి అన్నయ్యతో చెప్పింది తను.

“పెండ్లి చేసుకుంటాడేమో అడుగు. ఆసలు రంగు బయట పడుతుంది” సలహా యిచ్చాడు.

“నాకసలు ఎవర్నీ చేసుకోవాలని లేదు. ఆతడంటే నాకు సదభిప్రాయం లేదు. నేనిలాగే వుండిపోతాను. నన్ను రొంపిలోకి దింప కన్నయ్యా” అంది తను.

“ఆతడికి బుద్ధి చెప్పడానికి మాత్రమే నటించు” అన్నాడు.

“ప్రేమిస్తున్నానంటున్నావ్ గదా! శాస్త్రోక్తంగా వివాహం చేసుకుంటావా? లేక రిజిస్టర్డ్ మేరేజ్ చేసుకుందామా?” అని అడిగింది సుధీర్ను.

“నిన్ను పెళ్ళి చేసుకోవడమా? మనవి వేరు వేరు కులాలు. పైగా నీవు పెట్టినదానివి.... అదెలా సంభవం? కాదంటే నీ యౌవనం వృధా పోకుండా ఒకటిగా వుండిపోదాం...ప్రేమంటే నిర్వచనం తెలుసా? కామతృప్తి తీర్చుకోవడం..” అంటూ వాంఛ నిండిన కళ్ళతో చూస్తూ బలంగా దగ్గరకు లాక్కుని కొగిల్లోకి తీసుకోబోయాడు.

తను ఒక్క వుడుటన ప్రక్కకు జరిగి

బలంగా నెట్టివేసింది వెనక్కు. ఆ వూపుకు గోడకు తగిలాడు.

చాటునుండి అంతా గమనిస్తున్న అన్నయ్య తలాల్ని వచ్చి సుధీర్ చెంపలు వాయిచాడు. అతడి పెదిమలు చిట్టి అన్నయ్య చెయ్యి రక్త మయమైంది.

నెత్తురు చూచిన సుధీర్ ఆగ్రహం హద్దులు మీరింది. అన్నయ్య జబ్బి పట్టుకుని విడికిలి బిగించి గుండెల మీద గుడ్డుల వర్షం కురిపించ సాగాడు.

అన్నయ్యకేమవుతుందోనని భయమేసింది తనకు. అక్కడ పెన్సిల్ చివ్వుతూ వదలి వచ్చిన చాకు తెచ్చి గుప్పిటి బిగించి వున్న సుధీర్ చేతి మీద గీచింది.

“అబ్బా” అంటూ అన్నయ్య వొదిలి పెట్టాడు.

ఆ కోపంలో ఎవరైనా దాంతో పొడుచుకుంటారని అక్కడే వున్న నూతిలోకి విసిరింది దాన్ని.

చేతిగాయం చూచుకున్న సుధీర్ తోకత్రొక్కిన త్రాచయ్యాడు. అగ్ని గోళాల్లాంటి ఎరటి కళ్ళల్లో నుంచి నిప్పులు రాల్చుతూ “గుర్తుంచుకో! ఇది దెబ్బతిన్న బెబ్బులి. పగపట్టిన నాగు. సమయం చూచి కాటెయ్యక మానదు. నీ వెక్కడున్నా నిన్ను సుఖపడనియ్యను. క్షణక్షణం క్రుళ్ళి కుమిలి పోయే పరిస్థితి ఏర్పరుస్తాను.” మీసం మీద చెయ్యి వేసుకుని శపథం చేసేదానాడు.

గతం చెరిగిపోయింది.

సంతం నెరవేర్చుకున్నా డీనాడు.

“హ్లా....” విషాదంగా నవ్వుకుంది.

రిక్తా ముందుకు సాగుతోంది. రాధ ఆలోచనలు గిరున తిరుగుతున్నాయి.

తన బాల్యం నుంచి మారవతో గడిపిన మధుర స్మృతుల వరకు, తను ఎవరెవరికోసం తన స్వార్థాన్ని చంపుకుందో, రాగజలధిలో బందాలనే కీటకాలనుంచి తప్పించుకుని ఒడ్డున పడలేక విలువైన జీవితాన్ని ఎలా దుర్వినియోగ పరచుకుందో, ఒక్కొక్కరి వాగ్దానాలకు కట్టుబడి తన బంగారు బ్రతుకును ఎలా మట్టిపాలు చేసు కున్నదో అలాగే—తను నిర్మించుకున్న అందాల సౌధం కూలిపోయింది. తను ఎడారిలో తిరుగాడు తోంది. ఏ ఒయాసిస్ కోసం ప్రాకులాడ దలచు కోలేదు.

“ఉతర్ జావ్ మా” అన్న రిక్తావాని పిలుపుకు

తుళ్ళిపడింది. ఆలోచనల పల్లకి దిగి యథార్థమనే భూమి మీదికి వచ్చింది రాధ. రిక్తావాడికి దబ్బులిచ్చింది.

మహాప్రస్థానం చెయ్యబోయే యోగినిలా నీటి దగ్గరకు నడిచింది రాధ. ఒక్కొక్క అడుగే ముందుకు సాగుతోంది. ఆనాడు తను నూతిలో పడబోతుంటే అన్నయ్య చెప్పిన బోధలన్నీ జ్ఞప్తి కొచ్చాయి. మరణ శయ్యమీద తండ్రి, తల్లిని తనకొప్పజెపుతూ అన్నమాటలు గుర్తుకొచ్చాయి. సౌద తన మీద మోపిన బాధ్యత మనసులో మెదిలింది. ఒక్కొక్క సంఘటన దృశ్యాలుగా, సినిమా రీలులా కనుల ముందు కదలాడసాగింది.

అన్ని ఆకారాలు ఓ వలగా తయారై ఆమెను నిర్బంధంగా వుచ్చులో బిగిస్తున్నాయి.

నీళ్ళు మోకాళ్ళ వరకు వచ్చాయి. చీర కుచ్చెళ్ళు చల్లగా తగిలాయి. తను అక్కడికి దేనికి వచ్చిందో గుర్తుకొచ్చింది. ఇంకా ముందుకు సాగుతోంది గబగబా.

శ్రీధర్ మాటలు రాధ చెవుల్లో మారుమోగ సాగాయి: “దేవుడు మనకిచ్చిన శరీరాన్ని త్యజించే హక్కు మనకులేదు. ప్రజలకు మనం ఏవిధంగా సహకరించ గలమో, అలా ఉపయోగ పడితే అదే జన్మకు సార్థకం. జీవితానికి పరమార్థం.”

అది రాధకు తారకమంత్రం ఉపదేశించి నట్టైంది. ఇంతలో తనను బలమైన రెండు చేతులు వెనక్కు లాగుతున్నట్టు అనిపించింది.

తిరిగి చూచింది.

రిక్తావాలా తనను రక్షించడానికి వచ్చిన భగవంతునిలా గోచరించాడు.

అతడిలో తండ్రి, అన్న, సౌద, పాప, యావత్ ప్రపంచమూ కనిపించి నట్టైంది.

45

హైదరాబాద్ నుంచి తిరిగివచ్చిన రాధ నిరాశతో, నిర్లిప్తంగా మెలగడం చూచి ఇంటిల్లిపాది ఆశ్చర్యపోయారు. ఎంతో విచారంతో వస్తుందను కున్నారు. దానికి విరుద్ధంగా వుందామె ప్రవర్తన.

అక్కడి విశేషాలు వారడగలేదు. తను చెప్ప లేదు. ‘రాటీన్’గా తన పనులు తను చేసు కుంటూ స్కూలుకు వెళ్ళివస్తోంది.

*

పుస్తకాలు

అన్నపూర్ణ
(నవల)

[రచన : ఆలేటి నాగమణి; ప్రచురణ : నవనాహితి బుక్ హౌస్, విజయవాడ-2; క్రాస్ ఓ ప్రైజులో పేజీలు : 184; వెల : రు. 6-00]

మించితనాన్ని మించిన కులం మరొకటి లేదని అన్నపూర్ణ-కులాంతర వివాహం చేసుకొని, అన్న గారైన రావును, తన చేతులలో పెరిగిన అతని నలుగురు కూతుళ్ళను వదిలి వెళ్ళిపోతూ.... “అన్నయ్యా! నీ యిష్టాన్ని పిల్లల యిష్టంగా మార్చటానికి ప్రయత్నించకు. వాళ్ళ జీవితాలను శాసించకు. వాళ్ళు నీకు కూతుళ్ళుగా మిగలక పోయినా, వాళ్ళకు నీవు తండ్రిగా మిగలటానికి ప్రయత్నించు” అంటుంది. కాని....-కులం కానివాణ్ణి పెళ్ళి చేసుకోవటం బురద గుంటలో కాలు పెట్టడం లాంటిదేనని నమ్మిన రావు-తన కూతుళ్ళు సత్యకు, రుక్మిణికి కూడా తన ఇష్టప్రకారమే పెళ్ళిళ్ళు చేస్తాడు. ప్రేమించిన వాణ్ణి పెళ్ళి చేసుకోలేక, పెళ్ళి చేసుకున్న వాడిచేత ప్రేమించబడక అనుమానాల పారై జీవచ్ఛవంగా బ్రతుకుతున్న సత్య జీవితం, ప్రేమించినతనికి మాట ఇచ్చి నిలుపుకోలేక తండ్రి పెళ్ళి చేసిన గోపాలంపై

కోపం, కసి పెంచుకొని-సంఘం కోసం, తండ్రి కోసం ఆ ఇంటి కోడలుగా మిగిలిపోయిన రుక్మిణి జీవితం చూసి దిగులుపడే రాధ కూడా ఇటు ప్రేమించిన సురేష్ ను పెళ్ళి చేసుకోలేక, అటు తండ్రికి ఎదురు చెప్పలేక ఆత్మహత్య చేసుకుంటుంది.

రావు కూతురుగా కాక, అన్నపూర్ణ కోడలుగా మిగలాలనుకున్న భాను.... మమతను పంచలేని, మనసును పెంచలేని ఈ కులం, సాంప్రదాయంతో మేము నీ కూతుళ్ళుగా మిగిలినా, నీవు మాత్రం మా తండ్రిగా మిగలలేకపోయావు. మారుతున్న ప్రవాహం లాంటి కాలాన్ని అర్థం చేసుకొనే ఓర్పు, సహృదయత నీకు కల్గిన రోజు నీవు మా తండ్రిగా మిగులుతావు’ అని తండ్రితో చెప్పి ప్రేమించిన చంద్రంతో వెళ్ళిపోతుంది. చివరికి పూర్తిగా ఓడి పోయిన రావు ఒంటరితనాన్ని భరించలేక చెల్లెలు అన్నపూర్ణ దగ్గరకు ప్రయాణం కావటంతో కథ ముగుస్తుంది.

కుల భేదాలు ప్రేమ ప్రవాహాన్ని అడ్డలేవని చాటి చెప్పే మరో నవల ఇది. ఐతే, ఒకే పదం పడేపడే రావటంతో పాఠకులకు చదవాలన్న ఉత్సాహం తగ్గిపోయి, కథను ముందే ఊహించి వున్నకాన్ని పూర్తిగా చదవకుండానే పక్కన పడ వేసే ప్రమాదం వుంది! పాఠకులు ప్రమాదంలో పడకుండా-జాగ్రత్తగా చూసుకో గలిగితే రచయిత్రి ఆదర్శమేమిటో, ఆశయ మేమిటో వారికి తెలుస్తుంది!

శేఖర్ మందు త్రాగుతుంటే—

“సుస్తీ ఏమిటి మావయ్యా?” అంది రాధ.

“నాలికమీద ‘కేస్నర్’ట. అందుకే హైదరాబాద్ వెళ్ళి కరెంట్ ట్రీట్ మెంటు చేయించుకుని వచ్చాను. ప్రస్తుతం తగ్గితే అయిదు సంవత్సరాల వరకూ ఫరవాలేదన్నారు. తగ్గిపోకపోతే మాత్రం ప్రమాదం అన్నారు” ఎలాటి ఫీలింగు లేక అతి సహజంగా అన్నాడు.

నొచ్చుకుంది రాధ.

“నేనెవర్నని రాధ! నీకు జాలి?”

“తోడి మనిషిగా, మేనమామగా!” నిర్మలంగా వుందామె మోము; సరళంగా వుంది స్వరం.

“నీలో యింత వైరాగ్యం కలుగుతుందనుకో

లేదు. రాధ! ధన్యురాలివి” మెచ్చుకోలుగా చూచాడు మంద్ర స్వరంతో అంటూ.

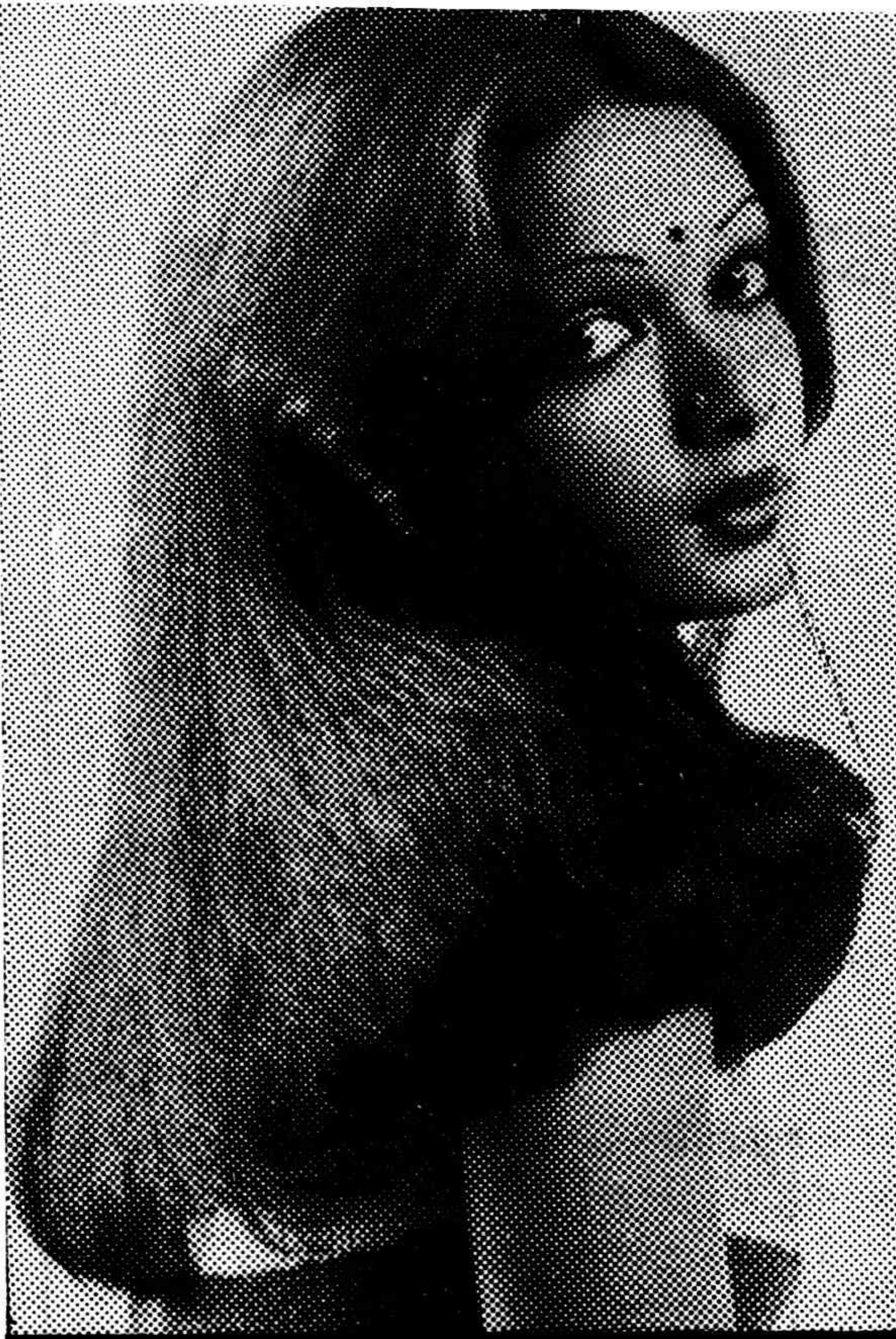
“అందరి చలవా నన్నిలా తయారుచేసింది మావయ్యా! నా మనలేం కాదు.”

ఆ మాట శేఖర్ గుండెలో సూటిగా గుచ్చుకున్నట్టైంది.

46

రాధ గడప దాటగానే మాధవ పశ్చాత్తాపంతో దహించిపోతూ ఎంతగానో ఏడ్చాడు.

ఆ రాత్రికి అతను గుంటూరు పోదామను కుంటుండగా ఈలోపలే గుంటూరు నుంచి— తమకు సూతకం వచ్చిందని, పెండ్లి నిలిచి పోయింది గనుక నెలపు ‘కాన్సిల్’ చేసుకోమని

కేశాలంకరణలో ఆధునిక పద్ధతి- పాయిజ్ హెయిర్ స్ప్రే

పాయిజ్ మీ జుట్టును నున్నగా, సరియైన తీరులో, ఆ సహజమైన మిలమిలలాడే మెరుపును అట్టేబెడుతుంది. ఎండలోనైనా, తడితడిగావున్న వాతావరణంలోనైనా, మీ జుట్టును సరిగ్గా దువ్విస్తూ ఉంచేది కేవలం పాయిజ్ హెయిర్ స్ప్రే మాత్రమే.

దీనిలోని రహస్యం—పాయిజ్ భారతదేశపు వాతావరణానికి అనుగుణంగా ఉండేలాగ ప్రత్యేకమైన రీతిలో తయారు చేయబడినది. సరిసమానమైన రీతిలో స్ప్రే అవుతుంది. బ్రష్ తో తేలికగా శుభ్రం చెయ్యవచ్చు. జిగటగాని, బిరుసుగాగాని ఉండదు. చిక్కుపడే గొడవే లేదు. దీనిలోగల తేలికైన కమ్మని సుగంధం, మీరు రాసుకున్న పర్ఫ్యూమ్ తో కలిసి పోతుంది.

మీకు ఎంతో తేలికగా అంతకన్న మంచి హెయిర్ స్ప్రే దొరుకుతున్నప్పుడు, మరి మీరు ఇంపోర్టెడ్ హెయిర్ స్ప్రే కోసం అంత డబ్బు పారబోయటం ఎందుకని? అందుకే మీరు ఎల్ల వేళలా పాయిజ్ హెయిర్ స్ప్రే వాడండి—కేశాలంకరణలో ఆధునిక పద్ధతి.

పాయిజ్

మార్కెట్ చేసేవారు : రాలీస్ ఇండియా లిమిటెడ్

U-PHS-12 TEL

మళ్ళీ ఎప్పుడు ముహూర్తం పెట్టుకునేది మరొక సారి తెలుస్తామనీ “తెలిగ్రాం” యిచ్చాడు సోమశేఖరం.

అప్పటికప్పుడు రెక్కలు కట్టుకుని వెళ్ళి రాద ఎక్కడున్నా వెతుక్కొచ్చి క్షమాపణ వేడుకుని వెంటనే రిజిస్టర్డ్ మేరేజీ చేసుకుందామను కున్నాడు. పెళ్ళి తప్పిపోయింది గనక మళ్ళీ వెతుక్కుంటూ వచ్చాడని రాద అపార్థం చేసు కుంటుందని విరమించుకున్నాడు. అది ఒక కారణమైనా ఎన్నో ప్రతిబంధకాలు అతణ్ణి కట్టి పడేశాయి.

పరిస్థితులూ, బంధాలు, ఆత్మీయత, స్వార్థం, విరికితనం కళ్ళారై వెనక్కు లాగివేశాయి అతణ్ణి.

సమాజానికి, పరిస్థితులకూ బానిసై అసమర్థు డుగా వుండిపోయాడు మాధవ్.

47

ఎవరు కూడా మనోహర్ అంత త్వరగా అమెరికా నుంచి వస్తాడనుకోలేదు.

హఠాత్తుగా వచ్చినందుకు కామాక్షమ్మకు పచ్చి వెలక్కాయ గొంతున పడినంత సంకటంగా వుంది.

రూస్సీకి మనోహర్ వచ్చిన విషయం తెలిసి ఎప్పుడు కలుసుకుందామా అనే ఆశ్రుతతో సమయం కోసం వేచి వుంది.

*

“అమ్మా! ఆత్మయ్యగారింట్లో పెండ్లి పనులు అయినట్టున్నాయ్! ఇల్లంతా రంగులూ అవీ వేయించినట్టున్నారు. అంత త్వరగా ముహూర్తం పెట్టించావేమమ్మా! నా ప్రెండ్సుకి శుభరేఖలు ఎప్పుడందుతాయ్?” ఆనందం, ఆగ్రహం మిళిత మైనాయి మనోహర్ స్వరంలో.

“ఆ పిల్ల పెండ్లికి, నీవు స్నేహితులకు శుభ రేఖలు వెయ్యడానికి సంబంధం ఏమిట్రా?” అంది మాటను మధ్య పెడుతూ కామాక్షమ్మ.

“అదేమిటమ్మా! మా ఇద్దరి వివాహం జర గదా?” ఆందోళన ధ్వనించిందతడి కంఠాన.

“రూస్సీని వాళ్ళ మేనమామ కొడుకు మాధవ్ కిచ్చి చేస్తున్నారు!” ముఖం ప్రక్కకు త్రిప్పుకుంది అతడివైపు సూటిగా చూడలేక.

“దీన్లో ఏదో గూడుపుతాణీ వుందమ్మా! రూస్సీ వాళ్ళ బావను చేసుకోడానికి సమ్మతించుందడు. నిర్బంధంగా చేస్తున్నారేమో! కనుక్కొస్తానుండు” అంటూ గబగబా కోట్ స్టాండు వద్దకెళ్ళి ప్యాంటు చేతికి తీసుకున్నాడు.

“రమణరావు చచ్చిపోయిన తరువాత అప్పుల పాలైనారని వాళ్ళ స్థితిని గురించి నీకు రాసేం గదరా? నీకు పిల్లనిచ్చే వాళ్ళిచ్చే కట్నం, నీకు చదువుకు పంపిన డబ్బుకు అప్పు తీర్చుమన్నాడు. సరేనని....” నాన్సింది మాట.

“సరేనన్నదెవరమ్మా!” సూటిగా ప్రశ్నించాడు నమ్మలేనట్లు.

“మేమే అన్నారా! మాకామాత్రం హక్కు లేదూ? కనీ పెంచి....”

“లేదు. పెండ్లి నా వ్యక్తిగత విషయం. అది నా యిష్టప్రకారం జరగవలసిందే!” తీవ్రంగా చూస్తూ కరుకుగా జవాబిచ్చాడు.

మనోహర్ గుమ్మం దాటబోతుండగా రూస్సీ ఎదురైంది. లోపలికి నడిచాడు.

“ఏం అమ్మమ్మా! పెండ్లికూతుర్ని ఎప్పుడు చేస్తారటా? మాకు కనపడిపోదామని వచ్చేవు కదూ! మేమంటే ఎంత అభిమానం?—రా! వంటింట్లోకి! కాఫీ అయినా తీసుకుందుగాని” అంటూ రూస్సీ చెయ్యిపట్టి వంటింటివైపు నడిపించింది కృత్రిమ ప్రేమను ఒలకపోస్తూ.

“చూడు తల్లీ! ‘నీవీ పెళ్ళికి వాప్పుకోవద్దు. నేనే చేసుకుంటా’ నని మా వాడంటే, నువ్వు, ‘అలాగే’ అనవాక. నీ మేలుగోరి చెపుతున్నాను. వీణ్ణి చేసుకుంటే మీకు డబ్బురాదు. అగచాట్లు పడతారు. నువ్వు మావయ్యతో మాట్లాడుతూ ఇక్కణ్ణే వుండు. నేను మీ అమ్మతో రెండు ముక్కలు చెప్పొస్తా!” వీపు మీద తట్టి హడావుడిగా బయల్దేరింది కామాక్షమ్మ.

“ఏం? పెళ్ళికూతురా! దీవనలందుకుందామని వచ్చావా?” మనోహర్ స్వరంలో కసి, జాలి వినిపించాయి.

చలించే నయన ద్వయంతో భీతహరిణీలా అతణ్ణి చూచి తల వంచుకుంది రూస్సీ.

రూస్సీ వివాహానికి ఆమోదించినట్లు అవగతమైంది మనోహర్ కి. అతడి క్రోధం కట్టలు తెంచుకుంది.

“అనాడు నేనడిగినప్పుడు ఎందుకలా చెప్పావ్? ఏ మనిషి దగ్గర ఆ మనిషి మాటలు మాట్లాడే అవకాశవాదివని తెలుసుకోలేక, అమా యకురాలివనుకుని మోసపోయాను. అడబుద్ధి

పోసిచ్చావ్ కాదు....చీ....చీ....నీ కోసం రాత్రిం బవళ్ళు చచ్చిచెడి. శ్రమకోర్చి త్వరగా నీ దగ్గరి కొద్దామనుకున్నానే—ఇదా నువ్వు నాకు చేసిన శాస్త్రీ? ఎందుకిలా మారిపోయావ్?....చెప్పు.... చెప్పు....” అంటూ ఆమె చేతులు పట్టుకుని వూపేడు—గొంతులో బాధ సుళ్ళుతిరగ్గా. తల ఎత్తిన ఆమె సజల నేత్రాలు చూచి చకితు డయ్యాడు అతను.

“ఏడుస్తున్నావా రూస్సీ! మీ ఆడవాళ్ళకు తప్పును సమర్థించుకోడాని కిదో ఆత్మం. చెప్పు... నిజం చెప్పు....నన్నెందుకు కాదన్నావో!” అనునయంగా అడిగాడు.

చిన్నగా గొంతు పెగలించుకుని జవాబు చెప్పడం మొదలు పెట్టింది రూస్సీ.

“మీ డోరణి మీదిగాని, ఎందుకిలా జరిగిందో యోచించారా? నేను నా పరిస్థితి వివరిస్తూ, చేసు కుంటానని ఒక్క ముక్క వ్రాయండి—నా మీద ఒత్తిడి తగ్గిపోతుందని ప్రార్థిస్తూ ఉత్తరాలు వ్రాసేనే! ఒక్కదానికై నా జవాబిచ్చారా? చివరకి నేరం నా మీద మోపుతున్నారా! ఆడపిల్లని, అందులో పిరికిదాన్ని, పెద్దలచాటున బ్రతికే నన్ను ఏం చెయ్యమంటారు? ఆఖరుకు మీరు కాదన్నట్టు రాస్తేగాని, నేను పెండ్లికంగీకరించనని షరతులు పెట్టాను...ఎలాగూ మీరా మాట అనరనే దైర్యంతో....కాని....కాని....ఇదిగో మీరు ఇలా వ్రాసి....పైగా అపరాధం నాదంటు....న్నా....రు....” గొంతు గద్గదికంకాగా చిరిగిన జాబులోని కాగితం ముందుకు చూపింది రూస్సీ.

ఆశ్రుతగా అందుకుని చూస్తూ—

“అవును. ఇది నేవ్రాసిందే! మీరు తొందర పడుతున్నారంటే లగ్నం పెట్టి నాకు తెలపండి, త్వరలోనే వస్తానని వ్రాసేను. అప్పుడు నీకూ వ్రాసేను. అక్కడి నుంచి నీకేం తెమ్మంటావో తెల్పమని. ఒక్క దానికి జవాబిచ్చావా?” విస్మయంగా అన్నాడు.

“నేను....సమాధానమివ్వలేదంటారా? చిత్రంగా వుందే! మీరు నాకసలు యిటీవల లెటర్లు వ్రాస్తేగదా!”

“నేను అబద్ధమాడుతున్నావంటావా? అలా అనేవాణ్ణితే ఇలా ఎందుకు నీ కోసం తపిస్తున్నాను....” అంటూ ఆగిపోయాడు మనోహర్.

[నశేషం]

వేసవికి చల్లని నూలు దుస్తులు

సాధారణంగా మన దేశంలో చాలా చోట్లలో
రెండే ఋతువులు కనిపిస్తాయి. ఒకటి వేసవి.
రెండవది మండు వేసవి. చైత్ర మాసం నుంచి
(మార్చి, ఏప్రిల్ మాసాలనుంచే కూడా)

మండు వేసవి విజృంభిస్తుంది. ఈ కాలంలో
ఎండ వడను ఎదుర్కొనడానికి ఉన్న రకరకాల
ఆయుధాలలో నూలు గుడ్డలు కూడా ఉన్నాయి.
వేసవి కాలంలో నూలు గుడ్డలు ఒంటిని చల్లగా

ఉంచుతాయి. ఇక్కడ వర్ణచిత్రాలలో వేసవి కాలంలో ధరించడానికి పనికివచ్చే కొన్ని చీరలు, సల్వార్ కమీజ్ లా కనిపిస్తున్నాయి.

వర్ణ చిత్రం-1లో ఎడమవైపు నిలుచున్న మాడల్ సల్వార్ కమీజ్ ధరించింది. ఆ సల్వార్, కమీజ్ ముదురు పసుపురంగులో ఉన్నాయి. వాటి మీద సున్నితమైన ప్రింట్లు ఉన్నాయి. ఆమె ధరించిన వల్లెవాటు మీద కూడా అందమైన ప్రింట్లు, సంప్రదాయ సిద్ధంగా వచ్చే మామిడి కాయల నమూనాలు ఉన్నాయి. ఆమె పక్కన నిలబడి ఉన్న రెండవ మాడల్-పచ్చరంగు చీర ధరించింది. ఆ చీర మీద అందమైన పువ్వులు అల్లిబిల్లిగా అల్లుకుని కనువిందు చేస్తున్నాయి. చీర కొంగు మీద కూడా పువ్వులు విరబూసి ఉన్నాయి.

రెండవ వర్ణచిత్రంలో ఎడమవైపు నిలుచుని ఉన్న ఆమె సల్వార్ కమీజ్ ధరించింది. వాటిలో తెలుపురంగు మీద పచ్చరంగు ప్రింట్లు కనిపిస్తున్నాయి. కమీజ్ మధ్య భాగాన చక్కని పువ్వుల వరుస ఉంది. ఆ పువ్వుల వరుస సల్వార్ మీదా, వల్లెవాటు కొంగు మీదా కూడా సాగసుగా చోటు చేసుకుంది! ఆమె పక్కన నిలబడి ఉన్న ఆమె ధరించిన చీర మీద కూడా చూడచక్కని ప్రింట్లు, చక్కని పువ్వుల విన్యాసం ఉన్నాయి.

చివరి వర్ణచిత్రంలో ఎడమవైపున చీర ధరించిన ఆమె కనిపిస్తున్నది. ఆమె ధరించిన చీర మీద పచ్చ, ఎరుపురంగు ప్రింట్లు, చారలు కలగలిసి ఉన్నాయి. ఆమె ధరించిన 'వీపు లేని' జాకెట్టు మీద కూడా చీర మీద కనిపించే ప్రింట్లే ఉన్నాయి. వర్ణచిత్రంలో కుడివైపున నిలబడి ఉన్న మాడల్ సల్వార్ కమీజ్ ధరించింది. ఆ దుస్తుల మధ్య కాషాయం, నారింజరంగుల ప్రింట్ల విన్యాసం కనిపిస్తున్నది. ఆమె ధరించిన వల్లెవాటు మీద కూడా ఆ ప్రింట్లు కనిపిస్తున్నాయి.

అనక్రి ఉన్నవారు ఇలాంటి నూలు బట్టలు ధరించి వేసవిని చల్లగా, హాయిగా గడప వచ్చును.

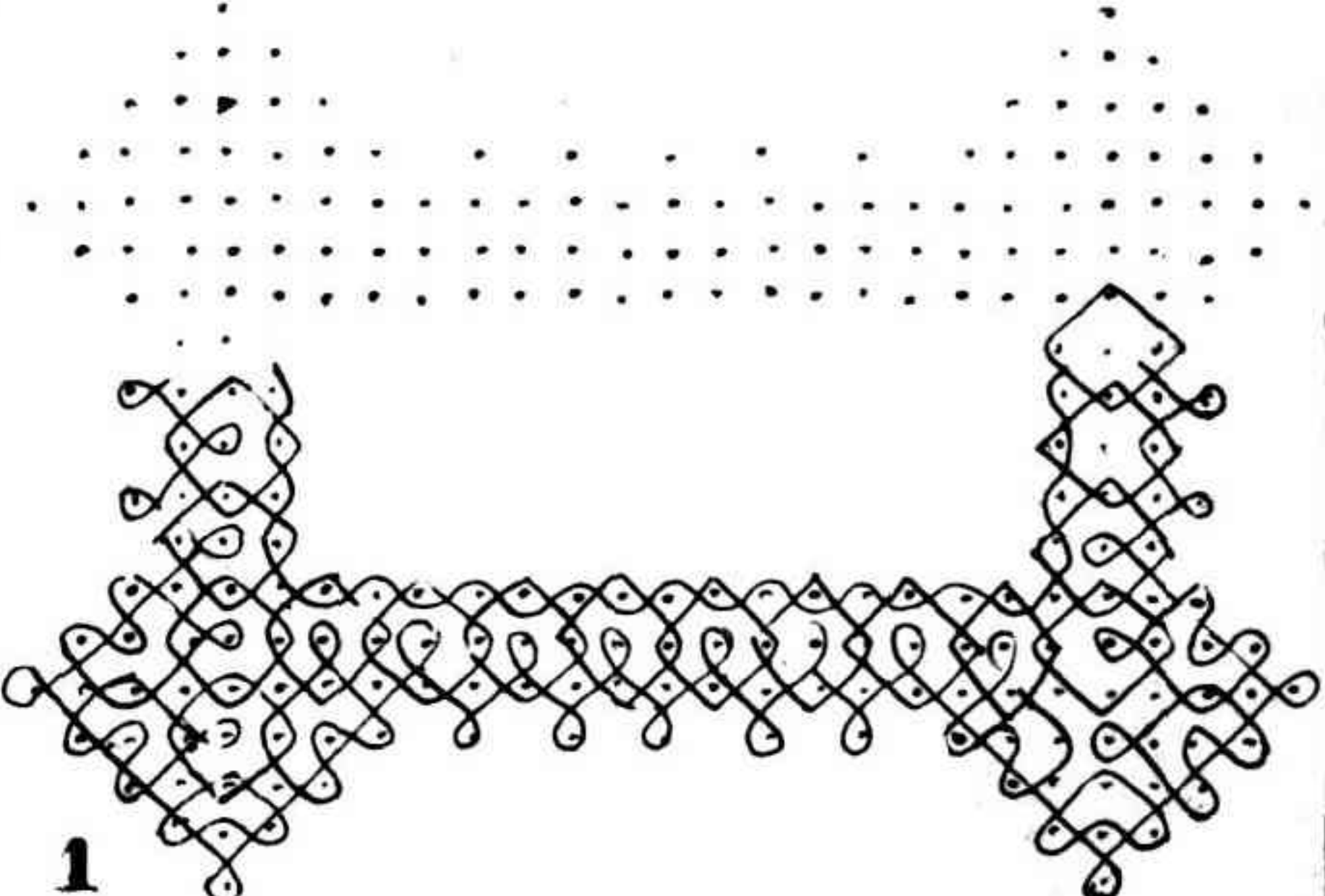
-చాయా ఆర్య

సజ్జగతము ముగ్గు

ఇంట్లో ఎదన్నా శర కార్యంగానీ, పండుగగానీ చేసుకుంటున్నప్పుడు ఇంటికి వచ్చే బంధుమిత్రులను వాటిని దగ్గరే ఆహ్వానించడానికి ఇక్కడ వివరిస్తున్న 'స్వాగతం ముగ్గు' కూడా ఉపయోగపడుతుంది.

మొదటి చిత్రం-1లో చూపినట్లు చుక్కలు పెట్టుకోవాలి. ఒక వరుసలో ఒకదానికొకటి సమాన దూరంలో ఉండేలా 27 చుక్కలు ఉంచుకోవాలి. దాని కింద, రెండు చివరలా ఒక్కొక్క చుక్క చొప్పున తగ్గించి 25 చుక్కలున్న వరుస ఒకటి, ఆ వరుస కింద 23 చుక్కలున్న వరుస ఒకటి ఉంచాలి. ఇలా చుక్కలు పెట్టాక, 23 చుక్కలున్న వరుస కింది భాగాన రెండు చివరలనుంచి 2, 3, 4, చుక్కల కింద వచ్చేలా మూడు చుక్కలు ఉంచాలి. అలా ఇటూ అటూ కూడా ఐదు వరుసలలో మూడేసి చుక్కలు ఉంచాలి. ఇలా మూడు చుక్కలు ఉంచిన వరుసలలో రెండవ, నాలుగవ వరుసలలో రెండు వైపులా అదనంగా ఒక్కొక్క చుక్క పెట్టాలి. ఈ చుక్కలన్నీ పెట్టిన తర్వాత ఆకింద మళ్ళీ 23 చుక్కలున్న వరుస ఒకటి, 25 చుక్కలున్న వరుస ఒకటి, 27 చుక్కలున్న వరుస ఒకటి పెట్టాలి. మీద, కింద కూడా ఉన్న 27 చుక్కలున్న వరుసలకు అవతలి వైపున-ఆ వరుసలో రెండు చివరలనుంచి 2వ చుక్క నుంచి 8వ చుక్కదాకా ఉన్న చుక్కల మీద ఏడు చుక్కలు పెట్టాలి. అలా 7 చుక్కలున్న రెండు ఇతలు ఏర్పడతాయి. ఈ ఏడు చుక్కల వరుస అవతల 5 చుక్కలున్న వరుస ఒకటి, దాని తర్వాత 3 చుక్క

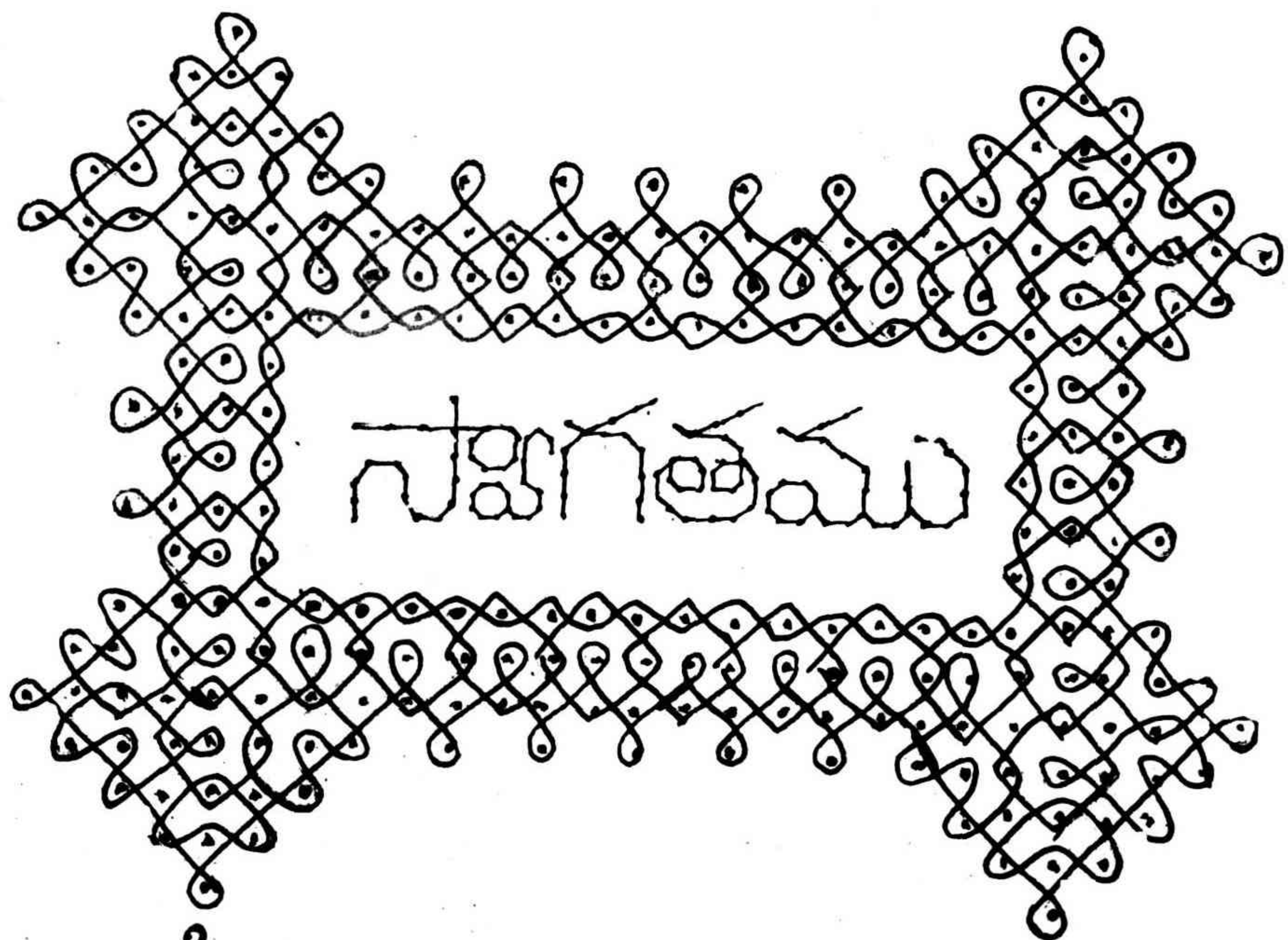
లున్న వరుస ఒకటి, ఆ తర్వాత ఒక చుక్క వచ్చేలా చుక్కలు ఉంచుకోవాలి. ఇలా మీదా కిందా కూడా

చుక్కలు పెట్టాక—కింద, మీద కూడా ఉన్న 27 చుక్కలున్న వరుసలోని 10, 12, 14, 16, 18 చుక్కల మీద ఒక్కొక్క చుక్క చొప్పున ఉంచాలి. ఈ విధంగా చిత్రం-1లో చూపినట్లు చుక్కలు పెట్టుకుని, వాటిని అందులో చూపిన తీరులో కలిపితే చిత్రం-2లో చూపిన స్వాగతం ముగ్గు తయారవుతుంది. ముగ్గు పూర్తి చేశాక దానిమధ్య 'స్వాగతము' అని రాస్తే చాలు-ముగ్గు పూర్తయినట్లే!

దీపావళి, సంక్రాంతి, ఉగాది వంటి పండుగలు వచ్చినప్పుడు శుభాకాంక్షలు తెలియజెయ్యడానికి కూడా ఈ ముగ్గు ఉపయోగపడుతుంది.

వీలున్నవాళ్ళు ఈ ముగ్గును రంగులతో కూడా అలంకరించ వచ్చును.

సజ్జగతము

సంక్షక ప్రమాదం

ఒక శ్రీ వ్యభిచారిణిగా ఎందుకు మారుతుంది? -

ఇది అందర్నీ - ముఖ్యంగా సంఘ సేవ కులనూ, దేశభిమానులనూ - కలవరపరిచే ప్రశ్న.

మన దేశంలో 'దేవదాసి' విధానం అమలులో వున్న రోజుల్లో వ్యభిచారం వుండేది. దేవదాసీలు దేవాలయాలకు అంకితమైనవారు; ఆలయానికి సంబంధించిన ఉత్సవాల్లో నాట్యాలు చేస్తూ ఆనందింపజేసేవారు. వాళ్లు వివాహాలు చేసుకోవడానికి లేదు. రాజుల దగ్గర, దేవాలయాల అర్చకుల దగ్గర ఉంపుడుకత్తెలుగా మూత్రమే ఉండేవారు. తర్వాత తర్వాత, సాంఘిక దృష్టి పెరిగి - సంఘ సంస్కర్తల కృషివల్ల ఆ దేవదాసి విధానం నిషేధింపబడింది.

అయినా కూడా మనకు వ్యభిచారిణులు వుంటూనే వున్నారు. నిజం చెప్పుకోవాలంటే, సమాజం వున్నంతవరకూ వ్యభిచారిణులు వుంటూనే వుంటారు!

దానికి ఎన్నో కారణాలు కనిపిస్తాయి. లేమి వల్ల, ఇంకా సంపాదన చెయ్యాలన్న ఉద్దేశం తోనూ; నెక్స్ట్ వ్యామోహం తీరకపోవటంవల్ల, ఉద్యోగాల కోసమని ఇల్లు విడిచిపెట్టి దూరంగా పోవడంవల్ల - ఇలా పలు కారణాలు కనిపిస్తాయి. కొందరు పరిస్థితులకు లొంగిపోయి, అలా మారి పోతారు; కొందరు తెలియక అందులో ఇరుక్కు పోతారు. ఒకసారి అందులో ఇరుక్కున్న వారు - సులభంగా బయట పడలేక, అందులోనే ఉండి పోతున్నారు.

'సంరక్షక గృహం'లో వుంటున్న రజియా అనే అమ్మాయి కథేమిదో చూడం.

ఆమెకు పదహారేళ్ళు. తండ్రి లేడు. ఒక తమ్ముడు. తల్లి చాపలు అల్లుతూ డబ్బు సంపాదించేది. రజియాకి ఆ పని మీద ఉత్సాహం వుండేది కాదు. తన ఒక్క సంపాదనతోనూ

కుటుంబాన్ని పోషించడం తల్లికి కష్టమైపోయేది. అందుకని రజియాను ఒక ముస్లింల యింట పెట్టింది. రజియా అక్కడ యింటి పన్నీ చూసేది. ఇంటి పన్ను శ్రద్ధగా చేస్తూ, ఆమె, ఇంటి వాళ్ళ ఆదరణసంపాదించుకున్నది. అంచేత ఆమె జీవితం సాఫీగా, ఆనందంగానే సాగిపోయింది.

ఆ ముస్లింల యింట్లో కారు నడుపుతూ ఒక అతను వుండేవాడు. అతను హిందువు. రజియా అతనితో స్నేహాన్ని పెంపొందించుకున్నది. రాను రాను, ఆ స్నేహం మరింత అధికమైంది. అతన్ని చూడకపోతే ఆమె ఒక్క ఊణమైనా వుండ లేనంత దూరం వచ్చింది. కాని, ఆమె ముస్లిం కావడంవల్ల, ముస్లింల ఇంట్లో పనిచేస్తూ వుండడం వల్ల - దేనికి తెగించలేకపోయింది.

అయితే ఆ దైవర్ - ఆమెను తనతో వచ్చేయ మన్నాడు. ఆమె బాగోగులన్నీ తాను చూసు కుంటానన్నాడు. రజియా సరేననుకుని, వెళ్ళి పోవడానికి వీలుగా వుండే సమయం కోసం ఎదురుచూస్తూ కూచున్నది.

ఒకసారి, ఇంట్లో అందరూ ఎక్కడో పెళ్ళి వున్నదని వెళ్ళారు. అదే సమయం అని. రజియా, దైవర్ తో కలిసి బయటికి వచ్చేసింది. ఇద్దరూ కలిసి ఇంకో వూరికి పారిపోయారు. బయటి వాళ్ళు అనుమానించకుండా వుండాలని, రజియా ముఖాన కుంకుమ పెట్టుకుని, తన పేరు రాధ అని మార్చుకున్నది. అతను ఆ వూళ్ళో ఆటో రిక్సా నడుపుతూ వుండేవాడు. అలా ఆ వూళ్ళో - ఏవో చిన్న చిన్న ఆర్థికమైన ఇబ్బందులు పడుతున్నా - ఇద్దరూ కొన్ని నెలలు హాయిగానే కాలక్షేపం చేశారు.

ఒకసారి అతను పక్క వూరు వెళ్ళి మూడు రోజుల్లో తిరిగి వస్తానని చెప్పాడు. వెళ్ళిన వాడు తిరిగి రానే లేడు. రజియా అతని కోసం చూసి

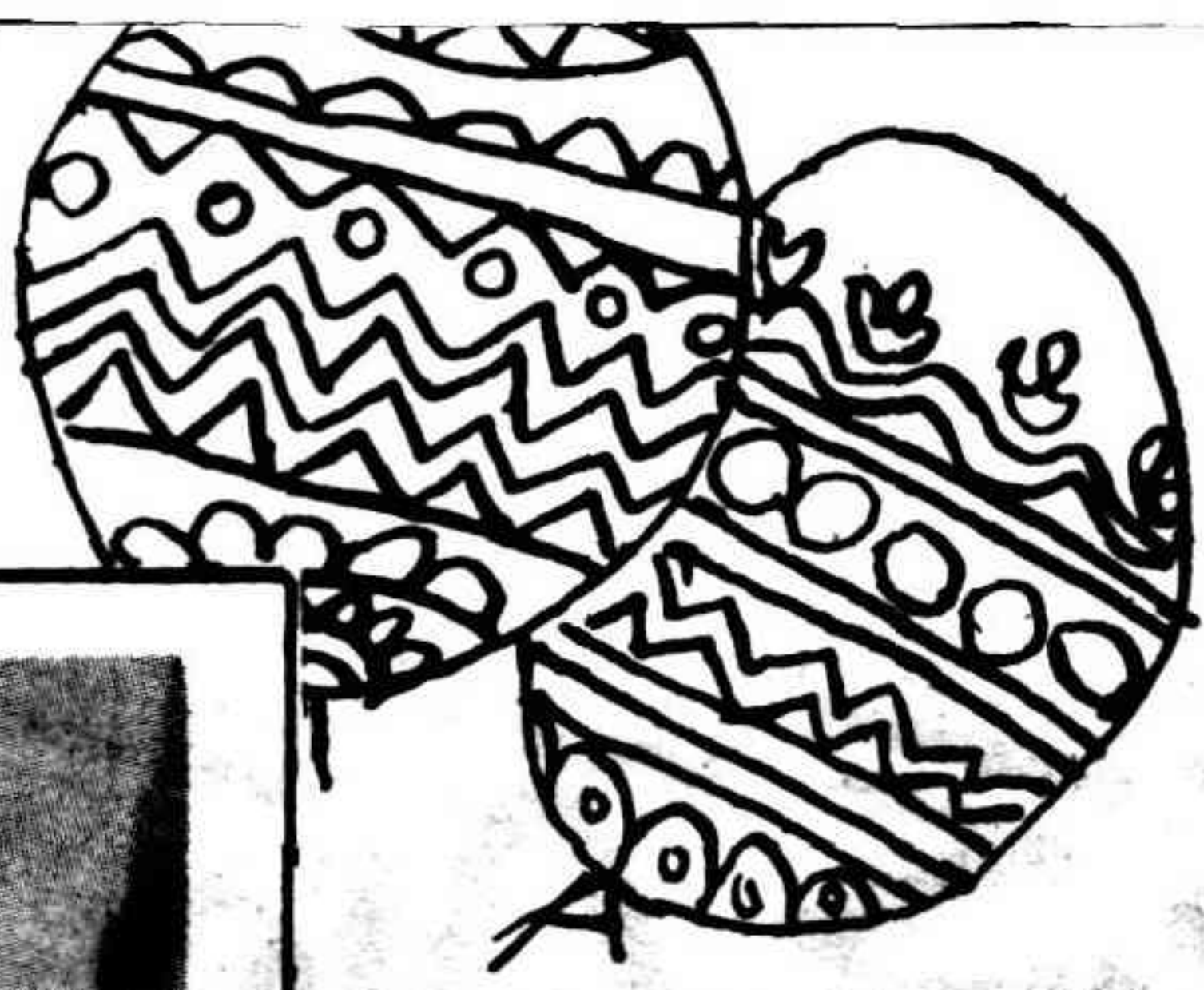
చూసి సగమైపోయింది. తినడానికి తిండి కూడా లేదు! అతను వెళ్ళి మూడు మాసాలయింది - జాడలేదు. ఆమె పరిస్థితి అధ్వాన్నమైపోయింది!

తాను తిరిగి తన తల్లి దగ్గరకు వెళ్ళలేదు; తనను ఆదరించిన ఆ ముస్లింల యింటికి వెళ్ళ లేదు! ఏం చెయ్యాలో ఎలా గడపాలో ఆమెకు అర్థం కాలేదు.... అలాంటి పరిస్థితుల్లో ఆమె కొట్టుమిట్టాడుతున్నప్పుడు, ఆమెకు తెలిసిన ఇద్దరు అమ్మాయిలు తిండి సంపాదించవచ్చునని - ఒక 'లాడ్' కి తీసుకెళ్ళారు. అక్కడ - ఆమె ఎంత అయిష్టపడినా, ఎంత మొత్తుకున్నా - ఒక కామాంధుడికి బలికాక తప్పలేదు! ఆ చర్యకు ఆమెకు స్పృహ తప్పినంత పనైనా - మరు నిమిషంలోనే చేతుల్లో 'డబ్బు' పడడంతో - ఏదో 'ఆశ' కలిగింది. తాను డబ్బు సంపాదించి తిండి తినగలగడానికి ఒక సాధనం దొరికిందని తృప్తి పడింది! అలా - రజియా వ్యభిచారిణిగా మారిపోయింది - ఆ వృత్తి తనకు ఇష్టం కాకపోయినా!

ఒక పరిస్థితిలో ఆమె పట్టుబడి సంరక్షక గృహానికి తీసుకు రాబడింది....

ఇలా - పరిస్థితులకు బలయిపోయి ఇంక ఏం చెయ్యడానికి తోచక, వ్యభిచార వృత్తిలోకి దిగిన వాళ్ళు ఎందరో కనిపిస్తారు. జీవితంలోని మంచి చెడ్డలు, మనుషుల మనస్తత్వాలూ చిన్నప్పట్నుంచే పిల్లలకు చెబుతూ వుంటే - వాళ్ళకు బయటి ప్రపంచం, మనుషులూ అర్థమవుతారు. రజియా, ఆ కారు దైవర్ మాటలు విని మోసపోయింది. తల్లిని, తమ్ముడిని - తనను పోషిస్తున్న వాళ్ళనూ కాదనుకొని, అతని వెంట వెళ్ళిపోయింది! ఆ ఒక్క 'తొందరపాటు' వల్ల - ముందున్న తన పచ్చని జీవితాన్నే ఆమె పాడు చేసుకున్నది!

—కమలా కుమార్

ఈ నెల 15-31వ తేదీల
మధ్య-పుట్టిన రోజులు జరిగే
శిశువుల పోటోల్లో ఆరోగ్య
మైన బడుగురు శిశువులను
ఎన్నిక చేసి ఇక్కడ ప్రచు
రిస్తున్నాము. వీరిలో అందరి
కంటే ఆ రోగ్యంగా
కనిపిస్తున్న

పి. సునీల్ ను

'ఈ పక్షపు-శిశువు'గా నిర్ణయించి, "పుట్టిన రోజు బహుమతి" పంపుతున్నాము.

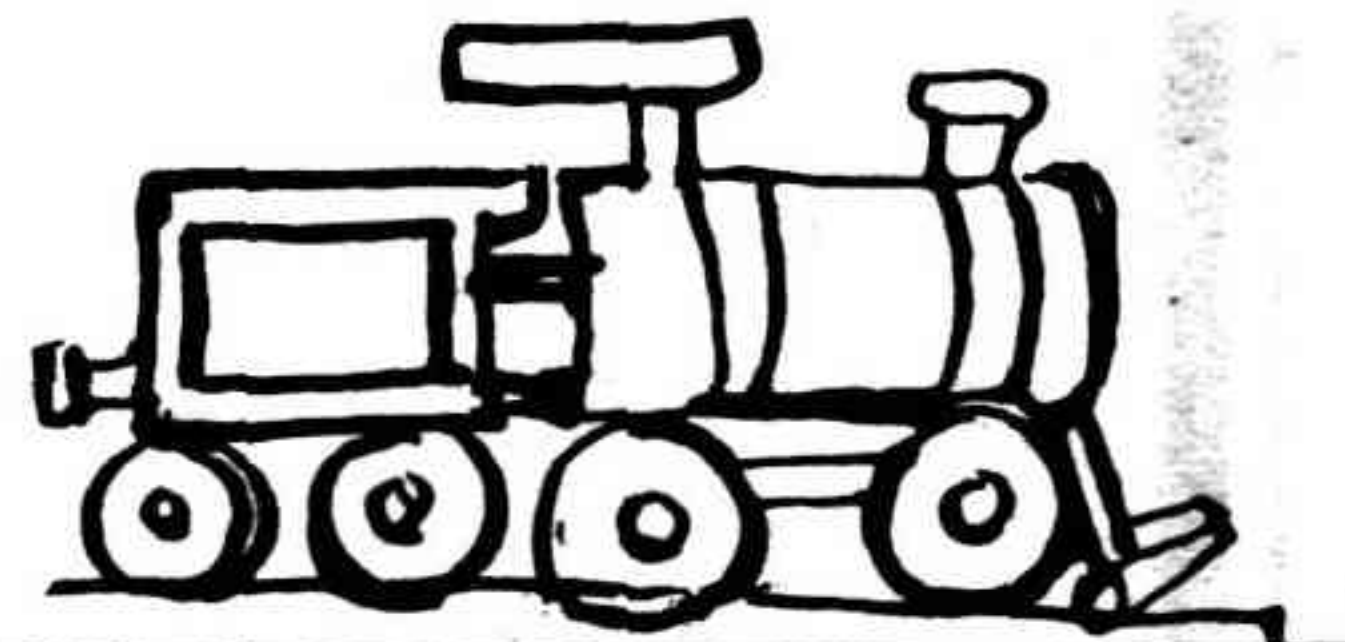

పి. సునీల్ (హైదరాబాద్) పుట్టిన తేదీ :
17-5-76 తల్లిపేరు : పి. సత్యవతి

సుధాకర్ (మద్రాసు) పుట్టిన తేదీ : 27-5-76
తల్లిపేరు : గారడ

రమరామ్ సుకుమార్ (చెన్నై) పుట్టిన తేదీ :
16-5-76 తల్లిపేరు : వై. సీతా సుకుమార్

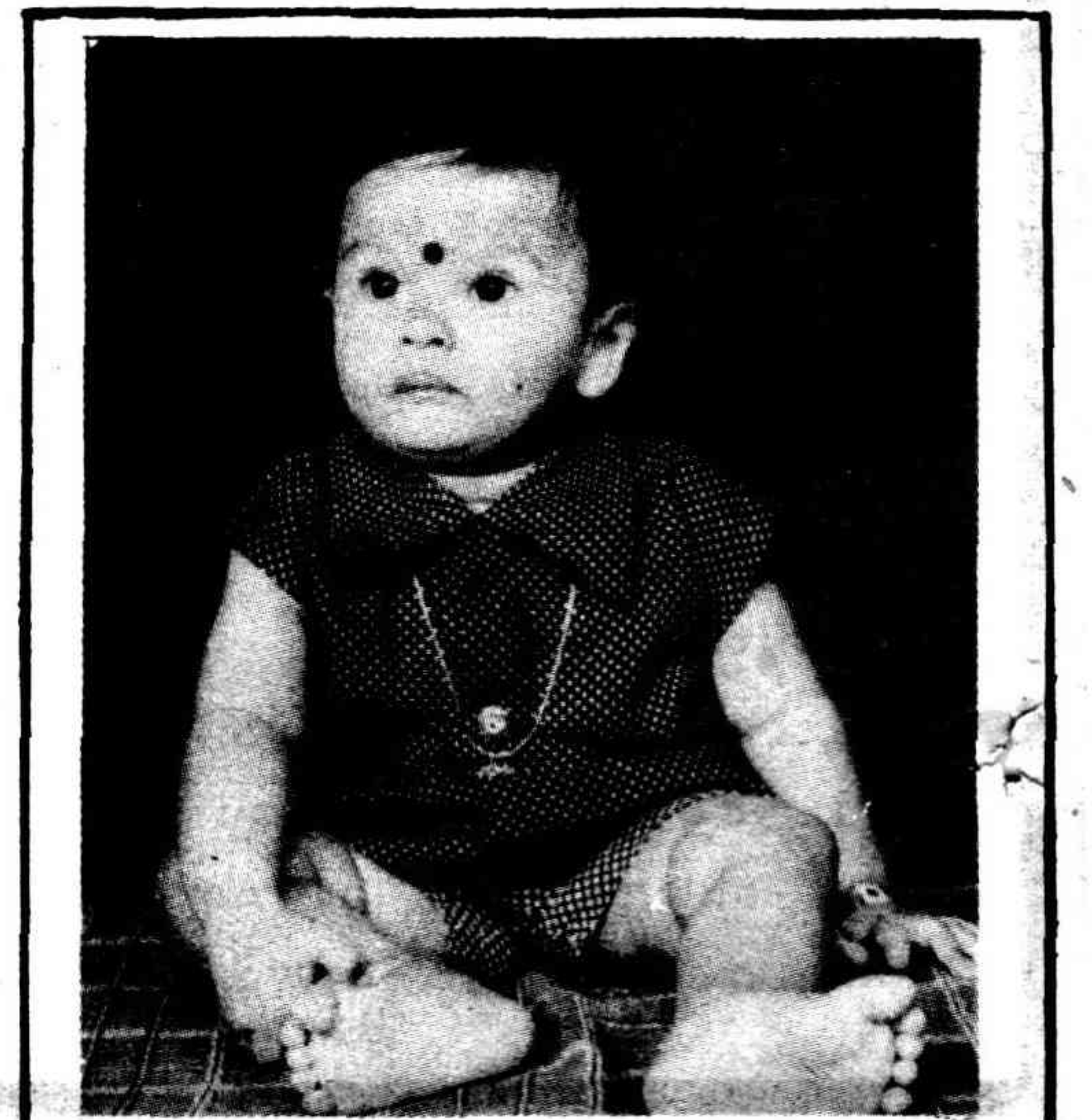
పుట్టిన రాజులు

జి. రాధారమణి (ఏలూరు) పుట్టిన తేదీ :
27-5-76 తల్లిపేరు : జి. విజయలక్ష్మి

మమ్మిడి రవికాంత్ రెడ్డి (పాలకొల్లు) పుట్టిన తేదీ :
23-5-76 తల్లిపేరు : పి. వరంజ్యోతి

ఈమధ్య మా యింటికి చుట్టాలొచ్చారు. వాళ్ళ పిల్లలకి పరీక్షలయిపోయాయట-తిరుపతి వెళ్ళాలని బయల్దేరి, ముందుగా ఇలా వచ్చారు. అవిడ నా మేనమామకి మనుమరాలు. ముగ్గురు పిల్లలు. తల్లిదండ్రీ బలంగానే వున్నారు గాని, పిల్లలు మాత్రం బలంగా లేరు. అఖరివాడయితే మరీ తోటకూర కాడలా వున్నాడు. “ఏమరా” అని అడిగితే - “వాళ్ళ శరీర తత్వం అంతేనండీ బామ్మగారూ-ఏం పెట్టినా తినరు. ఒకవేళ తిన్నా కూడా అంతే, వంట బట్టదు” అన్నది ఆ అమ్మాయి.

కాసేపు పోయాక ఆ చిన్న పిల్లాడికి ఆ అమ్మాయి కాఫీ పట్టేస్తూ వుంటే చూశాను. నాకు ఆశ్చర్యం వేసింది. వాడికి ఏదాది కూడా నిండి వుండదు--“కాఫీ పడుతున్నావేమిటి అమ్మాయ్?” అని అడిగాను. “అవునండీ! ఎప్పట్నుంచో అలవాటు చేశాను. అది తాగకపోతే వాడు వుండ లేడు” అని చెప్పింది-ఏదో పెద్దవాళ్ళకు మల్లే బాగా అలవాటయిపోయినట్టుగా.

బలంగా వుండడానికి పాలు పట్టవలసిన వయసులో ఈ కాఫీ రేమిటి? టీలు ఏమిటి? - మరీ అంత చిన్న పిల్లలకి! సరే, ఆ అమ్మాయిని కూచోపెట్టి, ఆ పిల్లాడు ఎందుకలా అనారోగ్యంగా వున్నాడో, అసలు ఆ యీడు వాళ్ళకి ఏం ఇస్తే ఆరోగ్యంగా వుంటారో అవన్నీ నచ్చజెప్పాను....

ఇలా, ఆ అమ్మాయే కాదు-ఎందరో తల్లులు పిల్లల ఆహార విషయం సరిగ్గా పట్టించుకోరు. కాఫీలు, టీలే కాకుండా, వాళ్ళేదైనా తింటూవుంటే అది కూడా నోట్లోంచి తీసి పెట్టేయడం కూడా చేస్తూ వుంటారు. ఇలా చెయ్యడం తెలిసా? తెలికనా? -

అసలు, బిడ్డ పుట్టిన తర్వాత కొన్ని నెలల వరకూ తల్లి పాలే బిడ్డకు ఇవ్వాలి. దానికిమించిన ఆహారం లేదు! అందులో నీరుంటుంది; ఎముకల చుట్టూ పెరిగే మాంసాన్ని పుట్టించే పదార్థం వుంటుంది; కొవ్వు, చక్కెర - ఇలా ఎన్నో ఎదుగుకు అవసరమైన పదార్థాలు వున్నాయి. కొందరు తల్లిపాలు చాలకపోతే డబ్బా పాలు పోస్తారు. పాలు అభివృద్ధి పొందాలంటే తల్లులు తొందరగా జీర్ణమయే పదార్థాలే తీసుకోవాలి. బాగా ఉడికిన కూరగాయలు, పళ్ళు తీసుకోవాలి.

పోతపాలు ఇవ్వాలనుకున్నప్పుడు ఆవు పాలే చాలా మంచిది. అందులో కూడా కాసిన్ని నీళ్ళు కలిపి పట్టాలి. ముఖ్యంగా ఆ పాల బుడ్డిలు ఎప్పటికప్పుడు వేడి నీళ్ళతో కడుగుతూ వుండాలి. చాలామంది అలా చెయ్యరు. కొందరైతే, బిడ్డ కొన్ని పాలు తాగిన తర్వాత, ఇంకాసిన్ని వుండి పోతే వాటిని అలాగే వుంచేసి, మరికాసేపు పోయిన తర్వాత మళ్ళీ తాగించేస్తారు. అది ఎంత కీడో వాళ్ళకి తెలీదనుకుంటాను. పాలు తాగిన తర్వాత వుండిపోతే, అవి పారబోసి శుభ్రంగా బుడ్డి కడిగేయాలి గాని, వాటినే మళ్ళీ పట్టకూడదు!

పిల్లలు ఏడ్చినప్పుడల్లా పాలు పట్టేస్తూ వుంటారు కొందరు. దానివల్ల వాళ్ళకి వాంతులు పట్టుకుంటాయి. అంచేత, ఆకలి సమయం కనిపెట్టే పాలు పడుతూ వుండాలి. పది మాసాలు దాటిన పిల్లలకు మెత్తగా వండిన అన్నం తినిపించాలి. లేదంటే, ఏదైనా జావ తాగించాలి. వెన్నరాసి రొట్టె ఇవ్వవచ్చు; నాలుగైదు చెమ్మల పళ్ళరసం కూడా ఇవ్వవచ్చు. అయితే, ఈ విధానం అందరు పిల్లలకి ఒకటే కాద్రోయ్- కొందరి శరీర తత్వానికి పళ్ళరసం పడకపోవచ్చు.

అది కనిపెట్టి పళ్ళరసం మానేసి, దానికి బదులు మరేదైనా ఊరాహారం లాంటిది తాగించవచ్చు.

మరికొందరు అదేపనిగా, వాళ్ళు తింటున్న డల్లా పెడుతూ వుంటారు. అది అలవాటయితే, ఆ పిల్లలు పెద్దవాళ్ళు తింటున్నప్పుడల్లా అడుగుతూ వుంటారు; ఇవ్వకపోతే ఏడుస్తారు. పిల్లలకి ఎప్పుడో ఒకవేళ పెట్టుకోవాలి. వేళ ప్రకారం ఏది ఇస్తే ఆరోగ్యమో-అది ఇవ్వాలి.

అంతేగాని, ఎవరేం తింటూవుంటే అదీ వాళ్ళకి ఇచ్చేయడం, కాఫీలు, టీలు పట్టేయడం ఏమాత్రం చెయ్యకూడదు. ఎవరో బయటనుంచి వస్తూ మిఠాయిల్లాంటివి ఇస్తారు. మొహమాటానికి, అవతలవాళ్ళు ఏమనుకుంటారో అవి తల్లి పూరు కుంటే-ఆ మిఠాయిలు అవీ పిల్లలకి జబ్బులే తెచ్చిపెడతాయి.

ఇదయిందా - ఇహ, ప్రతి వాళ్ళూ బిడ్డల్ని ఎత్తుకుంటారు; బుగ్గల మీద ముద్దులు పెట్టు కుంటారు. ఇది ఎంత అనారోగ్యకరమైనదో పెట్టు కున్నవాళ్ళకు అర్థం కాదు. పిల్లలకి చిన్న చిన్న జబ్బుల్లాంటివి తొందరగా అంటుకుంటాయి. వాళ్ళకి అసలు ఎవరి ఎంగిలీ తగలనివ్వకూడదు! ఇది చాలా ముఖ్యమైన విషయం.

పిల్లలను ఎత్తుకోడానికి చాలామంది పనివాళ్ళని పెడతారు. ఈ పనివాళ్ళు మురికి దుస్తులు వేసుకో కుండా వుండేలా చూడాలి. వాళ్ళు కూడా పిల్లల్ని ముద్దు పెట్టుకుంటూ వుంటారు. అలా చెయ్య కూడదని గట్టిగా శాసించాలి!

పిల్లల్ని కన్నామంటే సరికాదరా - వాళ్ళని సవ్యంగా, సక్రమంగా పెంచాలి. మనమేం పెద్ద మహారాజులం కాకపోవచ్చు; దానికులమూ కాకపోవచ్చు. కాని, ఉన్నంతలో మంచి బలమైన ఆహారం పెట్టుకోలేమా? కాఫీలూ, టీలూ మనతో పాటే పట్టేసి, వాళ్ళకూ ఏదో తాగించేలాం తినిపించేలాం అనుకుంటే సరా!....

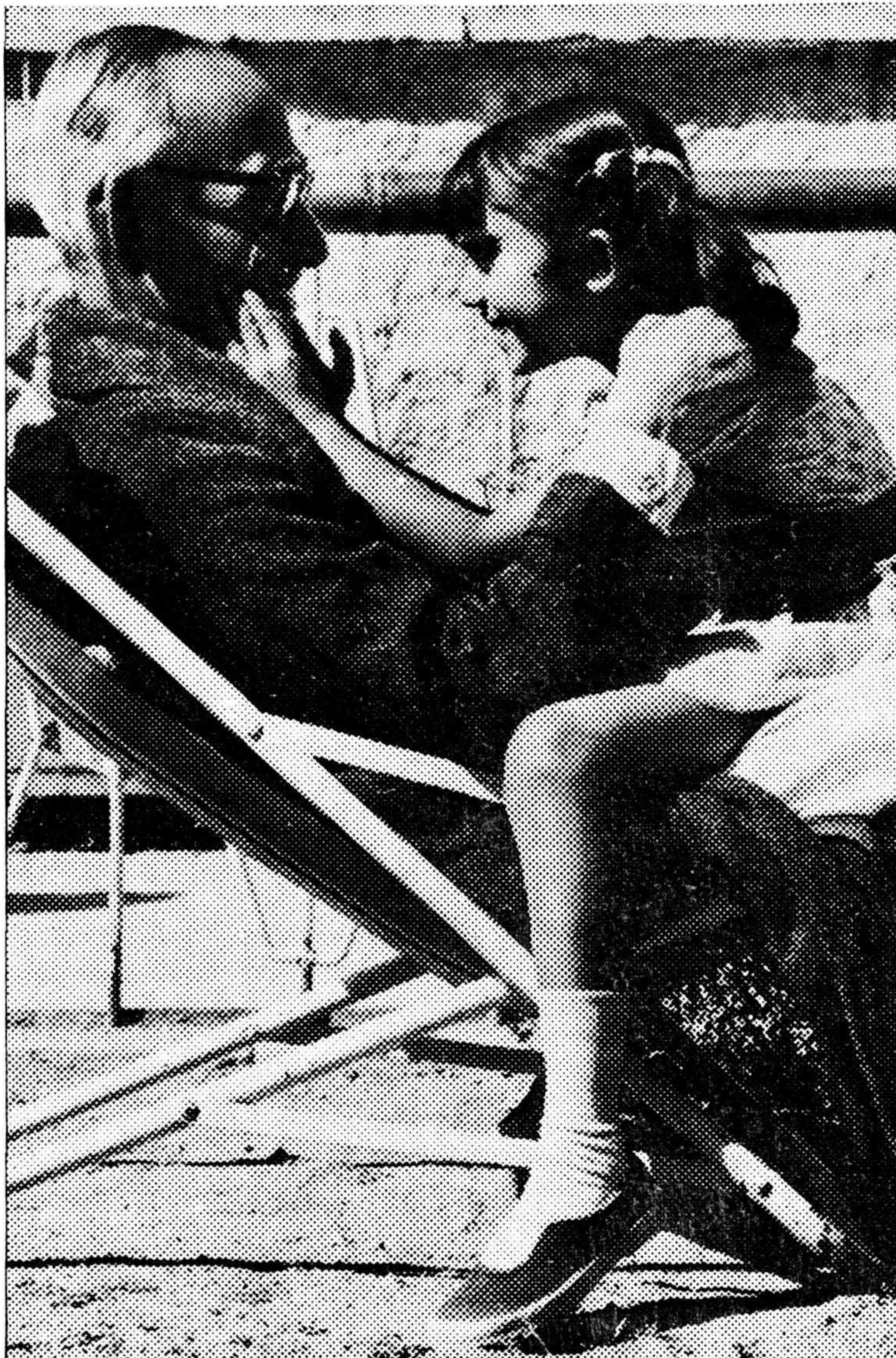
మనం తింటున్నప్పుడు ప్రతి వస్తువునూ చూసి, ‘ఇది బలం చేసేదా? కాదా?’ అని ఆలోచించం. కాని పిల్లల విషయంలో మాత్రం ఆలోచించాలి విధిగా బలం చేసేదే ఇవ్వాలి. ఒంటికి చెడు చేసేది ఇవ్వనేకూడదు; ఇస్తే అదే అలవాటయి, అదే కావాలంటాడు.

మా సావిత్రి లా ఎంత పట్నాల్లో వుంటే మాత్రం-పిల్లలకి కాఫీలు ఇవ్వవచ్చునా కూడదా- అన్న విషయం కూడా తెలుసుకోకపోతే ఎలా! ✽

**మీరు ఉద్యోగం నుండి విరమించాక ఇతరులపై
ఆధారపడనవసరంలేదు!**

ఆంధ్రా బ్యాంక్ వారి సరిక్రొత్త సంరక్షణ డిపాజిట్ పథకంలో చేరండి!

మీరు రిటైరయ్యాక కూడా స్వయంగా సంపాదించండి!

మీరు రిటైరయ్యాక కేవలం మీకు లభించే కొద్ది పెన్షను మొత్తంతో జీవితం కొనసాగించడం ఎలాగనే చింత మీకిప్పుడవసరం లేదు! ఆంధ్రా బ్యాంక్ వారి సంరక్షణ డిపాజిట్ పథకం ద్వారా మీకు ప్రతినెలా ఆదనపు ఆదాయం లభిస్తుంది.

ఇందుకై మీరేమీ శ్రమపడనవసరం లేదు! మీ జీతం నుండి కొంత మొత్తాన్ని ఆదా చేస్తే చాలు!

మీరు ఈ పథకంలో నెలకు రూ. 25, రూ. 50, రూ. 75 లేదా రూ. 100లను 84, 96, 108, లేదా 120 నెలలకు డిపాజిట్ చేయవచ్చు. పై మొత్తాలను, కాలాలను మీ ఇష్టానుసారం నిర్ణయించుకోవచ్చు.

మీరు నిర్ణయించుకున్న కాలపరిమితి ముగిసిన వెంటనే మీకుగాని, మీ కుటుంబానికిగాని, మీ వారసులకుగాని ఈ నెలసరి ఆదాయం లభిస్తుంది.

మీరు మొదట నిర్ణయించుకొనే కాలాన్ని, మొత్తాన్ని బట్టి మీకు లభించే నెలసరి ఆదాయం రూ. 25.40 నుంచి రూ. 172.10 వరకు ఉంటుంది.

ఆంధ్రా బ్యాంక్ వారి సంరక్షణ డిపాజిట్ పథకం— మీ భావి జీవితానికి బాసటగా నిలిచే ఈ పథకంలో మీరు వెంటనే చేరండి!

ఆంధ్రా బ్యాంక్
ప్రజావసరాలకై పాటుపడేది

ఆంధ్రా బ్యాంక్ లిమిటెడ్

రిజిస్టర్డ్ & సెంట్రల్ ఆఫీస్ :
సుల్తాన్ బజార్, హైదరాబాద్-500 001.

ఒ. స్వామినాథ రెడ్డి,
చైర్మన్

అపీసు నుంచి వచ్చి అలసటగా వారిపోయింది
సీత పడక్కుర్చీలో. లోపల నుంచి సీత తల్లి
రాధమ్మగారు కాఫీగ్లాసుతో కూతురి దగ్గరకు
వచ్చింది. సీత కాఫీతాగి గ్లాసు కిందపెట్టింది.

‘సీతా! ఇంకో గంటలో నిన్ను చూసుకుందుకు
వాళ్ళు వస్తామన్నారు!’ చల్లగా కబురు చెప్పిం
దావిడ.

‘ఎవరమ్మా వాళ్ళు?’ నవ్వింది సీత.

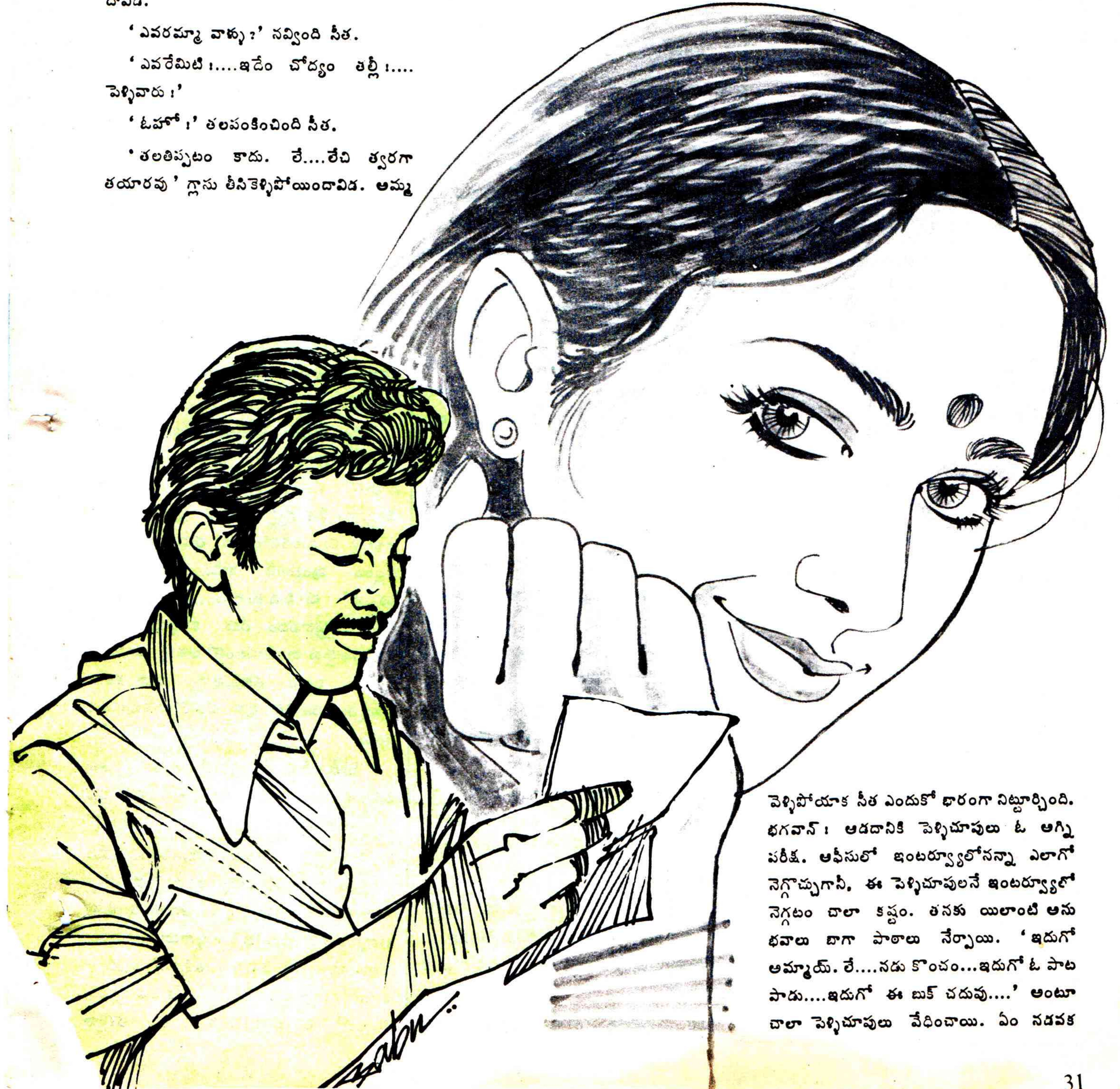
‘ఎవరేమిటి!....ఇదేం చోద్యం తల్లీ!....
పెళ్ళివారు!’

‘ఓహో!’ తలపంకించింది సీత.

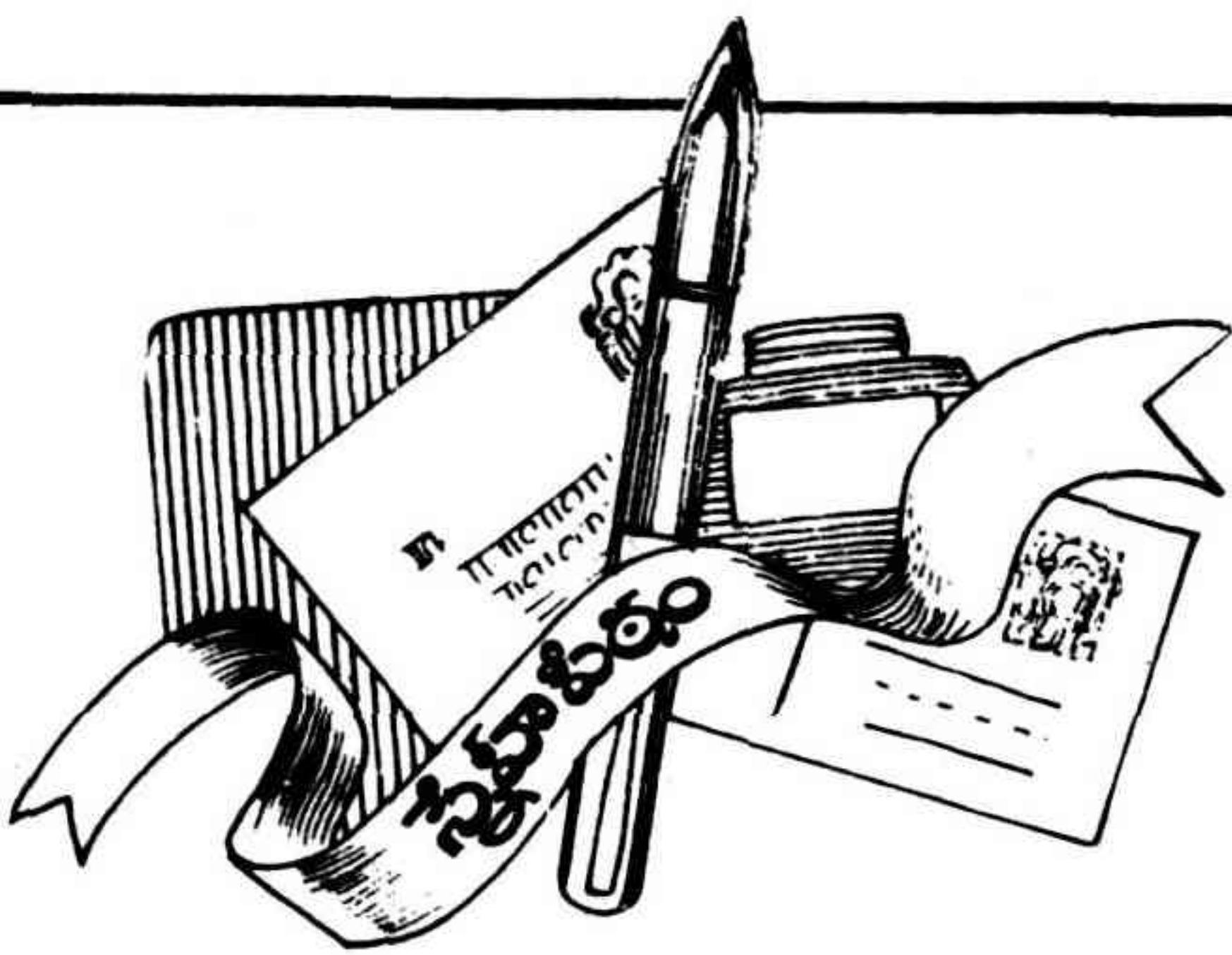
‘తలతిప్పటం కాదు. లే....లేచి త్వరగా
తయారవు’ గ్లాసు తీసికెళ్ళిపోయిందావిడ. అమ్మ

ప్రివార్క్లొణం

మి. శశిమల

వెళ్ళిపోయాక సీత ఎందుకో భారంగా నిట్టూర్చింది.
భగవాన్! ఆడదానికి పెళ్ళిచూపులు ఓ అగ్ని
పరీక్ష. అపీసులో ఇంటర్వ్యూలోనన్నా ఎలాగో
నెగ్గొచ్చుగానీ, ఈ పెళ్ళిచూపులనే ఇంటర్వ్యూలో
నెగ్గటం చాలా కష్టం. తనకు యిలాంటి అను
భవాలు బాగా పాఠాలు నేర్పాయి. ‘ఇదుగో
అమ్మాయ్. లే....నడు కొంచం....ఇదుగో ఓ పాట
పాడు....ఇదుగో ఈ బుక్ చదువు....’ అంటూ
చాలా పెళ్ళిచూపులు వేదించాయి. ఏం నడవక

కుమారి ఎ. ఉషారాణి

డాటర్ ఆఫ్ శ్రీ ఎ. తిరుపతిరెడ్డి
రైవ్ స్టాక్ ఆఫీసర్, ఆర్. సి. డి. బ్లాక్
18-2-64 కొర్లకుంట-517 501
తిరుపతి పోస్ట్, చిత్తూరు జిల్లా

సీనియర్ ఇంటర్ చదువుతున్నారు. వయసు 16
సంవత్సరాలు. రకరకాల పుస్తకాలు చదవడం
హాబీ.

కుమారి టి. అనుపమ

కేరాఫ్ శ్రీ కమలాకరప్రసాద్
25-143 నవాబీపేరి
నూజివీరు-521 201
కృష్ణా జిల్లా

బి. కాం. మొదటి సంవత్సరం చదువుతున్నారు.
వయస్సు 19 సంవత్సరాలు. పుస్తక పఠనం,
రేడియో కార్యక్రమాలు వినడం-హాబీలు.

కుమారి కె. రేణుక

కేరాఫ్ శ్రీ కొత్త శంకరయ్య
రామ్ బజార్
జగిత్యాల
కరీంనగర్ జిల్లా

ఎస్. ఎస్. సి చదువుతున్నారు. వయసు 15
సంవత్సరాలు. సినిమాలన్నా. పాటలన్నా చాలా
యిష్టం.

కుమారి బి. పద్మ

డాటర్ ఆఫ్ శ్రీ బి. ఆర్ కె. రావు
ఎస్. వి. నగర్, తిరుపతి
చిత్తూరు జిల్లా

పదవ తరగతి చదువుతున్నారు. వయసు 17
సంవత్సరాలు. వివిధ ప్రదేశాలు చూడడం అంటే
ఆసక్తి. రచనలు చేయటం అంటే ఇష్టం.

పోతే కుంటిదనా! బుక్ చదవకపోతే చదువు
రాని పల్లెటూరి పశువనా!....అబ్బ! ఈ మగ
పెళ్ళివారికి ఎన్ని తెలివితేటలు పెట్టాడా మాయదారి
దేవుడు! మరి అబ్బాయి మాత్రం రాయిలా అలా
కుర్చీలో కూర్చోవచ్చా! అయినా తను వాళ్ళ
ముందే నడిచి వస్తుందిగా! మళ్ళీ నడవమని
సతాయించటం దేనికో! ఒకసారి జరిగిన అను
భవం గుర్తొచ్చి నవ్వుకుంది సీత. ఒకసారి సీతకు
యిలాగే పెళ్ళిచూపులు జరిగాయి. అబ్బాయి బాగానే
వున్నాడు. కానీ మరి దద్దమ్మలా కనిపించాడు.
సీతను రకరకాల ప్రశ్నలు వేశారు. లేవమని,
పాట పాడమనీ, నడవమనీ. వీటితో సీతకు
చిరాకైంది. ఈ సంబంధం ఎలాగో
తప్పించుకోవాలనుకుంది. వాళ్ళు నడవమన్నప్పుడు
కాస్త కాలు పట్టి నడిచింది. అంతే. ఇక వాళ్ళకు
అనుమానమేసి 'కుంటి పిల్లను కట్టిబెడదామను
కున్నారా!' అని గై యని లేచారు.

'అబ్బే లేదండి కాలు కాస్త బెణికింది' అంది
సీత యింకా వాళ్ళకు అనుమానం కలిగేలా!

'వుహా! అదేం వీల్లేదు. ఆ కాలు నీకు
యిప్పుడే బెణకాలా! మమ్మల్ని యింకా మోసం
చేద్దామనుకుంటున్నారా!' అంది అబ్బాయి తల్లి
కోపంగా.

'లేదమ్మా! యిందాక అమ్మాయి మీ ముందేగా
నడిచింది! మిమ్మల్ని మేము మోసం చేస్తామా!' అన్నాడు సీత తండ్రి.

"ఇందాక మేము సరిగా గమనించలేదు.
ఇప్పుడు నడిపించటమే మంచిదైంది' అంటూ
వాళ్ళు వెళ్ళిపోయారు. వాళ్ళు వెళ్లక తేలిగ్గా
పూపిరి పీల్చుకుంది సీత. ఆ పైన సీత తండ్రి
సంగతి తెలుసుకుని ఘాటుగా మందలించటం వేరే
విషయం. ఆ సంగతి గుర్తొచ్చి యిప్పటికీ నవ్వు
కుంటుంది. ఈ ఇంటర్వ్యూ ఎలా వుంటుందో
అనుకుంటూ లేచింది.

"ఏమ్మా యింకా కాలేదా! వాళ్ళొచ్చేస్తు
న్నారు!" అంటూ సీత తండ్రి పుమాపతి
కూతురికి వార్నింగ్ యిచ్చి రోపలికి వెళ్ళి
పోయాడు.

మరో పదినిమిషాల్లో వాళ్ళు రెండు రిక్షల్లో
దిగటం కిటికీగుండా చూసింది సీత. అతనూ...
అతని తల్లి, తండ్రి, మరో యిద్దరు-దిగి రోపలికి
వస్తున్నారు.

సీత పెళ్ళిచూపులకంటూ ప్రత్యేకంగా ఏమీ

అలంకరించుకోలేదు. రోజూ ఆఫీసుకు ఎలా
తయారవుతుందో అలాగే తయారైంది. రాధమ్మ
గారు కూతురి దగ్గరికి వచ్చి. "ఇప్పుడు నీకు
పెళ్ళిచూపులని మరిచిపోయావేమే!....లే....లేచి
నాపట్టు చీర కట్టుకుని, నగలు పెట్టుకో!" అంది
మందలిస్తున్న దోరణిలో.

"కిరీటం కూడా ఎక్కడన్నా వుంటే తీసుకు
రామ్మా పెట్టుకుంటాను! ఏమిటమ్మా
నీ చాదస్తం!"

"అయ్యో! ఏమిటే ఆ మాటలూ! నీ వెట
కారం పోనిచ్చుకున్నావ్ కావు. ఈ కాస్తేపన్నా
నా మాట విను. వాళ్ళొచ్చేళారు." ఈసారి బ్రతిమి
లాడింది అవిడ.

'నేను అవన్నీ పెట్టుకోనమ్మా! నాకు అలా
అలంకరించుకోవటం నచ్చదు. అలా అలంక
రించుకుని....అలంకరించుకుని విసుగెత్తుతోంది.
ఈసారి యిలాగే పోతాను' ఖండితంగా చెప్పింది
సీత.

'ఏమో తల్లీ యిక నీయిష్టం. నేను చెప్పాల్సింది
చెప్పాను' అని గొణుక్కుంటూ వెళ్ళిపోయింది
రాధమ్మ.

పెళ్ళి చూపులు మొదలయ్యాయి. వెళ్ళగానే
అందరికీ నమస్కారాలు చేస్తూ తండ్రి పక్క
సోఫాలో కూర్చుంది. అందరినీ పరిశీలనగా
చూస్తూన్న సీత దృష్టి లావాటి శ్రీ పైన పడి
అలాగే చూస్తుందిపోయింది. ఈవిడ ఆయనగారి
తల్లయి వుంటుంది కానీ....కానీ....అవిడని
ఎక్కడో చూసినట్టుందే....ఎక్కడ బ్బా!
సరిగా గుర్తురావటం లేదు. కాస్తేపు అవిడనే
చూసి గుర్తుకు రాకపోవటంతో అతన్ని చూసింది.
కొంచెం రంగు తక్కువున్నా చాలా కళగా
వున్నాడు. మగనిరి పుట్టి పడుతోందనిపించింది
సీతకు.

'మీరే ఆఫీసులో పని చేస్తున్నారు?' అత
నడిగాడు. చెప్పింది సీత. అతనే ఆఫీసులో పని
చేస్తున్నాడో చెప్పాడు.

పెళ్ళిచూపుల తంతు ముగిసింది. సీత
అదృష్టం బాగుంది. వాళ్ళు అద్దదిద్దమైన ప్రశ్న
లెయ్యలేదు. 'అమ్మయ్య' అనుకుంది సీత.
అబ్బాయి తల్లి అంది 'అన్నయ్యగారూ! అమ్మాయి
మాకు బాగా నచ్చింది! మరి తక్కిన విషయాలు
కూడా మాట్లాడుకుంటే....' ఆ కంత స్వరం
ఎక్కడో విన్నట్టునిపించింది సీతకు. చచ్చినా

గుర్తుకు రాలేదు. తక్కిన విషయాలంటే....
కట్నాలూ....లాంఛనాలూ !....

‘కట్నాలూ లాంఛనాలూ కూడా తేల్చుకుంటే’ అవిధ సీత సందేహాన్ని నివృత్తిచేసింది.

సీత అనుకున్నదంతా అయింది. సీత పిడికిళ్ళు తనకు తెలికుండానే బిగిసుకుపోయాయి. కోపంగా అవిధ వంక చూసింది. సీతను అవిధ చూడలేదు. తన దోరణిలో చెప్పుకుపోతోంది.

‘మీరే చెప్పండి....’ ఉమాపతి అంటున్నాడు.

‘చూడండి ఉమాపతిగారూ! మాకున్నది ఒకే ఒక అబ్బాయి. ఘనంగా కట్నం తీసుకుని వివాహం చేయాలనుకుంటున్నాం తెలుసుగా! మా వాడికి ఎనిమిది వందలు జీతం.’ గర్వంగా అంది. ఓహో ఈవిధ గర్వం యదా! మరి నేనూ ఉద్యోగం చేస్తున్నాను. నాకూ ఏదొందలు యిస్తారు—అనుకుంది సీత నవ్వుకుంటూ. ‘మా వాడికి ఇరవై వేలు యిస్తామని వస్తున్నారు’ తిరిగి అందావిధ.

తండ్రి ఏం మాట్లాడుతాడో అని ఎదురు చూస్తోంది సీత. ఈసారి తను కలగచేసుకోవాలి తప్పదు. తనూ ఉద్యోగం చేస్తూందిగా. తనెందుకు యివ్వాలి కట్నం? కట్నం యిచ్చి వివాహం చేసుకోరాదని తను ఈ మధ్య కాలంలో నిర్ణయించుకుంది.

‘క్షమించండి — నేనూ అంత యివ్వగల స్థితిలో లేను. అమ్మాయి ఉద్యోగం మీదనే ఆధార పడుతున్నాం. దీని తర్వాత మరో నలుగురు అడపిల్లలున్నారు. ఈమెకు పదివేలు పోసి బి. ఎస్ సి వరకూ చెప్పించాం....మరి కట్నం కూడా అంత యివ్వాలంటే....’ ఉమాపతి నసిగాడు. ‘అబ్బే అదేం లాభం లేదు. మొన్నో సంబంధం పాతిక వేలు ఇస్తామని వచ్చారు. కర్మకారి జాతకాలు కుదర లేదు. పైగా గోత్రం ఒక్కటైంది’ అవిధ పెదవి విరుస్తూ అంది.

అవిధ దోరణి చూస్తున్న కొద్దీ కంపరం కలగసాగింది సీతకు. ‘చీ....చీ ఏం మనుషులూ!’ అనుకుంది.

‘చూడండి ఉమాపతిగారూ! మీ అమ్మాయి

కాస్త బాగుంది కాబట్టి ఓ ఐదు వేలు తగ్గిస్తున్నాం తెలుసా?’

ఈసారి ఒళ్ళు మండిపోయింది సీతకు. ఇక లాభం లేదు. ఈవిధని ఓ పట్టు పట్టాల్సిందే!

చిక్కుముడి

అకాశం అందుకొన్నా....

“అడదాన్ని నమ్మకు!”

అంటున్నాడు మగవాడు—

ఎంచేత?

పుట్టినప్పటి నుండి

పెళ్ళయేవరకు—

తల్లిని నమ్ముతున్నాడు గదా!

మరి పెళ్ళాన్నెందుకు నమ్మడు?

తన భార్య కూడా రేపటి

‘తల్లి’ అని

తన బిడ్డలు జీవితాంతం

తల్లిని నమ్ముతారని

తెలిసి కూడా—

ఎందుకిలా చెబుతాడు?

ఎలా వచ్చిందో నానుడి?

ఎంచేత పడిందో

అపార్థాల చిక్కుముడి??

తరతరాలుగా ఇది మగవాడిలో

జీర్ణమైన బానిసభావమా?

లేక—

తన బలహీనతలను దాచుకునే

అమానుషయత్నమా?

లేక—

ప్రీత్యైచ్ఛను అరికట్టే కపట వాక్యమా??

—ఎం. కె. శాంతి

‘ఏవండీ మీ అబ్బాయికి జీతమెంత?’ అడిగింది సీత.

అవిధ తెల్లబోయింది సీత ప్రశ్నకు. వింతగా ఆశ్చర్యంగా సీత వంక చూసి ‘ఎందుకూ? ఎనిమిది వందలు’ అంది.

‘అయితే నాకూ ఏదొందలు యిస్తున్నారు. నేనూ మీ అబ్బాయితో సమానంగా ఉద్యోగం చేస్తున్నాను. మీ అబ్బాయికి మీరెంత పోసి డిగ్రీ చదివించారో మావాళ్ళూ నాకు అంతే పోసి డిగ్రీ చదువు చదివించారు. మరి యిక నేనెందుకు మీ అబ్బాయికి కట్నం యివ్వాలో నెలవిస్తారా?’ కాస్త ఘాటుగానే అడిగింది సీత.

అవిధ కాస్తేవు చలనం లేని బొమ్మలా ఐపోయి సీత వంక చూసి ‘అదేమిటమ్మాయ్ అది తర తరాల నుంచి వస్తున్న ఆచారం! అంది.

‘ఆచారం! ఆచారం అనే పేరుతో వేలకు వేలు కట్నాలు తీసుకుని అడపిల్ల తలిదండ్రులను బికారులుగా చేయటం ఆచారమా!’ వ్యంగ్యంగా అంది సీత. అవిధ క్షణం నేపు మాట్లాడ లేదు. వింత జంతువును చూసినట్లు సీతను చూసింది. సీత అది లెక్క చేయలేదు.

‘చూడండి! మిమ్మల్ని ఎక్కడో చూసినట్లుగా వుంది. మీ కంఠ స్వరం కూడా ఎక్కడో విన్నట్లుగా వుంది. దయచేసి ఎక్కడో చెప్తారా?’ అని అడిగింది.

‘ఎక్కడ విన్నావు?’ అడిగింది అవిధ. అంతే! సీతకు చటుక్కున గుర్తొచ్చింది. ఒకానొక స్త్రీల మీటింగులో వరకట్న విషేధం గురించి అనర్గళంగా వుపన్యసించింది. అంతేగాక రేడియోలో కూడా చాలా ప్రసంగాలిచ్చింది.

‘మీరు....మీరు ఐరావతమ్మగారు కదూ!’ అంది సీత సూటిగా చూసి. అంతే! ఐరావతమ్మ మొహం గోడకు సున్నం వేసినట్టైపోయింది.

‘అవునూ’ అంది.

‘మీరు ఎన్నోసార్లు స్త్రీల మీటింగుల్లో వరకట్న విషేధం గురించి వుపన్యాసాలిచ్చారు కదూ! పైగా రేడియోలో ప్రసంగాలిచ్చారు. అటువంటి మీరేనా మీ అబ్బాయికి కట్నం తీసుకోవాలనుకుంటున్నారు....అంటే అన్నీ మాటల వరకే నన్నమాట; ఆచరణలో మాత్రం కాదన్నమాట!’

‘సీత! ఏమిటది!’ ఉమాపతి మందలించాడు. ‘అవునూ! ఏదో ప్రజలకు అన్నీ చెప్తుంటాం! అన్నీ ఆచరించాలని ఎక్కడుంది?’ అంది ఐరావతమ్మ.

‘చూడండి ఐరావతమ్మగారూ! ఆచరించగల్గే వాళ్ళే యివన్నీ చెప్పాలి. చెప్పేవాళ్ళే ఆచ

రించాలి. ఈ రెండూ చేయని వాళ్ళంటే అసహ్యం నాకు....అఖరు మాటగా చెప్తున్నాను. నేను మీ అబ్బాయికి పైసా కట్టం యివ్వను. నా క్వాలి ఫికేషన్ చూసి, నన్ను మెచ్చిన వాడే వివాహం చేసుకుంటాడు' అని గిరుక్కున లోపలికి వెళ్ళి పోయింది సీత.

మరో పదినిముషాలకి ఉమాపతి సీత గదిలోకి వెళ్ళాడు.

'వాళ్ళు వెళ్ళిపోయారా?' అడిగింది సీత.

'ఏమిటమ్మా సీతా నువ్వు చేసిన పని? నన్ను నలుగురిలో తలెత్తుకోనీకుండా చేశావు గదా?' బాధ మొహంలో సుళ్ళు తిరుగుతుండగా అన్నాడు.

'నాన్నా! నన్ను క్షమించండి. నేను కట్టం యిచ్చి వివాహం చేసుకోరాదని నిశ్చయించు కున్నాను. మగవాళ్ళతో సమంగా ఆడవాళ్ళు చదువుకుని ఉద్యోగాలు చేస్తున్నప్పుడు మగవాళ్ళకు కట్టం ఎందుకివ్వాలి?' అవేశంగా అంది సీత.

ఉమాపతి జాలిగా నవ్వాడు. 'అమ్మా సీతా! నువ్వొక్కదానివే యిలా శపథం చేసినందువల్ల ఈ సమాజం మారుతుందంటావా?'

'లేదు నాన్నా! నాకు ఒకరితో పనిలేదు. నా మనసుకు వ్యతిరేకంగా నేనేమీ చెయ్యడల్పుకో లేదు. మీలాంటివారు—యిచ్చేవారున్నంత వరకు వాళ్ళు కట్టాలు తీసుకుంటూనే వుంటారు. నాలాంటి ఆడపిల్లలు కట్టం అడిగేవారిని చేసుకోమని.... మీలాంటివారు నా కూతురికి కట్టం యివ్వనని శపథం చేస్తే, ఈ కట్టాలు అంత త్వరగా కాకపోయినా కొంత ఆలస్యంగానైనా రూపు మాసిపోతాయి. దయచేసి నామాట వినండి. నాకు పెళ్ళి కాకపోయినా పర్వాలేదుగానీ, కట్టం తీసుకునే వారిని వివాహం చేసుకోను. యిది నా శపథం. నేను యిటీవలే ఈ నిర్ణయాన్ని తీసుకున్నా నాన్నా. నేను మీకు పెద్దకాడుకు ననుకోండి...కట్టంకాక, నన్ను, నా వ్యక్తిత్వాన్ని కోరుకునే వారినే వివాహమాడతాను. నా చెల్లాయిలకి అలాగే వివాహం చేస్తాను. యివి పాతరోజులు కావు నాన్నా. నాలాంటి ధైర్యంగల ఆడపిల్లలు ముందుకు రాకపోతే ఈ కట్టాల సమస్య సులువుగా పరిష్కారమవుతుంది.'

ఉమాపతి కూతురి మాటలు నిదానంగా విని భారంగా నిట్టూర్చి, 'నీ నిర్ణయం బాగానే వుంది తల్లీ!...కాని అలాంటివాడు ఏనాటికీ తటస్థ పడడనుకో.... అప్పుడైనా వివాహం చేసుకో

కుండా ఎలా వుంటావు సీతా?' అన్నాడు.

సీత నవ్వింది. 'ఎంత కాలమైనా వుంటా నాన్నా! ఒకవేళ అలాంటివాడు తటస్థపడనవుడు... చెప్పాగా నాన్నా! నాకు వివాహం కాకపోయినా పర్వాలేదని....ఒంటరిగా నా జీవితాన్ని ఎదుర్కోగల ధైర్యం వుంది....'

ఉమాపతి యిక మాట్లాడలేదు. మనసులోనే నిండు మనసుతో కూతురిని ఆశీర్వదించి వూరు కున్నాడు. రాధమ్మగారు ఓపిక వున్నంతవరకు గొణిగి వూరుకుంది. సీత చెవిటిదానిలా విని వూరుకుంది.

ఆ మర్నాడు సీత ఓ నిర్ణయం తీసుకుంది. ఐరావతమ్మగారి కొడుకు దివాకర్ కు మనసంతా విప్పి, లెటర్ రాసింది.

శ్రీ దివాకర్ గారికి,

నమస్తే!

అసలు మీ మననెటువంటిదో—వరకట్నాలపై మీ అభిప్రాయం ఏమిటో ఆరోజు తెలుపలేదు. మీరూ చదువుకున్నవారు. సమాజంలో మంచి హోదాగల వుద్యోగంలో వున్నవారు. అందుచేత మేము డబ్బిచ్చి కొనుక్కునే వస్తువుగా మారిపోవాలా! ఈ వరకట్నాల వల్ల ఎన్ని కుటుంబాలు చితికి నామరూపాలు లేకుండా పోతున్నాయో గ్రహించలేరా? జీవితాంతం కలసి మెలసి అనురాగంతో కాపురాలు చేయటోయే భార్యభర్తల మధ్య ఈ 'మనీ బిజినెస్' వుండి తీరాలంటారా? అసలు వరకట్నం ఎందుకివ్వాలి అంటే—'అదో ఆచారం అంతే!' అని తేలిగ్గా జవాబు చెప్పి దాటేయకండి. ఆ ఆచారం ఈ యుగాంతరం వరకూ సాగాలంటారా? జీవితాలను మొదలు నరికిన వృక్షంలా కూర్చే ఆచారం లేకపోతేనేం? వద్దు. వ్యక్తిత్వాన్ని చంపుకుని మొగవారికి దాసోహమనే వివాహం లేకపోతేనేం? ఈ రోజుల్లో శ్రీ పురుషు లిద్దరూ సమానులే! ఈ రోజుల్లో యిద్దరూ వుద్యోగాలు చేస్తునేవున్నారు. అలాంటప్పుడు ఒకరి ఎక్కువేమిటి? ఆలోచించి చూడండి. మీరు కూడా మనస్ఫూర్తిగా అలాటి నిర్ణయం తీసుకోదల్చుకుంటే నా హృదయ కవాటాలు మీకోసం ఎల్లప్పుడూ తెరిచే వుంటాయి.

ఇట్లు

సీత

సీత ఒకటికి పదిసార్లు చదువుకుని తేలిగ్గా వూపిరి పీల్చి వెంటనే వెళ్ళి పోస్తుచేసి వచ్చింది.

వారం రోజులు గడిచాయి. ఒకరోజు సీత ఆఫీసునుంచి వచ్చేసరికి, 'నీకో లెటరు వచ్చింది టేబిల్ మీద వుంది' అని రాధమ్మగారు చెప్పింది.

కవరు తీసుకుని ఆత్రంగా విప్పింది రాధ. పైన దివాకర్ అని రాసివుంది. కంగారుగా చదవ సాగింది.

'సీతగారికి

నమస్తే!

మీ ఉత్తరం చదివాను. మీరు చెప్పినట్లుగానే ఆలోచించాను. మీ రాతల్లోని ఆవేశం కొంచెం నన్ను నవ్వించినా, అందులోని నగ్న సత్యం నన్ను నిలువెల్లా కదిలించింది. ఆరోజు నా అసహాయతకు మన్నించండి. యంతకన్నా నేను ఏం చెప్పలేను. నాకళ్ళు ఒక రకంగా తెరిపించారు. ఈరోజు అమ్మ ఒప్పుకున్నా ఒప్పుకోకపోయినా, మిమ్మల్ని నాదాన్ని చేసుకోవటానికి సిద్ధంగా వున్నాను. అనాటినుంచి ఈనాటివరకూ అంటే మీ వుత్తరం వచ్చేవరకు. అనాడు మీరు మాట్లాడిన మాటలను ఆలోచిస్తూనే వున్నాను. అది మీ ఉత్తరం వచ్చాక పూర్తి ఆకారం దాల్చింది. నేను మీ ఉద్యోగం చూసి చేసుకుంటున్నానంటే మీరు పొరబడినట్లే! మీ విశిష్టమైన వ్యక్తిత్వం నన్ను అమితంగా ఆకర్షించింది....

ఇట్లు

దివాకర్

సంతోష తరంగాలలో తేలిపోతూ, సీత తండ్రికి చూపింది ఉత్తరాన్ని.

ఉమాపతి మొదట ఆశ్చర్యపోయినా తర్వాత నవ్వేసి 'చాలా ధైర్యశాలివమ్మా, దేశమంతా దివాకర్ లాంటి వ్యక్తులుంటే, అందరి కన్నెపిల్లల జీవితాల్లోనూ నవ వసంతం వెల్లివిరుస్తుంది' అన్నాడు.

ఆ మర్నాడే ఆఫీసులో తెల్పిపోయింది. సీత కల్యాణం విషయం.

సీత క్లోజ్ ఫ్రెండ్ జానకి—కొంటేగా అంది 'ఒహో సీతాకల్యాణం త్వరలోనే జరగబోతుం దన్నమాట. చాలా అదృష్టవంతురాలివి సీతా! ఆ పప్పన్నమేదో ఈ నెల్లోనే పెట్టిద్దా! ఈ నెల్లో పుట్టెడు ముహూర్తాలు వున్నాయట' అంది.

సిగ్గుతో కనురెప్పలను ఐదుపుగా వార్చే సింపి సీత—మనసులో మధురోహాలు ముసురు తుండగా.

బాటిక్ అద్దకం కాస్త కష్టమైన పనే. కష్టం అంటే కష్టం అని కాదు గాని - కాస్త విసుగైన పని. దాన్ని అక్షరాలా చెప్పినట్టు చేయాలంటే బోలెడన్ని రంగులూ, ముంచడాలూ, ఉడక బెట్టడాలూ, ఆరేయడాలూ, మళ్ళీ ముంచడాలూ చెయ్యాలి. కాని బట్టంతా ఒక రంగూ, డిజైను మటుకు తెలుపూ కావాలనుకుంటే చేయడం చాలా సులభం. ఇలా కుషన్ కి వర్లు చేసుకుంటే అందంగా వుండడమేకాదు - చాలా తేలికగా అన్నీ ఒకే రకపురంగువీ, వేర్వేరు డిజైన్లవీ తయారవుతాయి.

కుషన్ సాధారణంగా 18 అంగుళాల చదరం నుంచి 24 అంగుళాల చదరందాకా వుంటే చాలు. కాస్త పెద్దది కావాలనుకున్న వారు పెద్ద సైజూ, చిన్నవి కావాలనుకున్న వారు చిన్న సైజూ తీసుకోవచ్చు. కుషన్ - కవరు లాగా కుట్టేయకుండా రెండు చదరాలుగా వుంచి చేసుకుంటే హాయి. డిజైను వేయవలసిన చదరపు బట్టని బిగువుగా ఫ్రేమ్ లో బిగించాలి. డిజైను దాని మీద కార్పన్ పేపర్ సాయంతో ముందే గీసి వుంచుకోవాలి. బజార్ లో కొవ్వొత్తు ముద్దగా అమ్ముతారు. (చిన్న చిన్న చుక్కల్లాగ చాలనుకుంటే కొవ్వొత్తి వెల్గించి చుక్కలు డిజైను గీతమీద వరసగా వేసుకోవచ్చు.) ఈ కొవ్వొత్తు పొయ్యి మీద పెట్టి సన్నని నెగపై కరగనిస్తూ వుండాలి. బాటిక్ బ్రష్ చేసుకోడం సులభం. లేకపోతే ఏ పండుం పుల్ల మొదల చితక్కొట్టి బ్రష్ లా వాడితే - కొవ్వొత్తు అందంగా విరిగే అవకాశం కల్గవచ్చు. కరుగుతున్న కొవ్వొత్తుని గీసిన డిజైన్ గీతమీద బ్రష్ తో రాస్తూ ఎక్కడా ఖాళీలు వదల కుండా నింపుకోవాలి. కొవ్వొత్తు గట్టి పడేదాకా డిజైన్ అటూ యిటూ కదలిపోనివ్వ కూడదు. మీకు ఏ రంగు కుషన్ కవరు కావాలనుకుంటే ఆ రంగు నీళ్ళలో బట్టని పూర్తిగా మునిగేదాకా ముంచి కాస్తేపు వుండని వ్వాలి. అప్పుడే బట్టంతా సమంగా రంగు పడు తుంది. తరవాత ఈ బట్టని బాగా ఆరనివ్వాలి. పూర్తిగా ఆరిపోయాక దాన్ని వేడి నీళ్ళలో ముంచి కొవ్వొత్తు కరిగేలా చూసి తీసేయాలి. కొవ్వొత్తు కరిగిపోయాక డిజైను తెలుపు రంగులో మిగిలి అక్కడక్కడ సన్నని గీతలు రంగు లంటినా చాలా అందంగా వుంటుంది. కుషన్ కవరు వెనక భాగం కూడా కావాలంటే రంగులో ముంచుకోవచ్చు. లేదా తెల్లటి బట్ట వదిలినా బాగానే వుంటుంది. అప్పుడే రెండు చదరాలూ కలిపి

బాటిక్ అద్దకం

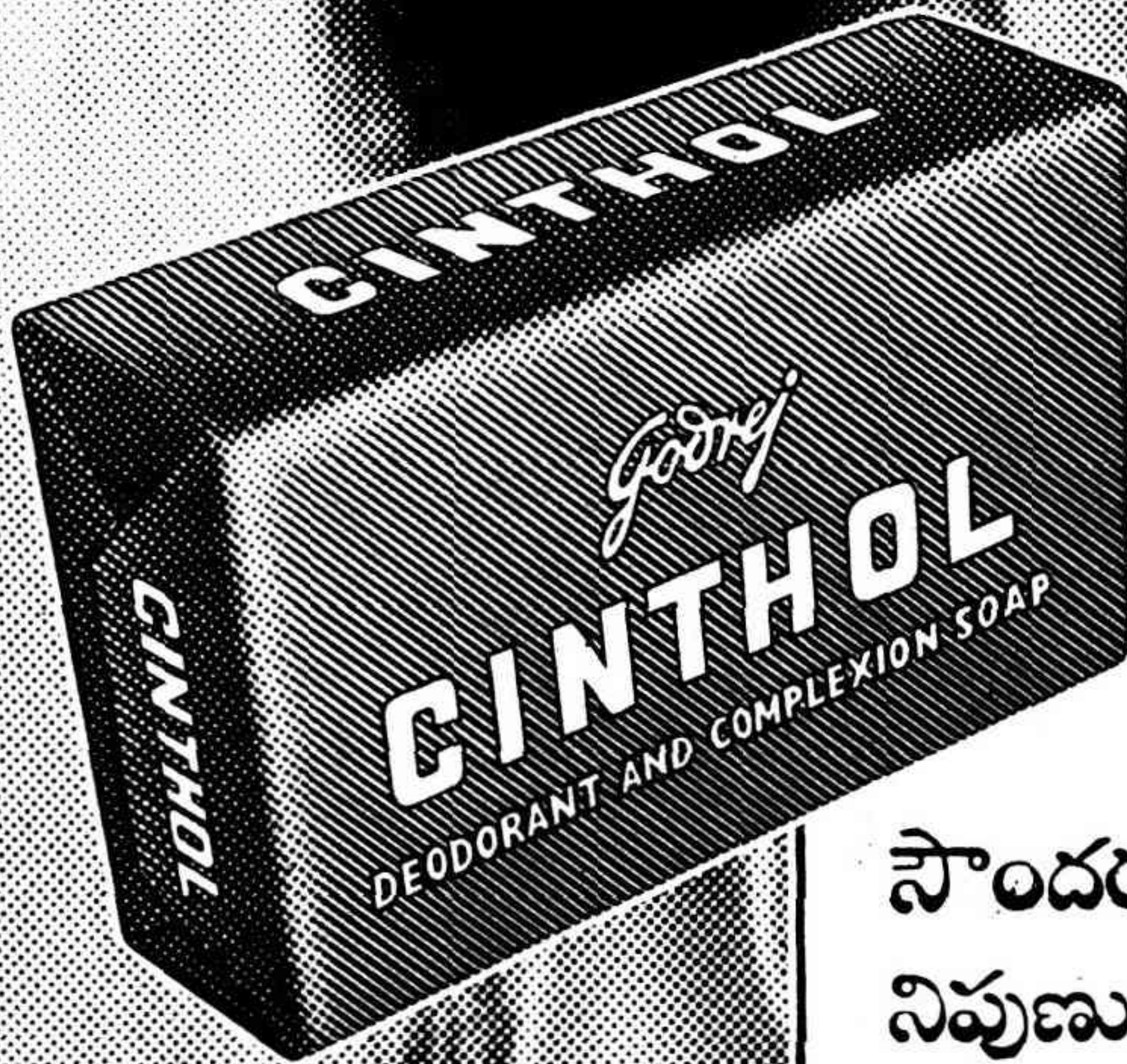
కవరు కుట్టుకోవచ్చు. ఈ బాటిక్ అద్దకం వెజిటబుల్ డైన్ తో చేయడం బాగానే వుంటుంది గాని పని ఎక్కువ. ఇట్లా ఒట్లా ఒకటే రంగు. అంత కంటే బట్టలకు వేసే కెమికల్ డైన్, కోల్డ్ డైన్ అని అమ్ముతారు. ఇవి కలిపి వాడడం సులభం. ఇవి ద్రాయింగు సామానులు అమ్మే అన్ని కొట్లలోనూ దొరుకుతాయి. కొవ్వొత్తు డిజైను నింపడం బాగా అలవాటైపోతే - ఎంతో సులభంగా ఎన్ని డిజైనులైనా వేసుకోవచ్చు. కాని మనింటి కుషన్స్ కాస్త ప్రత్యేకంగా వుండాలంటే డిజైనులు కూడా కాస్త మంచి అభిరుచి కనబరచేవిగా వుండాలి. ఈ చిత్రం అజంతా నమూనాలో - హస్త ముద్రక. ఇలాగే

మన ప్రాచీన కళావైభవానికి కాణాచి అనదగిన అజంతా కుడ్య చిత్రాలలోని హస్తాలను నమూనాలుగా తీసుకోవచ్చు. ఉత్సహం ఉండి, చెయ్యాలనుకున్న వారు 'వనిత' పేరిట నాకు ఉత్తరం రాస్తే తక్కిన నమూనాలను వంపగలను. వీటిని కుషన్ కవర్లుగా చేసుకోవచ్చు. లేదా చీరలమీద అక్కడక్కడ గాని, ఒక్క కొంగున గాని వేసుకోవచ్చు. ఇవి ఇలా బాటిక్ లో చేయడానికి యిష్టం లేని వాళ్ళు వేసవికి వాయిల్ చీరలమీద ఒంటిపొర దారంతో గొలుసు కుట్టులో కుట్టుకున్నా అందంగానే ఉంటాయి.

—కె. ఆర్చన

సింథాల్

దుర్గంధాన్ని నిర్మూలించి తాజాదనం గల్గించే సబ్బు

చమట వలన గలిగే శరీర
దుర్గంధాన్నిండి శక్తివంతంగా
కాపాడుతోంది.

ఏ సబ్బు పూర్తిగా వుంచనంత
తాజాగా మిమ్ములను
వుంచుతుంది.

సౌందర్య రక్షణకై చర్మ రోగ
నివృణులచే సిఫారసు చేయబడింది.

బల్బులతో బొమ్మలు

బల్బులతో బొమ్మలు చాలా ఆకర్షణీయంగా, అందంగా ఉంటాయి. అద్దాల బీరువాల్లోగాని, కార్పర్స్ లోగాని పెట్టుకోవడానికి బాగుంటాయి. వీటిని తయారుచేయడం చాలా సులభం. అట్టే శ్రమ, బర్చుకూడా వుండవు.

కావలసినవి: బల్బు 1, సీసా 1, జట్టు, పూసలు, ఏదైనా 'ఎడ్ హిసిప్' (ఇది జిగురు పదార్థం. తెల్లగా వుంటుంది. ఎన్నో కంపెనీలు తయారు చేస్తున్నాయి. బజార్లో సులభంగా దొరుకుతుంది) రెండు రంగుల గుడ్డలు.

వీటిలో ముఖ్యంగా కొనవలసినది 'ఎడ్ హిసిప్' మాత్రమే. మిగతావన్నీ సాధారణంగా మన ఇంట్లో దొరికేవే. ఇప్పుడు బెడ్ రూమ్ బల్బులు చాల రకాలు, చాల రంగులలో వస్తున్నవి. గుండ్రనివనినా పరవా లేదు. కాస్త కోలగా ఉన్నా పరవాలేదు. మిల్క్ కలర్ లో ఉండే తెల్లని బల్బులయితే ఎక్కువ బాగుంటాయి. బల్బ్ చూడగానే తెలుస్తుంది. అది ముఖాకారానికి సరిపోతుందా? లేదా? అనేది. మొదట బల్బు వెనుక ఉండే ఇత్తడి లేక అల్యూమినియం కవర్ ఉంటుంది కదా - అది బల్బు పగలకుండా జాగ్రత్తగా ఉండదీయాలి. దానితోపాటు బల్బు లోపలి తీగలు అన్నీ వచ్చేస్తాయి. ఖాళీ బల్బు కోడిగ్రుడ్డు దొర్లలా మిగులుతుంది. తరువాత బల్బు పైజనుబట్టి క్రింది శరీర భాగానికి సరిపడే, సీసా ఒకటి తీసుకోవాలి. సీసామూతి నన్నగా ఉండాలి. ఆ నన్నగా ఉండే భాగం మెడలా ఉపయోగ పడుతుంది. తరువాత సీసామూతి చుట్టూ, బల్బు రంధ్రం చుట్టూ 'జిగురు' బాగా వ్రాసి, సీసా మూతిపై, ఆ బల్బు వంకర లేకుండా అతికించాలి. బల్బు రంధ్రం సరిగా సీసా మూతిపైకి రావాలి.

బల్బు గుండ్రని భాగం తలపైకి రావాలన్నమాట. అది అలా ఒకరోజు ఉంచేస్తే మరువాటికి బాగా గట్టిబడి తల ఉడిపోకుండా ఉంటుంది. తరువాత మన ఉడిపోయిన జట్టును కొంచెం తీసుకొని, చిక్కులు లేకుండా దువ్వి ఉంచుకోవాలి. దువ్వివ జట్టు మన చిటికెన వ్రేలంత లావు పాయలా ఉండాలి. దానిని ఒక అంగుళము పొడవు, వెడల్పు గల నల్ల గుడ్డపై వరచి మధ్య-మెషిన్ మీద రెండు మూడు కుట్టు వేయాలి. ఆ కుట్టు మధ్య పాపిటలా ఉంటుంది. ఇప్పుడు బల్బు తల వైభాగాన జిగురు బాగా వ్రాసి జట్టుతో కుట్టిన గుడ్డ సరిగా బల్బు నుదురు వైభాగాన, కుట్టు మధ్య పాపిటలా వచ్చేలా అతికించాలి. తరువాత ఆ జట్టును నెమ్మదిగా దువ్వి రెండు జడలుగానో, లేక ముడిగానో మన ఇష్టం వచ్చిన రీతిలో అమర్చవచ్చు. లేక జట్టంతా చిన్న రిబ్బన్ తో వైకి ఎత్తి కట్టి కుచ్చుపెట్టినా బాగుంటుంది. చిన్న చిన్న ప్లాస్టిక్ పువ్వులో, లేక కాగితం పువ్వులో తలలో అమర్చవచ్చు. పోటోలో చూస్తే తెలుస్తుంది.

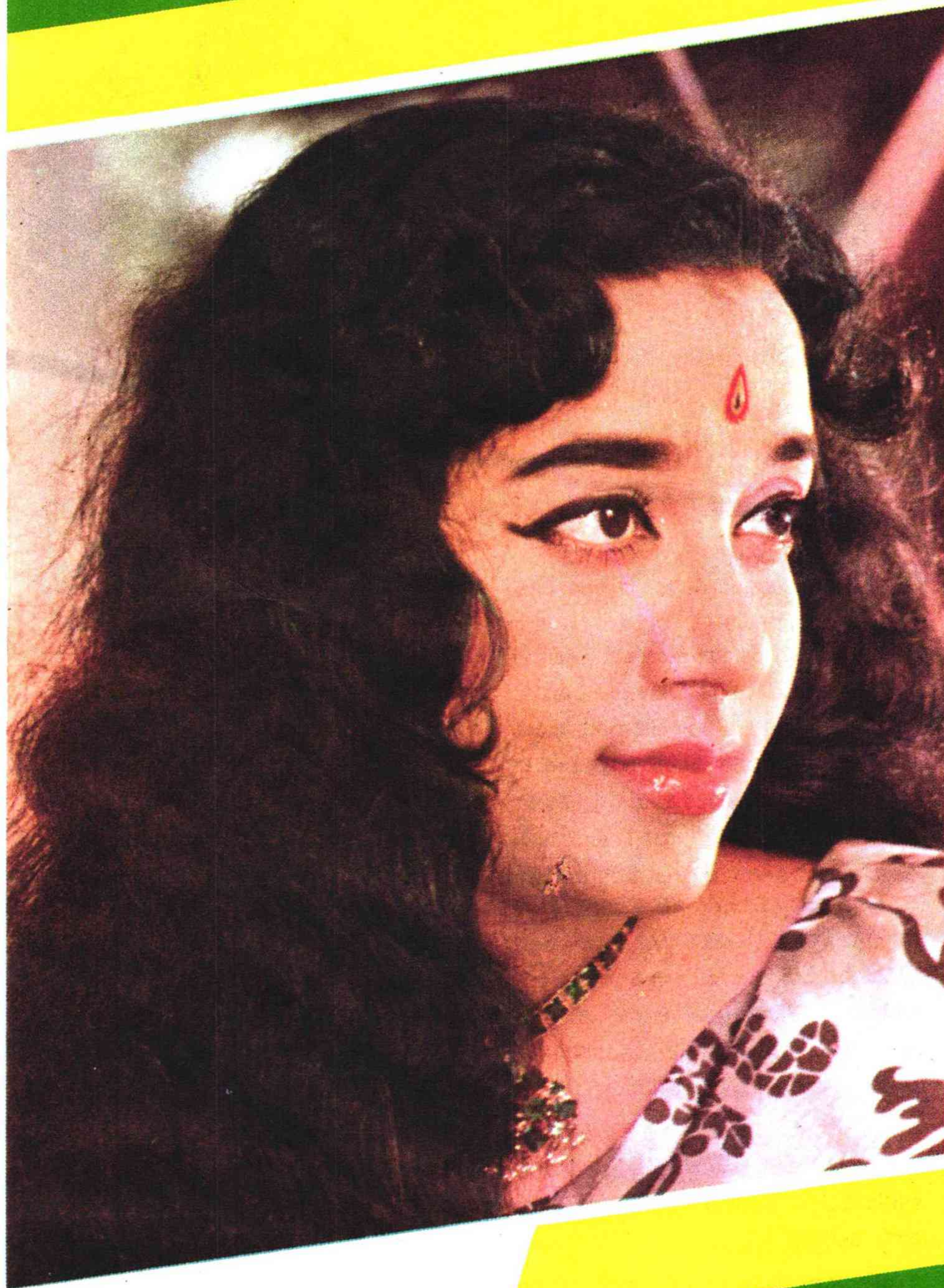
ఇక బట్టల సంగతి చూడాలి. బల్బు ముఖం రంగువిబట్టి బట్టలు కుడితే బాగుంటుంది. సీసా పొడవునిబట్టి గుడ్డ తీసుకొని, కొంచెం మడిచి లాకా పోసి దానిలో నుండి చిన్న క్రాడు తీసి దగ్గరకు

లాగితే కుచ్చెళ్ళుగా వచ్చి చిన్న పావాడలా తయారవుతుంది. దానికి చివర బార్బర్ లా లేమ ఉంటే వేసుకొనవచ్చు. లేదంటే వేరే రంగు గుడ్డ నన్నగా కత్తిరించి వేయవచ్చు. ఈ పావాడను సీసాకు తొడిగి, సీసా మెడదగ్గర బిగించి కట్టాలి. సీసా వైమూతి దగ్గర కట్టకూడదు. అలా కడితే అసలు మెడ ఉన్నట్లు కనుపించదు. తరువాత ఈ పావాడ రంగుకు, మేచ్ అయే మరొక రంగు ముక్క 2 అం వెడల్పు. 8 అం పొడవు గలది తీసుకొని దానిని కూడా చిన్న పావాడలా తయారుచేసి బార్బర్ వేయాలి. దీనిని సీసా మూతిదగ్గర (సీసా, బల్బు అతికినచోట) కట్టాలి.

ముఖానికి కళ్ళు, ముక్కు, నోరు, పెయింట్స్ ఉంటే వాటితో వేయవచ్చు. లేకపోతే కళ్ళు, ముక్కు, నల్ల ఇంక్ తోనూ, నోరు తిలకం తోనూ వేసేయవచ్చు. పూసలతో చిన్న చిన్న జాకాలు తయారుచేసి నల్ల దారంతో చెవుల దగ్గర జట్టుకు కుట్టాలి. మెడకు కూడా పూసలతో తయారుచేసిన అలంకారాలు పెట్టవచ్చు. బట్టలకు కూడా అక్కడక్కడా చమ్మా బిళ్ళలు కుట్టవచ్చు. ఈ పై అలంకారమంతా మన ఆసక్తినిబట్టి అనేక రకాలుగా చేసుకొనవచ్చు. ఈ బొమ్మలు తయారుచేయడం పూర్తయ్యాక శ్రమకుమించిన ఆనందాన్ని, తృప్తిని ఇచ్చి, చూసేవాళ్ళ దృష్టిని ఇట్టే ఆకర్షిస్తాయి.

—సి. హెచ్. సత్యవతి

మాతృత్వపు తారలరాజులు

వివాహం అయిన ప్రతి వనితలాగే నాకూ తల్లి నవ్వాలనే కోరిక వుండేది. కాని - కుటుంబ నియంత్రణను పాటించవలసిన అవశ్యకతను గుర్తించి, ఆపైన సినిమా భవిష్యత్తును దృష్టిలో వుంచుకుని-పెత్తిన మూడుసంవత్సరాల తర్వాతే నేను గర్భవతి నయ్యాను. సహజంగా నెల తప్ప గానే వచ్చే వాంతులు, వికారాలు మొదలైనవాటికి గురికాక తప్పలేదు. అదేమిటో-ఐదవనెల వచ్చే వరకు నాకు చెప్పనలవికాని వాంతులు అవుతూ వుండేవి! అలా నేను ఎంతో నీరసపడి, చాలా బాధ పడ్డాను. ఆ బాధలో ఎప్పుడన్నా ఒక్కోక్షణం అనిపించేది. 'ఎందుకొచ్చిన అవస్థ ఇది' అని! కాని ప్రకాంతంగా వున్నప్పుడు మాత్రం, పుట్ట బోయే పాపనో, బాబునో వూహించుకుంటూ కూర్చుంటే చాలు-వాంతులు, నీరసం అన్నీ దూరమై, మనసు ఆనందంలో తేలిపోయేది!

సామాన్యంగా, భార్య నెల తప్పగానే, 'బాబు కావాలని' 'అమ్మాయి కావాలని' భార్య, భర్త లిద్దరూ వాదించుకోవడం, 'నా పోలికలు, నీ పోలికలు' అంటూ, ఆనందపుటూహాల్లో విహరించడం చాలా సహజం. కాని మా విషయంలో ఆ ఆనందం వున్నా - 'అబ్బాయే కావాలని', 'అమ్మాయి వద్దని'....ఇలాటి ఆలోచనలు మా యిద్దరికీ రాలేదు. అబ్బాయి అయినా, అమ్మాయి అయినా, సంతోషంగా స్వాగతం యివ్వడానికి సిద్ధపడ్డాము. ఎందుకంటే, లేనిపోనివి ముందు వూహించుకోవడం, ఆ తర్వాత దానికి విరుద్ధంగా జరిగితే, బాధపడడం ఎందుకు? ఏ బిడ్డ అయినా, మన రక్తం పంచుకుని పుట్టేదే కనుక, ఆ తృప్తి చాలని వూరుకున్నాం. అందుకనే మగ పిల్లాడి కని చొక్కాలు, అడపిల్ల కని గోనులు,

జిమ్మక

అటవస్తులు మొదలైనవి ముందే నిర్దం చేసుకోలేదు. (సినిమాల్లోలాగా!)

ఇలా కొంతకాలం జరిగింది. నాకు 5వ నెలలో అనుకుంటాను—ఒకరాత్రి చాలా విచిత్రమైన కల వచ్చింది. ఆ కలలో, నేను, నా మరదలు కలసి, ఒక పెద్ద దేవాలయంలోకి వెళ్ళాము. చుట్టూ మందపాలు చూచుకుంటూ వస్తూవుంటే, ఒకచోట ఒక రాతిఫలకం మీద ఏదో శిల్పం చెక్కబడి వుంది. అదేమిటో దగ్గరనించి చూద్దామని వెళ్ళాము. తీరాచూస్తే ఆ చిన్న రాతిఫలకం మీద, యశోదదేవి, చిన్నికృష్ణుణ్ణి ఎత్తుకుని, అన్నం పెట్టున్నట్టు చెక్కి వుంది! అదిచూడగానే, నా కెందుకో వళ్ళు జలదరించి, 'కృష్ణా! ఎన్ని సంవత్సరాలైనదయ్యా నిన్ను కలలో చూచి! ఒక్కసారి నా దగ్గరకు రావూ' అంటూ నా రెండు చేతులూ చాపాను. సినిమాల్లో ట్రిక్ లాగా బుజ్జి కృష్ణుడు ప్రాణంతో, నా చేతుల్లోకి దూకాడు. నాకు పట్టరాని ఆనందం కలిగి, ఎత్తుకుని, ముద్దు పెట్టుకుంటూ, మా మరదలుతో, మరికొంత దూరం నడుస్తున్నాను. నా వద్ద వున్న కృష్ణుడి అందం వర్ణించలేను. అద్భుతమైన రంగులలో అందమైన క్యాలండర్ లో వుండే, ముద్దుకృష్ణుడి లాగే వున్నాడు. నీలవర్ణ శరీరం, చిన్న నెమలి పించం, మొలకు బంగారు గజ్జెల కాడు. కాళ్ళకు పట్టియ పెట్టుకుని, చిన్న చిన్న తప్పటదుగులు వేస్తూ, నా వేయి పట్టుకుని నాతో కూడా వస్తున్నాడు! అలా మేము కొంతదూరం వెళ్ళాక, ఒకచోట చిన్న గుడి లాంటిది కనిపించింది. ఆ చిన్న మండపంలోకి తలవంచుకుని వెళ్ళి

గుడి తలుపులు దగ్గరగా నిలబడి—మరి చిన్నగా వున్న ఆ తలుపుల్ని ఒక చేత్తో తోకాను—లోపం ఏ దేవుడున్నాడో చూద్దాం అని. విచిత్రం! అంత చిన్న గుడిలో, అతిపెద్దదిగా వున్న విష్ణుమూర్తి శేష శయ్యపై పడుకున్నట్లు కనిపించగానే నాకు చాలా అశ్చర్యం కలిగింది. 'ఎవరైనా పూజ చేస్తే బాగుణ్ణు' అని అనుకుంటూ వుండగా, ఎదురుగా వున్న గోడలోంచి, ఒక పూజారి వచ్చి, ఆ విగ్రహానికి హారతి ఇచ్చి, మాకు చూపించాడు. హారతి కళ్ళకు అడ్డుకోవాలని, నా వేయి చిన్ని కృష్ణుడినించి విడిపించుకుని, హారతి తీసుకున్నాను. మాకు ప్రసాదం యివ్వగానే, ఆ పూజారి తిరిగి గోడలోకి వెళ్ళి అదృశ్యమైపోయాడు. నేను కృష్ణుడి కోసం తిరిగి చూచాను. అంతే! కృష్ణుడు నా ప్రక్కన లేడు. యిక నా అత్రుత, దుఃఖం చెప్పలేనివి.

'కృష్ణా కృష్ణా' అంటూ ఆ గుడి, మందపాలు అణువణువునా వెదుకుతూ ఆక్రోశిస్తున్నాను. నాకే ఎందుకో అనిపించింది—ఒకవేళ వాళ్ళ అమ్మ యశోద దగ్గరకే వెళ్ళేదేమో అని! గబగబ ఆ రాతిఫలకం దగ్గరకు వెళ్ళాను. నే నూహించి నట్టుగానే, మొదట్లో నేను ఎలా చూచానో, అలాగే వాళ్ళమ్మ వళ్ళో కూర్చుని నవ్వుతున్నాడు. నాకు పట్టరాని ఏడ్పు వచ్చేసింది. "కృష్ణా, యిన్ని సంవత్సరాల తరువాత కన్పించావు. నా దగ్గర యింకొంచెంపేపు వుండకూడదా? నా మీద ఎందు కయ్యా నీకు కోపం?" అంటూ ఏవేవో మాటలు కలవరిస్తూ ఏడుస్తున్నాను.

మా వారు 'ఏవిటి దారి! ఎందుకు ఏడుస్తున్నావ్' అంటూ లేపారు. మెలకువ వచ్చి చూస్తే, నా బుగ్గల మీద కన్నీళ్ళు! కళ్ళు తుడుచుకుని, ఎదురుగా గోడకున్న క్యాలెండర్ లోని కొంటె కృష్ణుడిని చూచాను. నా కల అంతా మోవారికి చెప్పాను. "అయితే యింకేం—మనకు బుజ్జి కృష్ణుడే పుట్టాడు," అన్నారు. ఈ కల వచ్చాక, ఎందుకో మగపిల్లవాడే పుట్టాడనే ఒక నమ్మకం ఏర్పడింది. పైగా నేను చిన్నప్పటినించి కృష్ణ భక్తురాలి. చిన్నప్పడు నాకు కలల్లో ఎప్పుడూ కృష్ణుడు, కనిపిస్తూవుండేవాడు. అందుకనే కలలో, "ఇన్ని సంవత్సరాల తర్వాత కన్పించావా" అంటూ కలవరించాను. పైగా మేము ఉడిపి వెళ్ళి దర్శనంచేసుకుని వచ్చాకనే, గర్భవతిని అయ్యాను. అందుకనే, నాకు ఆ నమ్మకం ఏర్పడింది.

అంతేకాక, మరో నమ్మకం కలగసాగింది. కృష్ణుడు కలలోకి రావడం, నాకెదురుగా, నీలవర్ణం కల కృష్ణుని పోటో ఎప్పుడూ నేను చూస్తూ వుండడంవల్ల, ఆ పుట్టబోయే బాబు తప్పకుండా నల్ల వాడుగా పుట్టాడనేదే ఆ నమ్మకం—సామాన్యంగా మన సాంప్రదాయ ప్రకారం, గర్భవతియైన స్త్రీకి ఎదురుగా, మంచి అందమైన పిల్లల బొమ్మలు పెద్దూ వుంటారు. దాన్ని చూస్తూ తల్లి—ఆ బొమ్మల్లాంటి అందమైన, పిల్లలు పుట్టాలని వూహించుకుంటూ వుంటే, అలానే పుట్టారని ఒక నమ్మకం. ఆ నమ్మకంతోనే, నేను, అస్తమానం ఈ నల్ల కృష్ణుణ్ణి చూస్తున్నాను కనుక, తప్పక నల్లవాడే పుట్టాడు అని అనుకున్నాను. ఇలాటి వూహలతో, విచిత్రమైన అనుభూతులతో ఏడవ నెల జరుగుతుండగా, మా పుట్టింటివారు రావడం, గజాల పండుగ చేయడం జరిగింది. బంధుమిత్రు

లందరూ వచ్చి ఆశీర్వాదించి వెళ్ళారు.

తొమ్మిదవ నెల వచ్చింది. ఆ నిండు నెలల్లో శ్రీకి అదొక విచిత్రమైన అనుభూతి కలుగుతుంది! ఎత్తుగా కనిపించే కడుపును చూచుకుంటే, ఒక ప్రక్క సిగ్గు, బిడియం, మరోప్రక్క నేను తల్లిని కాబోతున్నాను అని, జీవితానికి, ఏదో నిండుదనం చేకూరిందని, మాతృత్వం పొందే అదృష్టం నాకూ కలిగిందని, ఇలా ఏవేవో వూహలతో, మనిషిలో కాస్త గర్వం తొంగిచూస్తుంది ఆ సమయంలో. నా ఒక్క-దానికే కాదు. తొలిసారిగా గర్భవతి అయిన ప్రతి స్త్రీలోనూ ఈ అనుభూతి తొంగి చూస్తుందనుకుంటాను.

తొమ్మిదవనెల రాగానే అనుకోకుండా, నేను పురిటికి, హైద్రాబాద్ రావలసి వచ్చింది. మా వారికి నెలవులు లేవు. ఆ సమయంలో ఆయన నా దగ్గర వుండాలనే వుద్దేశంతో, హైదరాబాదులో పురుడు పోసుకోవాలని నిశ్చయించుకుని మకాం హైద్రాబాదుకు మార్చేసాను. నేను ఇక్కడికి వచ్చిన దగ్గరనించి నన్ను, ఊణం ఊణం కని పెట్టి చూస్తూ, నా ఆరోగ్యం గురించి ఎంతో శ్రద్ధ తీసుకున్నారు డాక్టరు సీతగారు.

డాక్టరు సీతగారి అంచనా ప్రకారం, మరో రెండు రోజుల్లో పురుడు రావచ్చునని చెప్పి, నన్ను ఆస్పత్రిలో చేర్పించిందామె. ఇక్కడ నాకో సమస్య ఎదురయింది. ఎంత వి. ఐ. పి. రూమ్లో నన్ను వుంచినా, అక్కడా, నా ఆడ అభిమానుల దాడి తప్పలేదు. చేరిన దగ్గరనించి, మొదటగా, గ్రూప్స్ గ్రూప్స్ గా నర్సులు, డాక్టర్లు, ఆయాలు వచ్చి పలకరించి పోసాగారు. ఆ తరువాత వరుసగా కొంతమంది పేషంటుల బంధువులు కూడా రాసాగారు. ఎంత మనిషిని కాపలా పెట్టినా తప్పలేదు. అయినా ఎంతో ఓపికగా అందర్నీ పలకరించేదాన్ని.

ఆ రోజు శనివారం. మధ్యాహ్నం డాక్టర్ గారి అనుమతితో కొంచెం అన్నం తిన్నాను. అంత క్రితం రెండు రోజులు వట్టి బ్రెడ్ తోనే వున్నాను. మంచంపై కూర్చుని మా మేనత్తతో కబుర్లు చెప్తున్నాను. అంతే! నొప్పులు ప్రారంభం అయ్యాయి. 'అమ్మా' అంటూ అరిచాను. ఆత్మయ్య-అర్థం చేసుకుని నన్ను పడుకోబెట్టి డాక్టర్ కోసం వెళ్ళింది. సన్న సన్నగా నొప్పులొస్తున్నాయి. ఆ బాధనంతా పళ్ళబిగువున పెట్టి, నేను, గట్టిగా అరవకుండా మేనేజ్ చేస్తున్నాను. డాక్టరు

సీత వచ్చేలోగా ఇద్దరు లేడిడాక్టర్స్ వచ్చి చూచి వెళ్ళారు - యింకా టైమ్ పడుందని చెప్పారు. సాయంత్రం 4 గంటలకు డాక్టర్ సీత వచ్చి చూచి ఆమె కూడా అదే చెప్పింది. ఇలా సాయంత్రం ఆరుగంటలవరకు, అందరూ రావడం, యింకా టైమ్ పడుందనడంతో సరిపోయింది. నాకు నొప్పులు పెద్దగా రాకపోవడంవల్ల అరవడం కేకలు పెట్టడం లాంటివి చేయలేదు. సన్నగా మూలుతున్నాను.

అప్పుడు నాకు సినిమాల్లోని పురిటి నొప్పుల దృశ్యాలు గుర్తుకొచ్చాయి. మరి సినిమాల్లో, ఆ దర్శకులు నాచేత అలా గావుకేకలు 'కెవ్వు' మంటూ పెట్టించారే-మరి నిజంగా అంతంత కేకలు పెట్టాల్సిన అవసరం కన్పడలేదే-అనుకుంటూ నవ్వుకున్నాను.

ఈలోగా డాక్టర్ సీత వచ్చి, ఇది డ్రైరేబర్ అని, వెంటనే సిజరియన్ చేయకపోతే, బేబికి ప్రమాదం అని మావారికి చెప్పింది. అది మావారు చెప్పలేక, చెప్పలేక దిగులుముఖంతో నాకు చెప్పారు. ఆ వార్త మాత్రం నాకు విపరీతమైన, షాక్ కలిగించింది. పురిటి నొప్పులు ఇంతేనని, తేలికగా 'దెలివరి' అవుతుందని, 'ఆ ఇంతేనా! ఏం కష్టం వుంది!' అనుకుంటూ చాలా తక్కువ అంచనాలో వున్న నేను-ఆపరేషన్ చేయాలనే టప్పటి నిజంగా చాలా బెదిరిపోయాను.

అప్పటి నా అనుభవాలు చెప్పనలవికావు. 'ఆపరేషన్' అంటే నా దృష్టిలో చాలా భయం కరమైనది. అందుకనే, నా గొంతులో టాన్సిల్స్ వున్నా ఈ నాటికీ వాటిని ఆపరేట్ చేయించ లేదు!

డాక్టర్ సీత వచ్చి ఆపరేషన్ చేసి బేబిని తీస్తానని నాతో చెప్పేసరికి భయంతో 'యింకా కాన్సేపు చూద్దాం, నార్మల్ దెలివరి అవుతుందేమో' అని ఆమెని బ్రతిమాలసాగాను. యింకా ఆ లశ్యం అయితే బిడ్డకు ప్రమాదమని, ఈ రోజుల్లో, సిజేరియన్ కు భయపడాల్సిన పనేమీ లేదని, డాక్టర్ ఎంతో ధైర్యం చెప్పింది.

నాలో సంఘర్షణ మొదలైంది. నా ప్రాణం ముఖ్యమా? బేబి ప్రాణం ముఖ్యమా? నా వుద్దేశంలో ఆపరేషన్ లో నేనే చచ్చిపోతాననే భయం పట్టుకుంది! ఆ భయంలో, ఆలోచనలలో పడి, అఖిరికి 'ఏమైనాసరే! నేను పోయినా పర్వాలేదు. నేను మరో ప్రాణికి ప్రాణం యివ్వాలి.

నా గుర్తుగా మావారికి ఆ బేబి వుంటుంది. తల్లిగా, బిడ్డకోసం నేను చేయాల్సిన త్యాగం యిదే' అన్న ఆలోచన రాగానే, నాలో ధైర్యంతోపాటు ఒక విధమైన గర్వం కూడా వచ్చింది. మావారి చేతిని ఒకసారి గట్టిగా పట్టుకుని, కళ్ళనీళ్ళతో స్ట్రైచర్ పై పడుకున్నాను. ఆపరేషన్ థియేటర్ కు వెళ్తుంటే దారిలో చాలామంది స్త్రీలు, నా అభిమానులు నన్ను చూడడానికి గదులబయట నిలబడి వున్నారు. నేను వాళ్ళందర్నీ చూస్తూనే వున్నాను. ఎందుకో ఒక్కసారి గుండె దడదడలాడింది. ఆపరేషన్ జయప్రదంగా జరిగి, తిరిగి ఈ అభిమానులను చూస్తానా? - అని ఆలోచన! మళ్ళీ ధైర్యం తెచ్చుకుని, భగవంతుని మీద భారం వేసి, శ్రీరాఘవేంద్రస్వామిని ప్రార్థించుకోసాగాను. 'పూజ్యాయ రాఘవేంద్రాయ - సత్య దర్శ వ్రతాయచ' అంటూ నెమ్మదిగా గోణుక్కోసాగాను. ఆపరేషన్ థియేటర్ లోకి వెళ్ళగానే నన్ను టేబుల్ పై పడుకోబెట్టారు. డాక్టరుగారు ఇంజెక్షన్ ఇవ్వగానే ఒకటి, రెండు అంటూ లెక్క పెడుతున్న నాకు స్పృహ తప్పింది. ఆ తరువాత ఏమైందో సరిగ్గా తెలియలేదు! అంతా మగత, మగతగా వుంది. ఏవో లోకాలలో, కలల్లో నేను తిరుగుతున్నట్లు, నాకు ఏదో ఆయిపోతున్నట్లు అంతా....తమాషాగా వుంది. కాని సన్నగా మాటలు చెవుల్లో జొరబడుతూనే వున్నాయి. నా పొట్టను కోయడం కూడా నాకు తెలిసింది. చురుక్కుమని, బ్లేడ్ తో వేలు కోసుకున్నంత బాధ! ఆ తరువాత, కెవ్వుమన్న బిడ్డ ఏడ్చు అన్నీ వినిపిస్తున్నాయి. మరుక్షణం నుంచి పూర్తిగా స్పృహలేదు. ఆ తరువాత ఏం జరిగిందో నాకు తెలియలేదు!

మళ్ళీ కొద్దికొద్దిగా తెలివి వస్తుండగా తిరిగి 'పూజ్యాయ' అంటూ గోణుక్కుంటూనే వున్నాను. మత్తుగా వుంది. డాక్టర్ సీత నా ప్రక్కనే నిలబడి బుగ్గ మీద కొట్టి "జమునా! జమునా! కళ్ళు తెరువు" అంటూ వుంది.

కళ్ళు తెరిచిన, నాకు ఎదురుగా వున్న నర్స్, చేతిలో వున్న బాబును చూపిస్తూ "జమునా! యూ హావ్ గాటేమేల్ చైల్డ్!" అన్నది. ఓపిక లేని చేతిని అతి నెమ్మదిగా పైకెత్తి బాబు మీద వేశాను. మొదటి-కాన్పు మొగబిడ్డ! ఎంతో ఆనందం మనస్సులో వుప్పొంగిపోతున్నా, విపరీతమైన అలసట, బాధ-నా ఆనందాన్ని అణచి వేసింది. నీరసంగా, కళ్ళు మూసుకున్నాను.

నన్ను గదిలోకి తీసుకెళ్ళి నా మంచంపైకి చేర్చారు. మళ్ళీ డాక్టర్‌రాచి బాధ తెలియకుండా వుండడానిక్క, యింజెక్షన్ ఇచ్చి వెళ్ళిపోయింది.

తెల్లవార్డు ఒంటి మీద స్పృహ లేనంత నిద్రపట్టింది.

తెల్లవారగానే, నాకు కొంచెం ఓపిక వచ్చి ప్రక్కనున్న మా అక్కయ్యను 'బాబు ఏదీ?' అని అడిగాను. రాత్రంతా పిల్లలవార్డులో పెట్టారేమో అప్పుడే నర్స్ తీసుకొచ్చి, అక్కయ్య చేతిలో పెట్టింది. అప్పుడు బాగా చూశాను. పొడుగ్గా నన్నుగా వున్నాడు. ముందు నల్లవాడా, తెల్లవాడా అని నా చూపులు వెతికాయి. కాని నేననుకున్నట్లు నల్లగా చిన్న కృష్ణుడిలా లేకుండా, తెల్లగానే వున్నాడు. ఆ రోజు కూడా నేను బాబును ఎత్తుకోలేకపోయాను - రోజంతా ఆ పరేషన్ బాధపడ్డా....

మూడోరోజున కాస్త లేచి మంచం మీద కూర్చోగలిగాను. మొట్టమొదటిసారిగా బాబును నా చేతుల్లోకి, నా ఒళ్ళోకి తీసుకున్న తరువాత కలిగిన అనుభూతులు వర్ణించలేనివి! ప్రతి తల్లి తన మొదటి బిడ్డను ఒడిలోకి తీసుకున్నప్పుడు పొందే ఆ ఆనందం, ఆ గర్వం - మాటలతో చెప్పలేని, ఆ అనుభూతిని నేనూ పొందాను!

బాబును ఒళ్ళో పడుకోపెట్టుకుని, గతాన్ని ఆలోచించసాగాను. నా చిన్నతనం గుర్తొచ్చింది. సినిమాతారను అయి, పేరు ప్రతిష్ఠలాభించడం, మంచి భర్తను పొంది గృహస్థ జీవితాన్ని విజయవంతంగా సాగించడం జరిగాయి. ఇప్పుడు మాతృమూర్తిగా నా కర్తవ్యం ఏమిటి? అని ఆలోచించసాగాను.

*

బాబుకు మూడవనెల వచ్చింది. మధ్యలో ఆగిపోయిన 'బంగారు తల్లి' చిత్రం పూర్తి చేయాలన్న బాధ్యత నాది. 'ఆ ఒక్క చిత్రం పూర్తి చేసేద్దాం' అనుకున్నాను. కాని ఈలోగా, మరికొన్ని కొత్త చిత్రాల ఆఫర్లు వచ్చాయి. ఇది నాకు సమస్య అయి కూర్చుంది. బిడ్డ ముఖ్యమా? నా కెరీర్ ముఖ్యమా? ఈ రెండూ సమర్థవంతంగా నిర్వహించుకుంటారేనా? - అని సతమతమయ్యాను. నేను బాబు పుట్టాక సినిమాలు మానెయ్యాలనే మనసులో అనుకున్నాను. కాని, నా భవిష్యత్తు నన్ను వెతుక్కుంటూ వచ్చింది. సామాన్యంగా తారలు, పెళ్ళి అయి కొందరు, బిడ్డనుకని

చిన్న పోటీ

ఇక్కడ ఒక 'కార్టూన్' కనిపిస్తోంది. అది మీరు జాగ్రత్తగా చూసి, ఆలోచించి-సంభాషణ రూపంలో-'జోక్' వచ్చేలా రెండు మూడు వాక్యాలు రాయాలి. ముసలాయన అడుగు తున్నట్టో; అబ్బాయి చెబుతున్నట్టో లేదా-వీళ్ళు చెబుతూవుంటే అతను వింటున్నట్టో-ఎలాగైనా వుండొచ్చు. మొత్తానికి జోక్ చిత్రానికి సరిపోవాలి. సంభాషణల రూపంలో వుండాలి. వీలైనన్ని తక్కువ మాటల్లో 'జోక్' పలికించగలగాలి. ఎవరు రాసినది బావుందని అనిపిస్తే వారికి "చిన్న బహుమతి"ని పంపుతాము. రాసేవారు కార్డుమీదనే రాసి, ఈనెల 31వ తేదీలోగా మాకు చేరేలా పంపాలి. కార్డుమీద ఇదీ, పంపినవారి చిరునామా తప్ప ఇంకేమీ ఉండకూడదు. 'చిన్నపోటీ' వనిత-చందమామ బిల్డింగ్స్, మద్రాసు 600026కు ఆ కార్డును పోస్ట్ చెయ్యాలి.

సమాధానం : జూన్ 15వ తేదీ సంచికలో

కొందరు-గ్లామరుకోల్పోయి, సినిమారంగం నుంచి 'పేద అవుట్' అవుతారు. అటువంటి సందర్భంలో తల్లినయ్యాక కూడా నాకు చిత్రరంగం నుంచి ప్రోత్సాహం వస్తున్నప్పుడు కాదనలేకపోయాను. అందువల్ల నేను, మావారు ఒక నిర్ణయానికి వచ్చాము.

బాబును చూచుకునేటట్లు, నా భవిష్యత్తుని చూచుకునేటట్లు ఏర్పాటు చేసుకున్నాము. అదేమిటంటే, నేను ఎక్కడ షూటింగ్‌కు వెళ్ళినా బాబును నాతో తీసుకుని వెళ్ళాలి - అంటే అటు మద్రాసు, బెంగళూరు, హైదరాబాద్ ఈ మూడు నగరాలలోనూ నా కప్పుడు షూటింగ్స్ వుండేవి. షూటింగ్స్‌లో సాయంత్రం 5 గంటల వరకే

వర్క్ చేసి వచ్చేదాన్ని. దీనివల్ల బాబుకు దగ్గర వున్నట్లుగానే వుండేది. పొద్దున్నించి సాయంత్రం వరకు మా అక్కయ్యగారు బాబును చూచుకునే వారు. ఆమెకు బిడ్డలు లేరు. నా బాబుకు ప్రాణం ఇచ్చి పెంచుకుంది! అసలు ఆమె నా దగ్గర లేకుంటే, బాబుకోసం నా సినిమాలు త్యజించి వుండేదాన్ని.

ప్రస్తుతం బాబు పెద్దవాడు అవుతున్నాడు. కనుక తల్లిగా, వాడిని మంచి పౌరుడుగా క్రమ శిక్షణతో పెంచవలసిన బాధ్యత వుంది. అందుకనే చిత్రాలను తగ్గించుకుంటున్నాను. బాబు పెంపకం మీద ఎక్కువగా శ్రద్ధ వహిస్తున్నాను.... □

అరి రోజు సృజన్ బాబుతో శ్రీపతి చాలాసేపు మాట్లాడేడు. అప్పీన్ విషయాలూ-యూనియన్ గొడవలూ - రవీంద్రభారతిలో జరుగబోతున్న మరో నాటికల పోటీ గురించి ఏవేవో మాట్లాడినా నిజానికతను మాట్లాడ దల్చుకొంది అవేవీకాదు. ఆ రోజు అతను రావడంలో ఉద్దేశం కేవలం శాంతికి, తనకూ మధ్య ఏర్పడ్డ ప్రేమ గురించి సృజన్ బాబుకి తెలియ జేయడమే! కాని ఎంచేతో ఆ విషయం చెప్పడానికి సంకోపంగా ఉంది. రెండు మూడుసార్లు శాంతి గురించి మాట్లాడే సందర్భం వచ్చింది కాని దైర్యం చేయలేకపోయాడు.

చాటునుంచి శ్రద్ధగా వాళ్ళ మాటలు వింటోన్న శాంతి అతను వెళ్ళి పోయాక గుండెల మీద చేయి వేసుకొంది.

మర్నాడే వినోద్ వచ్చాడు ఇంటికి.

శాంతి కిరణాలు

అతనిని సృజన్ బాబుకి పరిచయం చేసింది శాంతి.

“ఈయనే అన్నాయ్ - ‘ప్రీద్వేషి’” అంది నవ్వుతూ.

“ముందే నా మీద చెడు అభిప్రాయం కలిగించేయకండి శాంతి గారూ! నేనే ‘ప్రీద్వేషి’ని కాదు....” నవ్వుతూ అన్నాడు వినోద్.

చాలాసేపు ఏవేవో విషయాలు మాట్లాడారద్దరూ. మధ్య మధ్యలో శాంతి కూడా భాగం పంచుకొంటోంది.

చివరకు ‘ప్రీ’ గురించి చర్చలోకి దిగిపోయారు.

వినోద్ అభిప్రాయాలు కొన్నిటితో తనూ ఏకీభవించాడు సృజన్ బాబు.

“ప్రీకి ఉద్యోగం ఇవ్వకూడదని నేనంటం లేదు. భార్యభర్తల్లో ఒకరికే ఉద్యోగం ఉండాలంటాను! భర్తకే ఉద్యోగం ఉండాలని కూడా నేవనను. భార్యకి ఉద్యోగం ఇచ్చేట్లయితే భర్త ఉద్యోగం చేయడానికి వీలేదు! అలాగే భర్తకే ఉద్యోగం ఉండాలనుకొంటే భార్యకి ఉద్యోగం ఇవ్వకూడదు. ఇలా చేయడం మూలాన ఒకే కుటుంబంలో పదిమంది ఉద్యోగాలు చేయడం-మరో కుటుంబంలో పదిమంది ఉద్యోగంలేక అడుక్కు తినడం-ఈ పరిస్థితి పోతుంది....దీనికేమంటారు మీరు?”

“నినడానికే బాగానే ఉంది! కాని....”

“అమలుపరుస్తే ఇంకా బాగుంటుంది సృజన్ బాబుగారూ! మన దేశంలో నిరుద్యోగసమస్య సగానికి సగం తగ్గిపోతుంది....”

“ఎంత చేసినా మనదేశంలాంటి అత్యధిక జనాభాకల దేశానికి ప్రతీదీ సమస్యగానే ఉంటుంది!” అన్నాడు సృజన్ బాబు.

“అది కూడా నేనాలోచించాను! ఇద్దరు పిల్లలకంటే ఎక్కువమందిని కనకూడదు! విదోమారేజెన్ మన పూర్వీకులు ఎందుకు నిషేధించారను కొన్నారు! జనాభా పెరగకూడదనే ఉద్దేశంతోనే! మగాడు కానీ, అడవి కానీ రెండోపెళ్ళి చేసుకోకూడదు. అంతే! అప్పుడు జనాభా కంట్రోల్ ఎందుక్కాదో చూడండి....”

శాంతి అక్కడినుంచి రోపలకు వెళ్ళిపోయింది. ఆమె మనసు గాయ పడిందేమోనని తల్లడిల్లిపోయాడు సృజన్ బాబు. అతనికి వినోద్ మీద విపరీతమయిన కోపం వచ్చింది.

“వితంతువులకు వివాహం కాకూడదనేది మానవత్వం లేని వాదన....” అన్నాడు కోపంగా.

“ఎందుకనంటారు?” సౌమ్యంగా అడిగాడు వినోద్.

“లేకపోతే ఏమిటి? భర్త చనిపోయినంత మాత్రాన ఆడదాని జీవితం

10

శీలంశెట్టి
రమాదేవి

అక్కడితో అంతమయి పోవాలిందేనా? ఆ మాటకొస్తే మగాడుమాత్రం 'పిల్లలను చూద్దానికి' అనే నెపంతో ద్వితీయ వివాహం చేసుకోవటం లేదా? ఆదా మాత్రం అలా ఎందుకు చేసుకోకూడదు? ఆదా మగా ఎవరయినాసరే తమ జీవిత భాగస్వామి పోయినప్పుడు—ఆ గాయం మరచిపోవడానికి, మామూలు జీవితంలోకి తిరిగి ప్రయాణించడానికి ద్వితీయ వివాహం ఎంతో అవసరం....”

వినోద్ ఆలోచనలో పడ్డాడు.

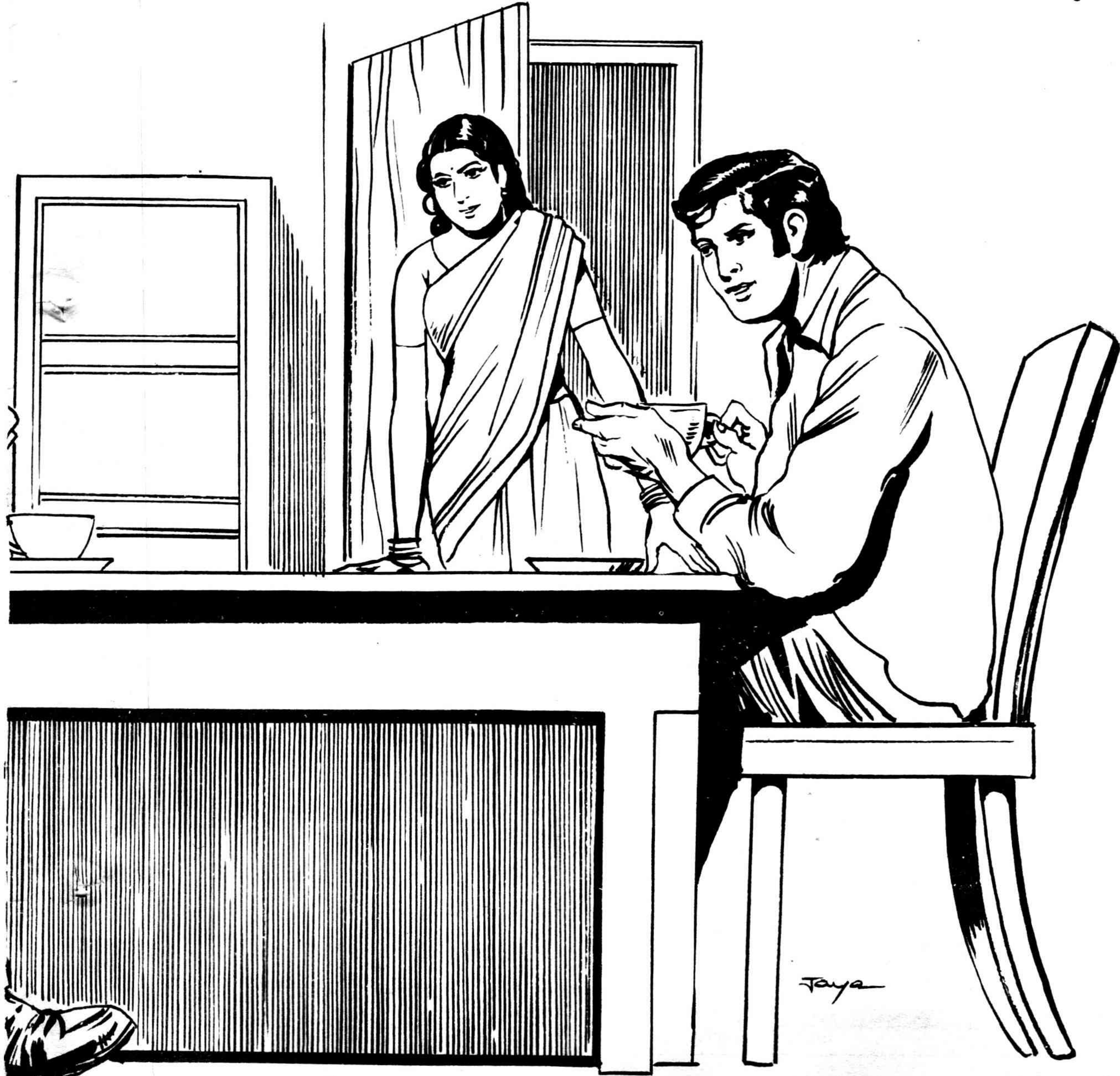
“ఈ విధంగా నేనెప్పుడూ ఆలోచించలేదు సృజన్ బాబుగారూ! మరోసారి ఆలోచించాలనుకుంటున్నా నిప్పుడు....” నవ్వుతూ అన్నాడు కొద్దిసేపటి తర్వాత.

తన కోపానికి తనే సిగ్గుపడ్డాడు సృజన్ బాబు. అతనంత నెమ్మదిగా సౌమ్యంగా మాట్లాడుతుంటే తనెందుకంత ఆవేశపడిపోయాడు? శాంతినే

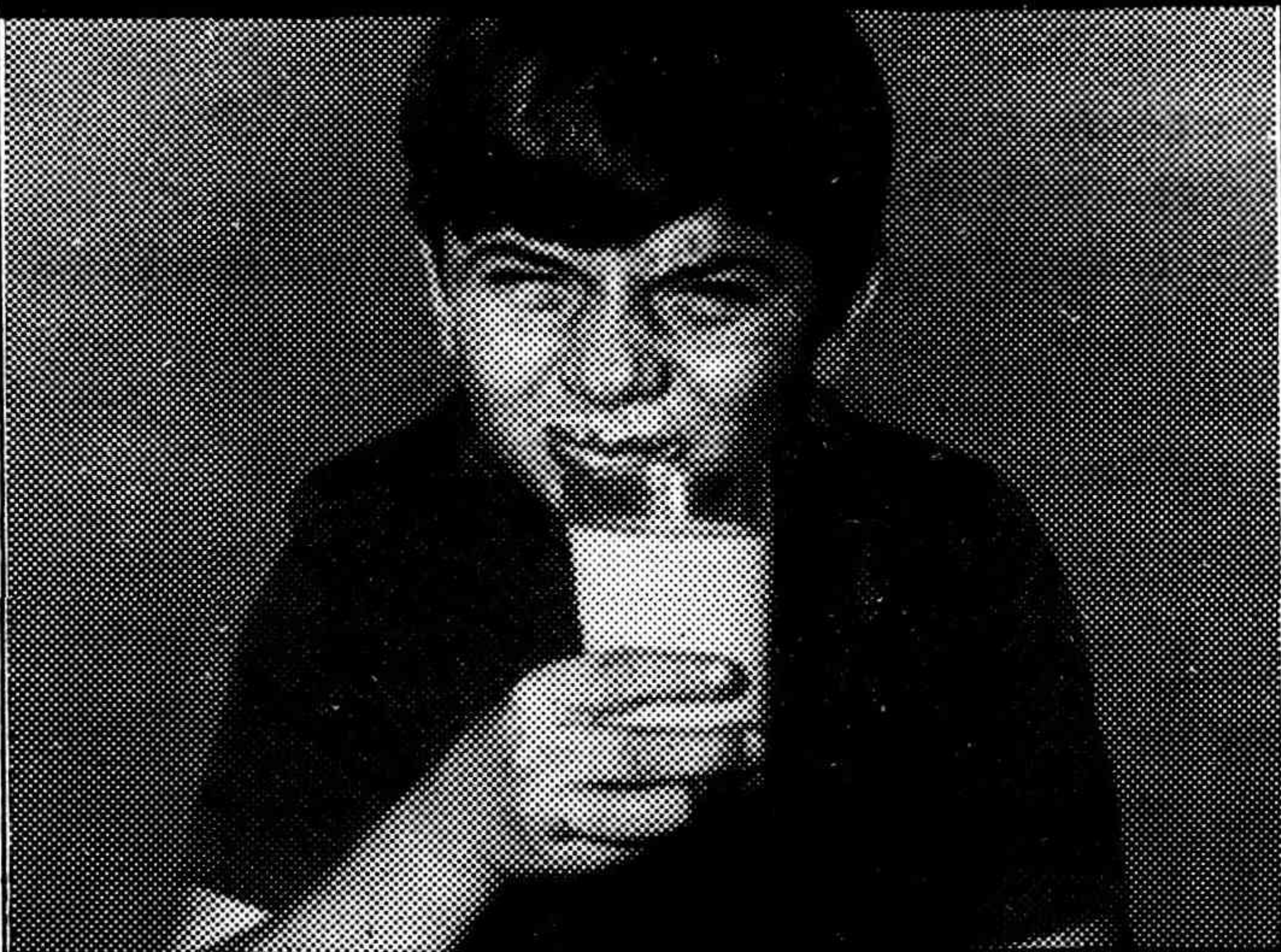
అతనలా అంటున్నాడని ఊహించుకొని అలా మాట్లాడేశాడు తను. నిజానికి వినోద్ కి శాంతిగురించి ఏమీ తెలీదు. తెలిస్తే అలా మాట్లాడేవాడుకాదేమో! హఠాత్తుగా స్వరూప గుర్తుకొచ్చింది సృజన్ బాబుకి.

ఆమె తప్పుచేసింది! నిజమే! కాని తప్పుచేసినంతమాత్రాన ఆమెను ఓ నేరస్తురాలిలా—దోషిలా — తిరిగి సంస్కరింపబడడానికి వీలులేనిదానిలా భావించడం—శిక్షించడం, దారుణం! తను ఆమె వివాహం రోజున ఇంత తెలివిగా ఆలోచించలేకపోయాడు. కుంచించుకుపోయిన మనసుతో — తన స్నేహితుడికేదో అన్యాయం జరిగిపోతున్నదన్న అక్రమభావనతో ఆ వివాహం చెడగొట్టాడు. సురేంద్ర మనసు కూడా పాడుచేశాడు. ఒకవేళ అతని కేమయినా విశాలభావాలున్నా—వాటిని కూడా కుంచించుకుపోయేట్లు చేశాడు. తన నెవరు క్షమిస్తారు? స్వరూప మాత్రం క్షమించదు.

ఈ విషయం తెలిసిన మరుక్షణం తనని అసహ్యించుకొంటుంది.

పిల్లలలో చాలమంది అవసరమైనన్ని పాలు తాగరు

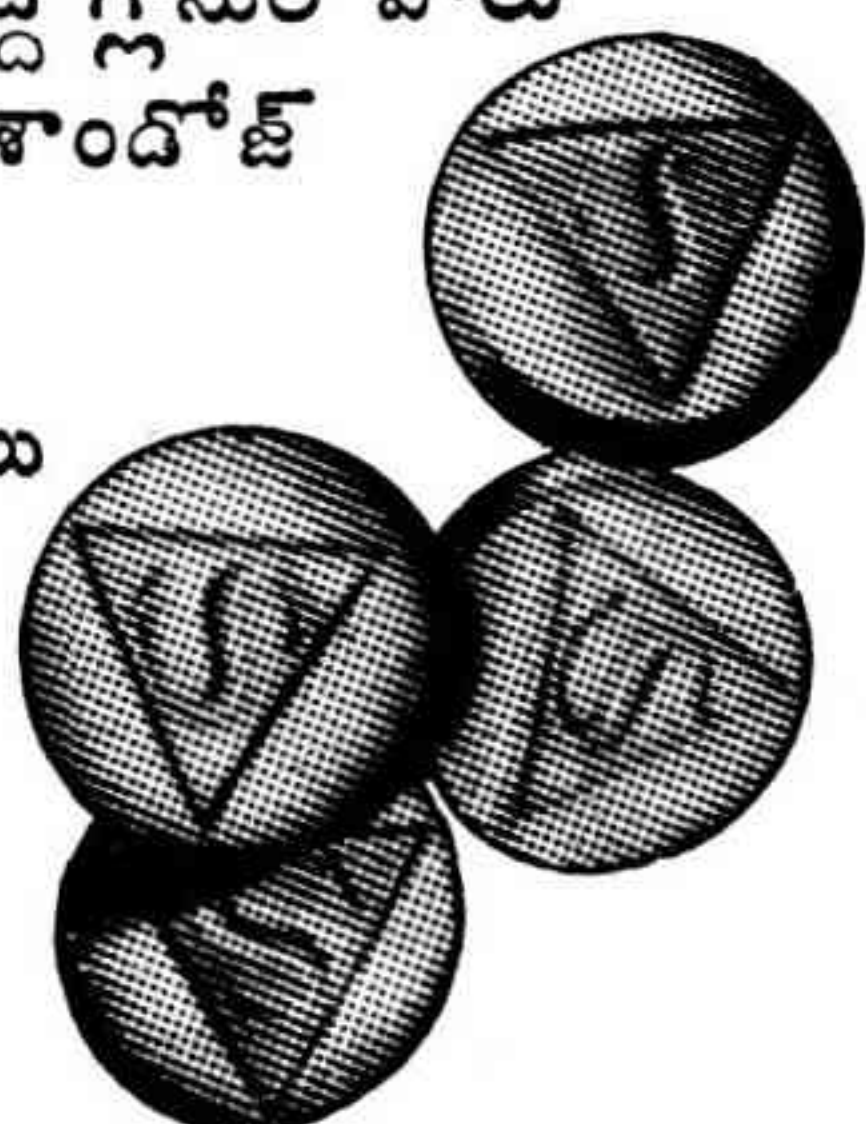

అందుకే వారికి కావాలి కాల్షియం-శాండ్వోజ్ బిళ్ళలు

భారతదేశంలో చాలమంది పిల్లలలో కాల్షియం కొరత ఉంది మరి మీ పిల్లలలో కూడానా? మీ పిల్లలకు కావలసిన కాల్షియం పోషణ వారి పళ్ళకూ, ఎముకలకూ లభిస్తోందా అన్నది మీరే చూసి చెప్పగలరు. వారిలో అందరూ రోజుకు చెరో 3 పెద్ద గ్లాసుల పాలు తాగుతున్నారా? లేదు! అయితే వారికి కాల్షియం-శాండ్వోజ్ బిళ్ళలు తప్పని సరిగా కావలసిందే.

కాల్షియం-శాండ్వోజ్ గట్టిపళ్ళు, దృఢమైన ఎముకలు పెంపొందించుకు తోడ్పడుతుంది. విటమిన్ సి, డి, బి12తో బలపరచబడి, రాస్ బెర్రీ రుచిగల కాల్షియం శాండ్వోజ్ బిళ్ళలు బలే రుచికరమైనవి. పిల్లలు అవంటే ముచ్చట పడతారు.

కాల్షియం-శాండ్వోజ్ — ప్రపంచంలో మేలైన కాల్షియం స్విట్టర్లెండ్ లోని శాండ్వోజ్ వారు రూపొందించినది.

మీ పిల్లలకు రోజూ కనీసం 4 కాల్షియం-శాండ్వోజ్ బిళ్ళలు కావాలి. 2 బిళ్ళలు ప్రతిసారి తింటేనే ముందు

కాల్షియం-శాండ్వోజ్
గట్టి పళ్ళు, పటిష్టమైన
ఎముకలకోసం

daCunha/CS/19 K TEL

మరికానేవు మాట్లాడి వెళ్ళిపోయాడు వినోద్.

మర్నాడు ఆఫీసులో సృజన్ బాబు పేరుతో ఒక కవరు వచ్చింది. కవరుమీద దస్తూరి అంతకుముందెక్కడో చూచినట్లు కనిపించింది కాని ఎక్కడో గుర్తుకురాలేదు అతనికి.

ఉత్తరం బయటకు తీసి చదవటం మొదలుపెట్టాడు.

డియర్ సృజన్,

మనుష్యులమధ్య సంబంధాలు భలే తమాషాగా ఉంటాయ్! మనిద్దరం ప్రాణన్నేహితులం! నిజానికి మనిద్దరిమధ్యా ఎలాంటి రహస్యాలలేవు..”

చదవటం ఆపి కింద సంతకం చూశాడు సృజన్ బాబు. శ్రీపతి సంతకం కనిపించేసరికి ఆశ్చర్యపోయాడు. రెండురోజుల క్రితమే కనిపించిన శ్రీపతికి ఇంతలోనే ఇలా ఉత్తరం రాయాల్సిన అవసరం ఏమొచ్చింది? ఒకవేళ ఏదయినా ఊరికెళ్ళాడా? ఉత్తరం మీద అదేవూరి పేరు రాసి ఉంది. మళ్ళీ ఆత్రుతగా ఉత్తరం చదవసాగాడతను.

“ఈ మధ్యన నీకు తెలియకుండా నేనోపని చేశాను! అందుకు నువ్వు నన్ను క్షమించాలి! శాంతిని నువ్వు పరిచయం చేసిన రోజే నేనామెను ప్రేమించాను. కాని నాకూ ఈ సంగతి చాలా రోజులవరకూ తెలీలేదు. ఒకటి రెండుసార్లు శాంతిని రోడ్డుమీద కలుసుకొన్నాను. ఇద్దరం హోటల్లో కూర్చుని మాట్లాడుకొన్నాము. శాంతికూడా నన్ను ప్రేమిస్తోందన్న నిర్ణయానికొచ్చాకే నీదగ్గర ఈ విషయం చెప్పాలని అనుకున్నాను. అందుకే మొన్న మీ ఇంటికొచ్చాను. కానీ ఎంచేతో ముఖాముఖీగా ఈ విషయం నీతో చెప్పటానికి భయపడ్డాను. నిజానికి భయం కూడా కాదది! విచిత్రమైన పరిస్థితి! నేనేమీ తప్పు చేయటం లేదనినాకు తెలుసు! నువ్వేమీ అభ్యంతరం చెప్పవని కూడా పూర్తి నమ్మకం ఉంది. నేను శాంతిని వివాహం చేసుకొంటాను! వివాహమయిన తర్వాత కూడా ఆమె చదువుకోవచ్చు. ఈ విషయం శాంతికి కూడా చెప్పాను. ఆమెకేమయినా అభ్యంతరం ఉంటే తెలియజేయమని అడిగాను. ఆమె ఎలాంటి అభ్యంతరమూ చెప్పలేదు.

ఇంక వ్రాసేందుకేముందీ?

ఇదంతా కాగితం మీద పెట్టాక ఇప్పుడు నామనసు తేలికయింది. మనిద్దరం రెండు రోజుల తర్వాత కలుసుకొన్నప్పుడు ఆన్ని విషయాలూ సావకాశంగా మాట్లాడుకోవచ్చు. ఈ రెండు రోజులూ నీకూ ఆలోచించుకోడానికి టైమిస్తున్నాను. ఉంటానిక—

అన్యధా భావించవని ఆశిస్తూ—నీ శ్రీపతి.

ఆ ఉత్తరం చదివి చాలా సేపటివరకూ ఆశ్చర్యం నుంచి తేరుకోలేక పోయాడు సృజన్ బాబు. తనకు తెలీకుండానే ఇంత గొడవ జరిగిందన్న మాట అనుకున్నాడు నవ్వుకొంటూ.

ఇంతకూ శ్రీపతికి శాంతినిచ్చి పెళ్ళి చేయడానికి శాంతి తల్లిదండ్రులు ఒప్పుకొంటారా లేదా!

బాబాయికేమీ అభ్యంతరం ఉండదుకానీ—విన్ని ఇంకా పురాతన ఆచారాలు వదలనంటుంది.

ఆమెకు నచ్చచెప్పటమే కష్టం.

హఠాత్తుగా గుర్తుకొచ్చింది సృజన్ బాబుకి.

శాంతికి అంతకు ముందు వివాహం అయిందనీ, భర్త చనిపోయాడనీ

తను శ్రీపతికి చెప్పనేలేదు. అతనికలాంటి పట్టింపులేమీ ఉండవుకాని— అతని తల్లిదండ్రుల మాటేమిటి? వాళ్ళెందుకొప్పుకుంటారు అలాంటి అమ్మాయిని కోడలుగా, చేసుకోడానికి? వారికిమాత్రం అచారాలూ—పట్టింపులూ ఉండవు?

ఎమయినా ఈ విషయం ముందు శ్రీపతికి తెలియజేయాలి! అతని తల్లిదండ్రులు కూడా ఒప్పుకొన్నాక—అప్పుడు బాబాయికి పిన్నికి నచ్చ చెప్పవచ్చు.

లేచి శ్రీపతి పని చేసే నెక్స్ట్ లోకి నడిచాడు సృజన్ బాబు. అతని నీటు ఖాళీగా కనిపించింది.

“రెండు రోజులు నెలవు పెట్టాడండీ!” అన్నాడు పక్క సీటతను.

తిరిగి తన టేబుల్ దగ్గరకు నడిచాడు సృజన్ బాబు. అతనికి లోలోపల చాలా ఆనందంగా ఉంది. శాంతికి వివాహం చేయాలన్నదే మొదట్నుంచీ తన ఉద్దేశం! అది ఇంత త్వరగా నెరవేరుతుందని అనుకోలేదు. ఇలాంటి విషయాల్లో జాప్యం చేయడం కూడా మంచిదికాదు. ఎంత త్వరగా వారిద్దరికీ వివాహం జరిపించేస్తే అంత మంచిది. శాంతి కూడా తను అనుకొన్నంత అమాయకురాలేమీ కాదు! ఇన్ని విషయాలు అతనితో ఎలా మాట్లాడగలిగిందో! బహుశా తనతో చెప్పడానికి సిగ్గుపడి ఉంటుంది!

మధ్యాహ్నం ఆఫీసుకు నెలవుపెట్టి ఇంటికి చేరుకొన్నాడు సృజన్ బాబు. వెళ్తునే ఈ వార్త తల్లిదండ్రుల చెవినివేశాడు. శాంతి కోసం ఎదురుచూస్తూ కూర్చున్నాడింట్లో. నాలుగింటికే వచ్చేసింది శాంతి.

ఆమెను చూస్తూనే “కంగ్రాచ్యులేషన్స్” అన్నాడు నవ్వుతూ.

“ఎందుకూ?” ఆశ్చర్యంగా అడిగింది శాంతి.

“నువ్వు వివాహం చేసుకోబోతున్నందుకు!”

ఆమె ముఖం గంభీరంగా తయారయింది. బహుశా శ్రీపతి అంతా చెప్పి ఉంటాడు అనుకుంది.

“కాని....ఇదంతా శ్రీపతిగారి ప్రోద్బలమే అన్నయ్యా!” గోడకు చేరగిలబడి జన ముందుకేసుకొని కొనలు మెలిపెడుతూ అన్నది శాంతి.

“ఎవరిదయితేనేమమ్మా! నాక్కావలసింది — నీకు వివాహం జరగడం! అదీ శ్రీపతిలాంటి అధునిక భావాలుకల వ్యక్తితో....!”

శాంతి ఏమీ మాట్లాడలేక పోయింది.

ఎందుకో ఆమె మనసు సంపూర్తిగా శ్రీపతిని అంగీకరించలేక పోతోంది. వినోద్ అంటే ఎంత కోపమున్నా అతనంటేనే ఎక్కువ ఇష్టపడుతోంది. అతని భావాలూ—అభిప్రాయాలూ తనకు నచ్చకపోయినా, అతనిలో మరేదో ఆకర్షణ ఉంది! బహుశా అది అతని వ్యక్తిత్వమే అయి ఉంటుంది.

“నేను రెండు మూడు రోజుల్లో ఇంటికెళ్ళి బాబాయికి, పిన్నికి కూడా ఈ విషయం నచ్చజెప్పి వస్తాను! వివాహం కూడా సింపుల్ గా రిజిస్ట్రార్ ఆఫీసులో జరిపిద్దాం! ఏమంటావ్?”

అయోమయంగా తల ఊపింది శాంతి.

మర్నాడు కాలేజీలో శాంతి చెప్పినవార్త విని ఆశ్చర్యపోయింది సరస్వతి. వితంతువు అయిన ప్రికి ఇంత తేలిగ్గా వివాహం జరుగుతుందంటే నమ్మలేకపోయిందామె.

ఆరోజే తన ఇంట్లో అందరికీ చాటించేసిందావిషయం. వినోద్ ఆ వార్త వింటూనే నిరుత్సాహపడిపోయాడు. శాంతికి వివాహం జరుగ కూడదని అతనికి లేదు. కాని అతనింత అకస్మాత్తుగా అలాంటి వార్త విని తట్టుకోలేకపోతున్నాడు. ఎందుచేతో శాంతి ఎప్పటికీ తన స్నేహితురాలిగానే ఉండిపోతుందనుకున్నాడు. ఆమెకిక ఎప్పటికీ వివాహం కాదనే అభిప్రాయంతో ఉన్నాడు.

కాని తన అభిప్రాయం తప్పని ఋజువయిపోయింది. శాంతిని వివాహం చేసుకోవడమంటే సామాన్యమయిన విషయం కాదు! ఆయువకుడు ఎంతో గుండెనిబ్బరం. ఎంతో విశాలహృదయం కలవాడయి ఉంటాడు. అలాంటి వాళ్ళు ఎంతమంది ఉంటారు? వేళ్ళమీద లెక్కపెట్టవచ్చు.

తనూ ఉన్నాడు! తనకూ ఎన్నో ఆలోచనలున్నాయ్; ఎన్నో విప్లవాత్మక మైన భావాలున్నాయ్! వితంతు వివాహాలు జరగటం మంచిదే అని ఒకప్పుడు తనూ అనుకొన్నాడు. కాని ఏ ఒక్కటి ఆచరించేంత ధైర్యం లేదు!

1976లో ఎమ్. ఎ (తెలుగు)లో పనితలలో ప్రదమశ్రీజి మార్కులు సంపాదించినందుకు గాను-నారసరాజు శ్రీవల్లికి-ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయం ఇటీవల జరిగిన స్నాతకోత్సవంలో బంగారు పతకాన్ని, మరి రెండు బహుమతులనూ బహూకరించింది. ఆంధ్రప్రదేశ్ గవర్నర్ శ్రీ దివాన్-బహుమతులను ఆమెకు అందజేశారు.

అలాంటి ధైర్యమే ఉన్నట్లయితే శాంతి ఇలా మరొకరి సొత్తు అయేది కాదు! తనే సొంతం చేసుకొనేవాడు. అంత అందం—అంత అణకువా. అంత తెలివీ—తనకు తెలిసిన అమ్మాయిలలో ఎవరికీ లేవు.

తనమీద తనకే అసహ్యం కలిగిందతనికి!

జనాభా పెరుగుదలను అరికట్టాలంటే వితంతు వివాహాలను ప్రోత్సహించరాదన్న తన అభిప్రాయం కూడా తప్పనిపించింది.

18

సరోజ నెలవు తీసుకొని తల్లిదండ్రులను చూడటానికని ఊరు బయల్దేరింది. స్వరూపను కూడా రమ్మని బలవంతంచేసింది కాని స్వరూప ఒప్పుకోలేదు. కొంతకాలంపాటు తనెక్కడికీ కదలదల్చుకోలేదని చెప్పేసింది.

సరోజ ఒక్కరై ఆ రోజు రాత్రి బస్ కి వెళ్ళిపోయింది.

మర్నాడు సరోజ లేచే ఇంట్లో వంట చేయబుద్ధికాలేదు స్వరూపకు.

హోటల్లో కాఫీ టిఫిన్ చేసి ఆఫీస్ కెళ్ళిపోయింది.

మధ్యాహ్నం లంచ్ టైములో సరోజ రాకపోవటం చూసి “ఇవాళ సరోజగారు రాలేదేమిటింకా?” అని అడిగాడు సృజన్బాబు.

“ఆమె నిన్నరాత్రే ఊరు వెళ్ళింది. వారంరోజులు నెలవులో....”

“అలాగా! అలాగయితే ఇవాళ మనిద్దరం వెళ్ళాం పదండి లంచ్ కి....” అన్నాడతను.

అతన్ని వెంటడించింది స్వరూప.

అతను గేటు బయటకు నడువబోతోంటే “ఇక్కడికి?” అని అడిగింది ఆశ్చర్యంగా.

“కాంటీన్ కెప్పుడూ వెళ్ళను నేను! బయట హోటల్ కి....”

మౌనంగా అతనితోపాటు నడిచిందామె.

హోటల్ చేరుకొని కూర్చున్నారద్దరూ.

“మీగురించి ఏమీ చెప్పరేమిటి, ఎప్పుడూ?” అన్నాడతను నవ్వుతూ.

“ఏముందని చెప్పను?” తనూ నవ్వుతూనే అడిగిందామె.

“ప్రతిమనిషికి ఓ కథ వుంటుంది కదా! నా కథంతా మొన్నే చెప్పేశాను మీకు. బ్రహ్మచారిసనీ-అమ్మా, నాన్నలను కనిపెట్టుకొని ఉన్నా ననీ-నాతో మా బాబాయి కూతురు శాంతి కూడా ఉందనీ-ఆ అమ్మాయికి భర్త పోవడం చేత నా దగ్గరే ఉంచుకొని పాలిటెక్నిక్ లో చేర్పించాననీ - అంతే! అలాగే మీకూ కుటుంబగాథ ఏమీ లేదా?”

కొద్దిసేపు ఏమీ మాట్లాడలేకపోయింది స్వరూప. తలుచుకొంటే గుండెలు బరువెక్కిపోతున్నాయి! తన కథ ఏమని చెప్పగలదు? ఎలా చెప్ప గలదు? తన కథంతా కన్నీళ్ళతోనే గడచిపోతోంది.

“ఊహు! ఇప్పుడు కాదు! మరోసారి చెబుతారెండి!” అంది నవ్వుతూ ప్రయత్నిస్తూ.

“దట్నార్ రైట్! దాస్తేముందికానీ సాయంత్రం మా ఇంటికి రాకూడదూ! మా శాంతిని పరిచయంచేస్తాను మీకు!”

అతన్ని కాదనడానికి మనసొప్పలేదు స్వరూపకి.

“మళ్ళీ మిమ్మల్ని మీ ఇంటివరకూ దిగబెడతానురెండి....”

తలూపిందామె.

సాయంత్రం ఇద్దరూ ఆటోలో అతనిల్లు చేరుకొన్నారు.

“ఇలా కూర్చోండి!” అంటూ ఆమెకి హాల్లో సోఫాలు చూపి అతను ఇంట్లోకి నడిచాడు. ఇల్లంతా కలియజూసింది స్వరూప.

ఖరీదయిన ఫర్నిచర్ ఆ ఇంటి కలిమిని చూపుతోంది.

మరుక్షణంలో “నమస్తే!” అంటూ పొట్టిగా, అందంగా ఉన్న అమ్మాయి దగ్గరగా వచ్చింది లోపల్నుంచి.

ప్రతినమస్కారం చేసింది స్వరూప.

“మీరు శాంతిగారేనా?” అడిగింది స్వరూప.

“అవును! అన్నయ్య ముందే చెప్పేశాడన్నమాట నా గురించి!” అంది శాంతి నవ్వుతూ.

ఈలోగా తను కూడా వచ్చి ఆమె కెదురుగా కూర్చున్నాడు సృజన్బాబు. ముగ్గురూ ఏవేవో మాటల్లోకి దిగారు.

శాంతి ‘టీ’ తేవడానికి లోపలికెళ్ళగానే గొంతు తగ్గించి నెమ్మదిగా అన్నాడతను. “త్వరలోనే శాంతికి మళ్ళీ వివాహం చేస్తున్నాం! ఎవరు చేసుకుంటున్నారో తెలుసా? మన ఆఫీస్ లోనే పబ్లిక్ రిలేషన్ సెక్షన్ లో శ్రీపతి అనే అతను పనిచేస్తున్నాడు! నాకు మంచి స్నేహితుడు రెండి! అతనే చేసుకొంటున్నాడు....”

“చాలాసంతోషం! అలాంటి గొప్పవ్యక్తులు చాలా అరుదుగా కనబడతారు!” అంది స్వరూప.

“ఇదంతా మా శాంతి అదృష్టం రెండి....”

నిజమే అనిపించింది స్వరూపకి. అంతా తనలాంటి దురదృష్టవంతు రాళ్ళే ఉంటారా?

తన తల్లిని కూడా తీసుకొచ్చి పరిచయం చేశాడు సృజన్బాబు.

‘మా ఆఫీసులో పనిచేసే అమ్మాయి’ అంటూ చెప్పాడుగానీ మరే వివరాలూ తెలియజేయలేదు. పొద్దుగూకి పోతుండగా ఇంటికి బయల్దేరింది స్వరూప. తనూ ఆమె వెంటడి బయల్దేరాడు సృజన్బాబు.

ఆటోలో పావు గంటకల్లా చేరుకున్నా రక్కడికి.

“లోపలికి రండి! మా రూము చూద్దురుగాని....” అంది అతనిని ఆహ్వానిస్తూ స్వరూప.

“మరోసారి వస్తారెండి! పొద్దుపోయిన తర్వాత-ఇప్పుడు రావడం చూసేవారికి బావుండదేమో!”

నాలిక కరుచుకొంది స్వరూప. నిజమే! తానావిషయం ఆలోచించనేలేదు. అతను వెళ్ళిపోయాడు.

గదిలోకినడిచి రైటు స్విచ్ వేసి కొద్దిసేపు మంచం మీద కూర్చుండి పోయింది స్వరూప. సృజన్బాబు ఎంతో మంచి మనిషిలా కనిపించాడమెకి. రాను రాను అతను తనకి ముఖ్యమయిన స్నేహితుడిగా రూపొందుతున్నాడు.

అంత నిర్మలంగా, నిష్కల్మషంగా మాట్లాడగలగడం అతనొక్కడికే చేతనవుననిపించింది.

మిగతా గుమాస్తాలు కూడా కొంతమంది తనతో మాట్లాడతారు. కాని మనస్ఫూర్తిగా కాదు. మర్నాడు సాయంత్రం ఆఫీస్ వరగానే సృజన్బాబుతో పాటు తనూ బయటకు నడిచింది స్వరూప.

“ఇంటికేనా?” అడిగాడు సృజన్బాబు గేటుదగ్గర ఆగి.

“అవును!” అంది స్వరూప.

“కాసేపు టాంక్ బండ్ దగ్గర కూర్చుని వెళ్ళాం రాకూడదూ?”

కొద్దిక్షణాలు త్వరత్వరగా ఆలోచించసాగిందామె.

వెళ్ళడం మంచిదేనా? అడుగుతోంది మరొకరూ మరొకరూ కాదుగా! సృజన్బాబే! సరోజ తర్వాత ఈ నీటిలో తనతో ఇంచుమించుగా అంత స్నేహం గల వ్యక్తి అతనొక్కడే!

“పోనీ-వీల్లేకపోతే వద్దు రెండి!” ఆమె ఆలోచనల్ని గమనిస్తూ అన్నాడతను.

“వీల్లేకపోవడానికేముందీ....?” నవ్వుతూ అందామె.

“అలాగయితే పదండి....!”

ఇద్దరూ టాంక్ బండ్ వేపు నడవసాగారు.

[నశీషం]

ప్రపంచము యొక్క
ప్రత్యథము డెటర్జెంట్
ఉతికే బార్

సూపర్ 777

హెచ్చు తెల్లదనము, తక్కువ ఖర్చులో

సూపర్ 777 ఉతుకు ప్రపంచములో సరికొత్తది!
ఇది క్రొత్త ఫార్ములా. దీనికి ఎక్కువ బబుల్లను ఎక్కువ
తెల్లగా, ఎక్కువ శుభ్రముగా ఉతికే సామర్థ్యము
ఉన్నది—ఉప్పు నీళ్లలో కూడ! దీని ధర మామూలు
బార్ సబ్బుల కంటే తక్కువ కూడ!

ఒక క్రొత్త రకపు ఉతికే బార్ను వాడడము ప్రారంభించండి—సూపర్ 777 డెటర్జెంట్ ఉతికే బార్ !

దేనితోనూ సరిపోల్చలేని ఆ లావణ్యం.
మృదువైన. సుకుమారమైన. సహజ సౌందర్యం.

అపునుమరి! లక్ష్మీ సుప్రీమ్‌తో మీ లావణ్యం
తొణికిసలాడుతుంది. మీలోని అనుభూతి కూడా
అదే. మనోహరమైన పరిమళం. సమ్మద్ధియైన,
మెత్తటి నురుగు మీ చర్మంపై పట్టులాగ
పరుచు కుంటుంది. లక్ష్మీ సుప్రీమ్‌లోని
బ్యూటీ క్రిమ్ మీ లావణ్యాన్ని కోమలం
గాను, మృదువుగాను, సహజ
సౌందర్యంతోనూ వుంచుచుంది.

LUX

మీరు తిరిగి
మరేదీ వాడలేరు